

ТТК БАНКА АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА
(според Методологија на НБРСМ)**

Скопје, февруари 2024 година

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Биланс на состојба	5-6
Извештај за промените во капиталот и резервите	7-10
Извештај за паричниот тек	11-13
Белешки кон финансиските извештаи	14-165
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ТТК БАНКА АД - Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД – Скопје (Банката), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2023 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Банката за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околноста, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжува)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје**

Мислење

Според нашето мислење, наведените финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ТТК БАНКА АД Скопје на 31 декември 2023 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината која што завршува тогаш, во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната банка на Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Банката е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД Скопје за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Скопје, 28.02.2024 година

Овластен ревизор

Антонио Велјанов

Управител

Антонио Велјанов

**Биланс на успех
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата	372.847	292.553
Расходи за камата	(65.355)	(43.478)
Нето-приходи/(расходи) од камата	307.492	249.075
Приходи од провизии и надомести	284.256	248.340
Расходи за провизии и надомести	(107.740)	(49.207)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	176.516	199.133
Нето-приходи од тргување	1.856	(917)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	277
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	15.543	14.066
Останати приходи од дејноста	56.672	60.715
Удел во добивката на придружените друштва	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(47.545)	(66.132)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(6.259)	(14.070)
Трошоци за вработените	(216.082)	(183.415)
Амортизација	(21.095)	(23.306)
Останати расходи од дејноста	(149.659)	(167.843)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	117.439	67.583
Данок на добивка	(12.236)	(6.728)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	105.203	60.855
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	105.203	60.855
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-
Заработка по акција:		
основна заработка по акција (во денари)	109	67
разводната заработка по акција (во денари)	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2024 година и истите се потпишани од страна на:

д-р Драгољуб Арсовски
Генерален извршен
директор

Наталија Алексова
Генерален директор за
управување со ризици

м-р Димитри Трповски
Генерален директор за
комерцијално банкарство

Андромахја Стефаноска
Директор на Дирекција за
Сметководство
Лиценца број - 0100671

**Извештај за сеопфатна добивка
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Добивка/(загуба) за финансиската година	105.203	60.855
Останати добивки/(загуби) во периодот (пред оданочување) Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба	102	200
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви	-	-
Промена во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	102	200
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања		
- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината	-	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење		
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	102	210
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот		
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	105.305	44.814
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2024 година и истите се потпишани од страна на:

д-р Драгољуб Арсовски
Генерален извршен директор

Наталија Алексова
Генерален директор за управување со ризици

м-р Димитри Трповски
Генерален директор за комерцијално банкарство

Андромаха Стефаноска
Директор на Дирекција за Сметководство
Лиценца број - 0100671

Биланс на состојба
на ден 31.12.2023**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2023	претходна година 31.12.2022	претходна година*** 01.01.2022
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	3.320.816	2.186.630
Средства за тргување	19	23.448	22.332
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22,1	4	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	22,2	4.671.956	4.807.392
Вложувања во хартии од вредност	23	1.571.322	1.264.813
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30,1	-	-
Останати побарувања	25	245.868	208.352
Зложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	6.094	31.866
Нематеријални средства	28	11.281	10.993
Недвижности и опрема	29	246.094	204.556
Одложени даночни средства	30,2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупна актива		10.096.883	8.736.934
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34,1	694	102
Депозити на други комитенти	34,2	8.494.279	7.147.070
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	96.109	187.659
Субординирани обврски	37	187.604	187.599
Посебна резерва и резервирања	38	4.943	8.697
Обврски за данок на добивка (тековен)	30,1	5.697	916
Одложени даночни обврски	30,2	-	-
Останати обврски	39	90.130	89.639
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		8.879.456	7.621.682

Биланс на состојба
на ден 31.12.2023 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2023	претходна година 31.12.2022	претходна година*** 01.01.2022
Капитал и резерви			
Запишан капитал	40 965.586	907.888	
Премии од акции	127	127	
Сопствени акции	-	-	
Други сопственички инструменти	-	-	
Ревалоризациски резерви	166	64	
Останати резерви	130.468	130.440	
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)	121.080	76.733	
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката	1.217.427	1.115.252	
Неконтролирано учество*	-	-	
Вкупно капитал и резерви	1.217.427	1.115.252	
Вкупно обврски и капитал и резерви	10.096.883	8.736.934	
Потенцијални обврски	42 671.586	527.843	
Потенцијални средства	42 -	-	

* само за консолидираните финансиски извештаи

** овој извештај е познат и како „Извештај за финансиската состојба“

*** оваа колона се пополнува само доколку банката: ретроактивно применува сметководствена политика, прави ретроактивна корекција на грешка или прави ретроактивна рекласификација на ставки од финансиските извештаи.

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2024 година и истите се потпишани од страна на:

д-р Драгољуб Арсовски
Генерален извршен директор

Наталија Алексова
Генерален директор за управување со ризици

м-р Димитри Трповски
Генерален директор за комерцијално банкарство

Андромахја Стефаноска
Директор на Дирекција за Сметководство
Лиценца број - 0100671

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023**

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Прими и од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограниче на за распределба на акционерите				(Акумулиран и загуби)
<i>во илјади денари</i>																		
На 1 јануари 2022 година (претходна година)	907.888	127	-	-	(263)	127	-	-	-	74.099	-	53.499	45.378	496	-	1.081.352	-	1.081.352
Корекции на почетната состојба																		
На 1 јануари 2022 година (претходна година), коригирано	907.888	127	-	-	(263)	127	-	-	-	74.099	-	53.499	45.378	496	-	1.081.352	-	1.081.352
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60.855	-	-	60.855	-	60.855
Останати добивки/(загуби) во периодот																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>должнички инструменти</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>сопственички инструменти</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	-	200
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даноци (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите																		
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	60.855	-	-	61.055	-	61.055

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 (продолжува)**

во илјади денари

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Акмулирани загуби	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограниче на за распределба на акционерите				
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																		
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	2.842	-	-	-	(2.842)	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(41.763)	-	-	-	(41.763)	-	(41.763)
Нераспределена добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Задржана добивка од продажба на сопственички XB евидентирани по сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Прекнижување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.608	-	-	14.608	-	14.608
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(773)	14.608	773	-	-	-	-
На 31 декември 2022 (претходна година) / 1 јануари 2023 (тековна година)	907.888	127	-	-	(63)	127	-	-	2.842	-	-	53.499	60.855	15.878	-	1.115.252	-	1.115.252
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 1 јануари 2023 година (тековна година), коригирано	907.888	127	-	-	(63)	127	-	-	2.842	-	-	53.499	60.855	15.878	-	1.115.252	-	1.115.252

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 (продолжува)**

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка			Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлив а за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)			
<i>во илјади денари</i>																		
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	105.203	-	-	105.203	-	105.203
Останати добивки/(загуби) во периодот																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба																		
<i>должнички инструменти</i>																		
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)																		
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех																		
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба																		
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба																		
<i>сопственички инструменти</i>																		
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)					102											102		102
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви																		
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови																		
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење																		
Курсни разлики од вложување во странско работење																		
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите																		
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност																		
Останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)																		
Ревалоризациска резерва за преземени средства																		
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите																		
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	102	-	-	-	-	-	-	-	105.203	-	-	105.305	-	105.305

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 (продолжува)**

	Капитал			Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Преми од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите
<i>во илјади денари</i>																	
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																	
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	(27)	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(751)	-	-	-	-	(751)
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издавање на нова емисија на акции за распределба на дивиденда во акции сразмерно на акционерите на Банката	57.698	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(60.078)	-	-	-	-	(2.380)
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	(60.855)	-	-	-	-	(3.130)
На 31.12.2023 (тековна година)	965.586	127	-	-	39	127	-	-	76.968	-	53.499	105.203	15.878	-	-	-	1.217.427

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2024 година и истите се потпишани од страна на:

д-р Драгољуб Арсовски
Генерален извршен директор

Наталија Алексова
Генерален директор за управување со ризици

м-р Димитри Трповски
Генерален директор за комерцијално банкарство

Андромахја Стефаноска
Директор на Дирекција за Сметководство
Лиценца број - 0100671

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2023	претходна година 31.12.2022
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	117.439	67.583
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*	-	-
Амортизацијата на:	-	-
нематеријални средства	3.503	3.772
недвижности и опрема	17.592	19.534
Капиталната добивка од:	-	-
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	(141)	(7.152)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(41.106)	(36.092)
Капиталната загуба од:	-	-
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
Приходи од камата	(372.847)	(292.553)
Расходи за камата	65.355	43.478
Нето-приходи од тргување	(1.116)	1.800
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	-
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва ослободена исправка на вредноста и посебна резерва	102.836	141.543
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(55.291)	(75.411)
дополнителни загуби поради оштетување ослободени загуби поради оштетување	-	-
Резервирања	6.259	14.070
дополнителни резервирања	-	-
ослободени резервирања	-	-
Приходи од дивиденди	(3.082)	2.414
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва	(2.508)	(2.081)
Останати корекции	-	-
Наплатени камати	1.086	14.799
Платени камати	379.359	305.914
	(63.011)	(43.963)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива	154.327	157.101

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2023	претходна година 31.12.2022
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>		
Средства за тргување	-	8.595
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	(7.408)	(3.214)
Кредити на и побарувања од други комитенти	63.562	32.001
Заложени средства	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	66.266	98.660
Задолжителна резерва во странска валута	(106.120)	(69.211)
Задолжителен депозит кај НБРСМ според посебни прописи	-	-
Останати побарувања	(26.770)	(11.057)
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
<i>Зголемување/(намалување) на деловните обврски:</i>		
Обврски за тргување	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	591	90
Депозити на други комитенти	1.344.855	(550.249)
Останати обврски	(88.509)	97.430
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето	1.400.794	(239.854)
(Платен)/поврат на данок на добивка	(7.455)	(2.391)
Нето паричен тек од основната дејност	1.393.339	(242.245)
Паричен тек од инвестициската дејност		
(Вложувања во хартии од вредност)	(306.509)	296.832
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	-	-
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	(3.790)	(1.093)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(58.989)	19.662
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	-	-
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	2.508	2.081
Нето паричен тек од инвестициската дејност	(366.780)	317.482

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023
(продолжува)**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2023	претходна година 31.12.2022
Паричен тек од финансирањето		
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(59.869)	(66.176)
Зголемување на обврските по кредити	57.329	68.521
(Отплата на издадените субординирани обврски)	5	(408)
Приливи од издадените субординирани обврски	-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	-	-
(Откуп на сопствени акции)	-	-
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	(3.130)	(41.763)
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
Нето паричен тек од финансирањето	(5.665)	(39.826)
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	(235)	(105)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	3	(11)
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	1.020.662	35.295
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	1.867.891	1.832.596
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	2.888.553	1.867.891

* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2024 година и истите се потпишани од страна на:

д-р Драгољуб Арсовски
Генерален извршен директор

Наталија Алексова
Генерален директор за управување со ризици

м-р Димитри Трповски
Генерален директор за комерцијално банкарство

Андромахја Стефаноска
Директор на Дирекција за Сметководство
Лиценца број - 0100671

Вовед

а) Општи информации

ТТК БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст „Банката“) е акционерско друштво основано во Република Северна Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е: ул. „Народен Фронт“ бр. 19а, Скопје, Република Северна Македонија.

Позначајни активности што ги извршува Банката се следните:

- прибирање депозити и други повратни извори на средства;
- кредитирање во земјата;
- издавање и администрирање платежни средства (парични картички, меници);
- менувачки работи;
- платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- брз трансфер на пари;
- издавање платежни гаранции и други форми на обезбедување;
- тргување со девизни средства;
- тргување со хартии од вредност;
- застапување во осигурувањето;
- обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;
- тргување со инструменти на пазарот на пари.

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност на пазарот на акционерски друштва со посебни обврски за известување под ИСИН код број МКТТКС101012.

Вкупниот број вработени во Банката заклучно со 31 декември 2023 година изнесува 254 (2022 година: 240) вработени.

Неревидираните финансиски извештаи на Банката се одобрени од страна на Надзорниот одбор на 27 февруари 2024 година.

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи

Банката ја води нејзината сметководствена евиденција и ги составува нејзините финансиски извештаи во согласност со Законот за банките и подзаконската регулатива пропишана од страна на Народната банка на Република Северна Македонија („НБРСМ“), Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководството.

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи (продолжува)

Податоците во приложените финансиски извештаи на Банката се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16 и 61/16, 64/18, 120/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.290/20, бр.215/21 и бр.99/22), Законот за банки („Службен весник на РМ“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15 190/16, 7/19 и „ Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19, бр.122/21), подзаконската регулатива пропишана од страна на Народна банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст „НБРСМ“), како и во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (во понатамошниот текст „Методологија“)¹. и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ“ бр. 83/17 и 149/18)², пропишани од страна на НБРСМ.

Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади македонски денари (МКД).

Презентација на финансиските извештаи

Придружните финансиски извештаи на Банката се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ бр.83/17 и 149/18“).

Известувачка валута во којашто се прикажани овие финансиски извештаи е функционалната валута (македонски денар – МКД).

Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е приспособена во согласност промените во презентацијата во тековната година.

в) Значајни сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики коишто се користени при подготовка на овие финансиски извештаи. Утврдувањето на сметководствените политики на Банката се заснова на признаени, познати и практични искуства, на одредбите на Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи, Одлуката за сметковниот план за банките, Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и останатите законски прописи. Овие политики се конзистентно применети за сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

¹ Советот на НБРМ донесе Одлука за методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи, со почеток на примена од 01.01.2018 година (Сл.весник на Република Македонија бр. 83/17 од 22.06.2017г.)

² Советот на НБРМ донесе Одлука за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и белешките кон тие извештаи, со почеток на примена од 01.01.2018 година (Сл.весник на Република Македонија бр. 83/17 од 22.06.2017 г.)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија што важат на денот на нивното настанување.

Трансакција во странска валута е трансакција којашто гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските што гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви коишто важат на денот на составувањето на Билансот на состојба, додека, пак, сите позитивни и негативни курсни разлики што произлегуваат од претворањето на износите во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви што беа применети за прикажување на позициите на Билансот на состојба деноминирани во странска валута се следните:

	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
1 ЕУР	61.4950 денари	61.4932 денари
1 УСД	55.6516 денари	57.6535 денари
1 ЦХФ	66.4093 денари	62.4487 денари

Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се пребиваат, а разликата се признава во Билансот на состојба, само во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера исплатата да се изврши на нето-основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по камати се признаени во Билансот на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски според амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна каматна стапка е метод за пресметка на амортизирана набавна вредност на финансиските средства или финансиските обврски преку алокација на приходите од камата и расходите за камата во соодветниот период.

Ефективна каматна стапка е стапка со чијашто примена сегашната вредност на сите идни парични приливи се изедначува со сегашната вредност на сите идни парични одливи, во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент.

Приходите и расходите од камата се пресметани и наплатени во согласност со законските прописи на Република Северна Македонија, или со договор помеѓу доверителот и должникот. Пресметаните, а недоспеани камати временски се разграничуваат. Исправка на истите се прави кога наплатата на пресметаните камати е сомнителна и спорна.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Приходи од надомести и провизии

Провизиите и надоместоците, со исклучок на надоместоците за одобрување на кредити, главно се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Останатите надоместоци за одобрување на кредити се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методот на ефективна каматна стапка и истите се признаваат како приходи од камата.

Приходи и расходи од курсни разлики

Нето-приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики коишто произлегуваат од порамнување на трансакциите во странска валута, како и од вреднување на средствата и обврските во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат.

Преземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се пресметани во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на Билансот на состојба.

Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Билансот на успех кога ќе се обезбеди правото за примање исплата. Дивидендите се прикажани како дел од нето-приходите од тргување или како останати приходи од дејноста во зависност од соодветната класификација на инструментот.

Нето приходи од тргување

Нето-приходите од тргување претставуваат реализирани и нереализирани промени во објективната вредност при последователно мерење, добивка или загуба при отуѓување, дивиденди, приходи и расходи од камати на средствата и обврските за тргување.

Нето-приходите од тргување се мерат според промената на објективната вредност на финансиските средства и обврски за тргување која претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност, на датумот на Билансот на состојба.

Финансиски средства

Банката ги признава финансиските средства и обврски во книгите, само доколку е една страна во договорните одредби на инструментот. Финансиските средства се признаваат и депризнаваат на датумот на тргување кога купувањето или продавањето на вложувањето е според договор чии што одредби бараат испорака на вложувањето во договорените временски рамки. Финансиските средства почетно се признаваат по фер вредност, што претставува трансакциска цена на инструментот. Класификацијата зависи од природата и намената на финансиските средства и се одредува во моментот на нивно почетно признавање. Класификацијата на финансиските средства се врши во зависност од бизнис моделот на банката и карактеристиките на договорените парични текови. Во Банката се утврдени три бизнис модели:

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

- Финансиски средства што се мерат по амортизирана набавна вредност (кредити и побарувања)
- Финансиски средства што се мерат по објективна вредност преку сеопфатна добивка и
- Финансиски средства што се мерат по објективна вредност преку билансот на успех (хартии од вредност чувани за тргување)

Класификацијата на финансиските средства Банката ги врши врз основа на:

- деловениот модел на Банката за управување со финансиските средства и
- карактеристиките на договорните парични текови на финансиското средство.

Оцената на деловниот модел ја врши раководството на Банката, при нивно почетно признавање, при што ги зема предвид сите релевантни и расположливи податоци за начинот на управување со финансиските инструменти.

Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех

Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување на добивка. Во оваа категорија Банката ќе ги класифицира и оние финансиски средства што не го исполнуваат условот на СППИ заради што не може да се класифицираат ниту во категоријата на финансиски средства коишто се мерат по амортизирана набавна вредност, ниту во категорија на финансиски средства по објективна вредност преку сеопфатна добивка.

Оваа категорија финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Средствата чувани за тргување се евидентираат по објективна вредност преку билансот на успех. Почетно, овие средства се признаваат во билансот на состојба по објективна вредност. Трансакциските трошоци не се вклучуваат во износот по кој првично се мери инструментот. Тие се евидентираат веднаш во Билансот на успех во позиција “Приходи и расходи од провизија и надоместоци”. Добивките или загубите од последователното мерење се вклучуваат во позицијата “Нето-приходи од тргување”.

Финансиски средства што се чуваат до достасување

Финансиски средства што се чуваат до достасување се финансиските средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои раководството на Банката има намера и способност да ги чува до нивно доспевање. Доколку Банката продаде значаен дел од финансиските средства што се чуваат до доспевање (кој не би бил нематеријален) пред нивно доспевање, целата категорија на овие средства би се прекласифицирала во финансиски средства расположливи за продажба.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Сметководствената политика на Банката за финансиските средства што се чуваат до достасување се однесува на должнички финансиски средства кои што ги управува Банката со цел наплата на договорените парични текови и коишто во согласност со договорените услови на средството го исполнуваат условот на СППИ.

Овие хартии од вредност се прикажани во категорија – Финансиски средства евидентирани по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Почетно овие средства се признаваат по нивната набавна вредност, којашто е еднаква на објективната вредност на дадениот надоместок за средството, зголемена за трансакциските трошоци кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството. Последователно, финансиските средства што се чуваат до достасување се мерат по амортизирана набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите реализирани при продажба или отпис на средството се евидентираат преку Билансот на успех како останати приходи/расходи.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиските средства расположливи за продажба, се средства што се определени како расположливи за продажба и не се класифицирани како кредити и побарувања, финансиски средства коишто се чуваат до достасување или финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех.

Финансиските средства расположливи за продажба се средства што Банката ги држи со цел наплата на договорените парични текови и/или за продажба и коишто во согласност со договорените услови на средството го исполнуваат условот на СППИ (Банката очекува парични текови на одредени дати „единствено врз основа на отплата на главница и камата“).

Прикажаното портфолио е составено од сопственички хартии од вредност во банки, финансиски институции и претпријатија врз кои Банката нема контрола. Овие средства почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите, а последователно се мерат според објективна вредност, врз основа на пазарната вредност или ако не постои активен пазар врз основа на метод кој најдобро би ја определил објективната вредност на сопственичкиот инструмент. Нереализираните добивки или загуби од последователното мерење на финансиското средство што е расположливо за продажба се еднакви на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и објективната вредност на средството и се вклучуваат директно во капиталот во позицијата ревалоризациски резерви – “Разлики од вреднување на средствата расположливи за продажба”.

Приходите врз основа на камата, дивиденда, како и позитивните/негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех за тековниот период.

Кај должничките хартии од вредност при депривирање кога средството ќе се продаде или достаса, кумулативната нереализирана добивка или загуба претходно признаена во капиталот се вклучува во нето-добивката или загубата за периодот во позицијата останати приходи/расходи.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Кај сопственичките хартии од вредност при нивно депризнавање, Банката ќе ја прекнужи состојбата на сметката за ревалоризациски резерви на позицијата Акумулирана / Задржана добивка.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата ги вклучуваат сите побарувања коишто произлегуваат од трансакциите со клиенти и банки, како и оние коишто потекнуваат од банката, така и оние коишто се купени на секундарен пазар. Во согласност со сметководствената политика на Банката, кредитите и побарувањата се финансиски средства што го исполнуваат условот на СППИ тестот.

Тие се јавуваат кога Банката одобрува пари или услуги директно на комитентите без намера за размена на побарувањето т.е кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Почетно, кредитите и побарувањата се мерат по нивната објективна вредност, зголемена за трансакциските трошоци коишто се директно поврзани со стекнувањето или издавањето на финансиското средство. Последователно, кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на билансирање, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиските средства или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетувањето како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата ('случај на загуба') и дека тој случај на загуба влијае на предвидениот иден паричен тек на финансиските средства или на група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериуми што Банката ги користи при утврдување на постоењето на објективен доказ за загуба од оштетување вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главницата или каматата.
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот.
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање.
- Отпочнување на стечајна постапка.
- Намалување на вредноста на дадените гаранции-коллатерал.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Банката врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна и групна основа за сите финансиски средства. Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентируваниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот), дисконтирани со примена на ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентируваниот износ на средството се намалува преку употреба на сметка за резервирање заради оштетување, со истовремено признавање на соодветениот расход поради оштетување во тековниот Биланс на успех.

Во случај на ненаплатливост на кредитот истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања за претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите во корист на тековните добивки.

Доколку последователно износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот) претходно признаената загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката за резервирањето. Износот на намалувањето се признава во корист на тековната добивка.

Банката за вложувањата во сопственички хартии од вредност не пресметува исправка на вредност.

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се однесуваат на земјиште, згради, опрема и други вредности добиени во замена за ненаплатени побарувања. Одредено средство се смета за преземено во моментот на стекнување правна основа за запишување на сопственоста.

На датумот на преземање, преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се признаваат по почетната сметководствена вредност. Почетната сметководствена вредност е помалиот износ од проценетата вредност важечка на датумот на преземање и набавната вредност на преземеното средство. Набавната вредност на преземеното средство е вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правната основа за стекнување право на сопственост на Банката над преземеното средство.

На датумот на преземање на средството, Банката е должна во Билансот на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20 % од почетната сметководствена вредност на преземеното средство.

Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето од 20 %, Банката е должна да ја признае оваа разлика како ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството.

Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката е должна да ја утврди проценетата вредност на преземените средства и во Билансот на успех да признае и прокнижи загуба за оштетување еднаква најмалку на поголемиот износ од:

- негативната разлика помеѓу проценетата вредност и нето-вредноста на преземеното средство и
- 20 % од нето-вредноста на преземеното средство.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)

Доколку Банката не успее да го продаде преземеното средство во рок од пет години по датумот на неговото преземање, должна е на крајот на петтата година, да ја сведе нето-вредноста на преземеното средство на нула.

Нематеријални средства

Нематеријално средство е немонетарно средство, без физичка содржина, коешто може самостојно да се идентификува. Нематеријалните средства вклучуваат капитализирани трошоци за развој, софтвери и други нематеријални средства, како права и лиценци кои се законски заштитени и кои не може да бидат одземени од овластениот сопственик без негова желба.

Почетно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност.

Последователно, тие се мерат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и за акумулираните загуби заради оштетување.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страната на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи коишто ќе ги надминат трошоците по една година се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер коишто се признаваат како средства се амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од десет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализираат и амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се материјални вложувања за административни цели од кои се очекува да имаат користен век подолг од една година. Недвижностите и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за пресметаната амортизација и акумулираните загуби заради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци коишто директно се однесуваат на набавката на средството.

Амортизацијата се пресметува пропорционално со примена на законски пропишани стапки со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба. На инвентиците во тек не се пресметува амортизација сè до нивното ставање во употреба.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Недвижности и опрема (продолжува)

Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки:

Градежни објекти	40 години
Транспортни средства	4 години
Мебел и канцелариска опрема	5 до 10 години
Компјутерска опрема	4 години
Телекомуникациска опрема	4 години
Останата опрема	10 години

Корисниот век на употреба и метод на амортизација се проверува еднаш годишно, на секој датум на известување.

Последователните издатоци се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери, во спротивно се признаваат како трошоци во Билансот на успех кога настануваат. Добивките или загубите остварени со отуѓување или ставање надвор од употреба на недвижностите и опремата се определуваат како разлика меѓу приливите од продажба и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат во билансот на успех во позицијата “Останати приходи од дејноста”, или “Останати расходи од дејноста”.

Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести.

Кога евидентируваниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето-продажната цена и употребната вредност на средствата.

Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат готовина и ностро сметки кои преставуваат депозити по видување и пласмани кај други банки и финансиски институции, износи кај НБРСМ и други финансиски средства како што се благајнички и други записи, како високо ликвидни средства кои доспеваат во рок од 3 месеци од датумот на стекнување.

За целите на изготвување на извештајот за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити.

Паричните средства и паричните еквиваленти се евидентираат по амортизирана набавна вредност и таа вообичаено е еднаква со нивната номинална вредност.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Резервирање

Банката ја признава посебната резерва на датумот на биланс на состојба за судски спорови и останати побарувања, односно кога постои тековна обврска како резултат на настан од минатото за која пости веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а врз основа на направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците што се очекува да се појават за подмирување на обврската.

Последователно, Банката го проценува износот на резервирањата на секој датум на билансот на состојба. Последователното зголемување/намалување на резервирањето се прикажува на нето-основа во билансот на успех, во позицијата “Останати расходи од дејноста/Останати приходи од дејноста”.

Надомести за вработените

Придонесите за здравствено, за пензиско и за социјално осигурување се плаќаат од страна на Банката во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги.

Не постои дополнителна обврска во врска со пензиските планови. Во согласност со законските прописи и колективниот договор, Банката има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Отпремнините на вработените се евидентираат како трошок во билансот на успех во периодот во кој се исплаќаат. Банката нема извршено резервирања за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Тековен и одложен данок од добивка

Данокот од добивка се пресметува во согласност со законските одредби во Република Северна Македонија. Пресметката на месечната аконтација на данокот на добивка се плаќа однапред како што е определено од даночните органи.

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Основица за пресметување на данокот од добивка по стапка од 10 % претставува финансискиот резултат искажан во Билансот на успех коригиран за непризнаени расходи и даночни ослободувања. Тековниот данок од добивка се пресметува и плаќа во согласност со македонскиот Закон за данок од добивка.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Тековен и одложен данок од добивка (продолжува)

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост користејќи ја методата на обврска за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои тие се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки стапки. Одложениот данок од добивка се товари или одобрува во Билансот на успех, освен доколку се однесува на ставки што директно го товарат или одобруваат капиталот и во тој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположива оданочлива добивка. Банката нема евидентирано одложени даночни средства или обврски со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година бидејќи не постојат времени разлики на овие датуми.

Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Сите финансиски обврски на Банката на датумите на известување се класифицирани како останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и се состојат од депозити на банки и други комитенти, обврски по кредити и останати обврски.

Обврски по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци), коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Обврските по кредити престануваат да се признаваат кога тие се намирени, откажани или истекнати.

Депозити на банки и комитенти

Депозитите на банки и комитенти главно претставуваат: тековни сметки, депозити по видување и орочени депозити на банки, правни и физички лица. Банката ги признава депозитите во својот Биланс на состојба само кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Депозитите на банки и комитенти почетно се мерат според нивната објективна вредност, коригирана за трансакциските трошоци коишто се директно поврзани со преземањето или издавањето на финансиската обврска. Депозитите на банки и комитенти последователно се мерат според амортизираната набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Депозитите на банки и комитенти престануваат да се признаваат кога тие се намирени, откажани или истекнати.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски обврски (продолжува)

Останати обврски

Останатите обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Останатите обврски се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Останатите обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Капитал, резерви и прашања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето деловна активност се презентирани во капиталот како намалување на приливите, нето од данокот.

(в) Сопствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции сè додека тие не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите се состојат од ревалоризациски резерви, законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки во согласност со законската регулатива и одлуките на Собранието на Банката и останати резерви.

(д) Нераспределени добивки/(загуби)

Нераспределените добивки/(загуби) ги вклучуваат тековните, како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во којшто се одобрени од страна на акционерите на Банката.

Заработка по акции

Банката е должна да ја прикаже заработката по акција во основната структура на билансот на успех, ако нејзините обични акции се предмет на јавно тргување на пазарот или ако Банката е во процес на издавање обични акции на јавните пазари.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Заработка по акции (продолжува)

Основната заработка по акција се пресметува со делење на добивката, или на загубата, којашто им припаѓа на акционерите – сопственици на обични акции на Банката (деленик) со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек (делител) во текот на периодот. Пондерираниот просечен број на акции во оптек во текот на периодот се добива кога бројот на акции во оптек на почетокот на периодот ќе се корегира за бројот на акции коишто се откупени или издадени во текот на периодот, помножено со временскиот пондер (бројот на денови во текот на кој конкретните акции се во оптек, во однос на вкупниот број денови во годината.

Разводнетата заработка по акции во Банката е идентична со основната заработка по акција заради непостоење на издадени потенцијални обични акции за чијшто ефект се врши корекција на нето-добивката што им припаѓа на имателите на обични акции.

Наем

Утврдувањето дали еден договор претставува или содржи наем се базира на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Банката дава и зема заеми под закуп по основ на оперативни наеми. Приходите и расходите по основ на наемнини се признаваат во Билансот на успех на праволиниска основа во рамки на времетраењето на наемот. Однапред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

Финансискиот наем (Банката како закупец) кој на Банката суштински ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализира во моментот на започнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или, ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Банката ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем.

Наемот каде што Банката (како закуподавач) суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договарањето на оперативен наем во Билансот на состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како профит или загуба во текот на периодот на наем на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кој се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход. Банката нема класифицирано средства во категорија на финансиски наем.

Известување според сегменти

Деловен сегмент претставува група средства или активности кои се ангажирани во обезбедувањето производи или услуги кои се предмет на ризици и надомести коишто се разликуваат од оние во останатите деловни сегменти.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)
Известување според сегменти (продолжува)

Географскиот сегмент е ангажиран во обезбедување производи или услуги во одредено економско опкружување коешто е предмет на ризици и надомести што се разликуваат од оние сегменти коишто ги извршуваат активностите во други економски опкружувања.

Потенцијални и преземени обврски

Банката презема обврски во текот на нејзините деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции, акредитиви и неискористени кредитни лимити. Овие финансиски обврски се евидентираат во Билансот на состојба кога ќе можат да се повратат. Издвоената посебна резерва заради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и преземени обврски е вклучено во Билансот на состојба како обврска.

Доверителски активности

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи заради тоа што тие не се средства на Банката.

Настани по датумот на известување

Оние последователни настани кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување коишто немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни, и доколку нивното необелоденување може да влијае врз деловните одлуки на корисниците на финансиските извештаи. За секој некорективен настан, се обелоденуваат информации за природата на настанот и проценка на неговиот финансиски ефект, или изјава дека ваквата проценка не може да се направи.

г) Употреба на оценки и процени

При составување на финансиските извештаи, раководството на Банката дава процени и претпоставки кои влијаат врз примена на политиките и искажување на износите на средствата и обврските, како и објавување на потенцијалните преземени обврски на датумот на Биланс на состојба, како и износите на приходите и расходите. Процените и претпоставките се темелат на историско искуство и разни други факти кои се сметаат за разумни имајќи ги предвид околностите и информациите кои се расположливи на датумот на подготовка на финансиските извештаи, а коишто претставуваат основа за процена на вредноста на средствата и обврските за кои не може да се добијат процени од други извори. Вистинските резултати може да се разликуваат од овие процени. Процените и претпоставките поврзани со нив постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените процени се признаваат во периодот во кој процената се менува, доколку измената влијае само на тој период или во тековен и идни периоди доколку измената влијае на тековниот и идните периоди.

г) Употреба на оцени и процени (продолжува)

Оштетување на кредити одобрени на комитенти

Банката месечно го проверува своето кредитно портфолио со цел процена на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање загуба од оштетување во Билансот на успех, Банката проценува дали постојат евидентни докази коишто укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и побарувања.

Раководството употребува процени базирани на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик, како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките коишто се користат за процена на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или за кој некоја обврска може да се подмири по пазарни услови. Подетални информации за објективната вредност на финансиските инструменти се дадени во Белешка 5.

д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оцени и корекција на грешки

Не постојат други промени во сметководствените политики при составувањето на приложените финансиски извештаи.

ѓ) Усогласеност со законската регулатива

Во текот на 2023 година работењето на Банката беше во целост усогласено со регулативата пропишана од Народната банка на Република Северна Македонија, по однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Банката, вложувањата на Банката, ликвидноста на Банката и отворената девизна позиција.

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски
А. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
во илјади денари						
2023(тековна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	3.320.816	3.320.816
Средства за тргување	23.448	-	-	-	-	23.448
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	4	4
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	4.671.956	4.671.956
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	75.087	1.496.235	1.571.322
Останати побарувања	-	-	-	-	245.868	245.868
Вкупно финансиски средства	23.448	-	-	75.087	9.734.879	9.833.414
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	694	694
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	8.494.279	8.494.279
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	96.109	96.109
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	187.604	187.604
Останати обврски	-	-	-	-	90.130	90.130
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	8.868.816	8.868.816

ТТК БАНКА АД – СКОПЈЕ
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
2022 (претходна година)	<i>во илјади денари</i>					
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	2.186.630	2.186.630
Средства за тргување	22.332	-	-	-	-	22.332
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	4.807.392	4.807.392
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	74.984	1.189.829	1.264.813
Останати побарувања	-	-	-	-	208.352	208.352
Вкупно финансиски средства	22.332	-	-	74.984	8.392.203	8.489.519
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	102	102
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	7.147.070	7.147.070
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	187.659	187.659
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	187.599	187.599
Останати обврски	-	-	-	-	89.639	89.639
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	7.612.069	7.612.069

2. Управување со ризици

Банката воспоставува интегриран систем за управување со сите материјални и нематеријални ризици на кои е изложена и кој е соодветен на природата, големината и сложеноста на финансиските активности коишто ги врши.

Во нејзиното работење, Банката е изложена на следните видови ризици:

- Кредитен ризик;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности;
- Ризик од промена на цените на хартиите од вредност;
- Ризик од концентрација на изложеноста на Банката;
- Оперативен ризик;
- Стратегиски ризик;
- Правен ризик;
- Репутациски ризик.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Политиките за преземање и управување со ризиците содржат:

- Оцена на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици;
- Организациска поставеност на функцијата за управување со ризиците;
- Основни елементи на управувањето со ризиците;
- Прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците;
- Внатрешна контрола и основни елементи на процесот за утврдување на интерниот капитал и интерна ликвидност на Банката;
- Оцена на потребната адекватност на капиталот на Банката.

Исто така, Банката, во согласност со политиките за преземање и управување со ризиците, воспоставува процедури за преземање, мерење или оцена, следење, контрола или намалување на ризиците кои треба:

- Да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците (мапирање на ризиците) со кои се соочува Банката;
- Да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици;
- Да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на Банката;
- Да ги дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Банката воспоставува организациска структура, со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците, којашто одговара на големината, видот и сложеноста на Банката и на финансиските активности што ги врши.

2. Управување со ризици (продолжува)

Управувањето со ризиците во Банката се остварува на сите хиерархиски нивоа во организациската структура. Имено, на стратегиско ниво управувањето е во надлежност на Надзорниот одбор на Банката кој ги усвојува политиките за управување со ризиците и ги дефинира стратегиските определби и преференции на Банката за изложување на секој одделен тип на ризик. Надзорниот одбор, преку усвојување на политиките, ги дефинира генералните насоки и целите при управување со ризиците, прифатливото ниво на ризик, лимитите кои спречуваат ризик од концентрација, организациската поставеност во процесот на управување со ризиците, поделба на надлежностите, прифатливи инструменти за намалување на ризикот, поставеноста на информативниот систем и системот за внатрешна контрола и ревизија.

Врз основа на усвоените политики, Управниот одбор донесува процедури и методологии за управување со ризиците на Банката во кои подетално се разработени процесите и активностите за управување со ризиците и кои овозможуваат јасна поделба на надлежностите меѓу организациските делови кои се носители и кои преземаат ризици и организациските делови коишто се надлежни за управување со истите.

Одборот за управување со ризици редовно го следи и оценува системот за управување со ризиците, ги разгледува извештаите за управување со одделните ризици, воспоставува лимити за изложеност на ризици и го следи нивното остварување, како и други активности во согласност со законските одредби коишто се во доменот на стратегиско управување со ризиците.

Извештаите за изложеноста на Банката на одделните ризици и резултатите од извршеното стрес-тестирање се разгледуваат и од страна на Одборот за ревизија.

Имплементацијата на политиките и процедурите се остварува на макрониво, преку централизирано управување со ризиците од страна на Дирекцијата за управување со ризици којашто работи во рамките на Секторот за стратешко банкарство, од една страна, како и на микрониво преку нивно почитување од страна на вработените во Секторот за комерцијално банкарство, односно лицата кои преку нивните работни активности ја изложуваат Банката на ризик, од друга страна.

Во рамките на системот за управување со ризиците Банката спроведува стрес-тест анализи за да го утврди влијанието на одделните ризици, но и на нивното меѓусебно влијание, како и стрес-тестирање во обратна насока со цел да се оцени влијанието врз профитабилноста и солвентноста - коефициентот за адекватност на капиталот, кои, пак, претставуваат основа за антиципирање на настаните што можат да имаат неповолно влијание врз идното работење.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик од загуба заради неможноста нејзиниот клиент да ги намира неговите обврски кон неа, во договорениот износ и/или во договорените рокови.

Кредитниот ризик е најзначајниот ризик на кој е изложена Банката што произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива. Имајќи го предвид големото значење на овој ризик во нејзиното целокупно работење, Банката постојано работи на унапредување на системот за управување со кредитниот ризик, и тоа како преку зголемување на ефикасноста на организациската структура така и преку модифицирање на методологијата за интерно рангирање на клиентите и утврдување исправка на вредност/поседна резерва.

Во насока на ефикасно управување со кредитниот ризик на кој е изложена Банката, во Политиката за управување со кредитен ризик дефинирани се лимити со кои се спречува ризикот од концентрација на кредитната изложеност и тоа од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип на обезбедување, тип на производ, валута и слично.

Изложеноста на кредитен ризик, исто така, се управува преку редовна анализа на способноста на позајмвачите да ги исполнат своите обврски по основ на камата и главнина.

Обезбедувањето претставува еден од најтрадиционалните и најчести начини за намалување на кредитниот ризик. Основните видови обезбедување за кредитите и побарувањата се следните:

- Хипотеки над станбен имот и деловен простор;
- Залог врз деловни средства како што се: опрема, залихи и побарувања;
- Залог врз финансиски инструменти како што се акции;
- Паричен депозит;
- Меница.
- Полиса за животно осигурување винкулирана во корист на Банката.

Банката, доколку оцени, а со цел намалување на кредитниот ризик, може да побара дополнително обезбедување од своите комитенти.

Политики и процедури

Банката ја утврдува очекуваната кредитна загуба на поединечна основа за секоја кредитна изложеност, преку утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови коишто ќе настанат врз основа на таа кредитна изложеност. При утврдување на очекуваните парични текови, Банката вклучува и податоци за очекуваните промени на кредитната способност на клиентот, односно на квалитетот на проектот и/или други показатели.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансните побарувања и сегашната вредност на проценетите надоместливи износи. Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Сегашната вредност на вонбилансните позиции, се утврдува само во случај на очекувани парични одливи врз основа на преземените потенцијални обврски и се добива со дисконтирање на очекуваните парични текови како резултат на плаќањата на Банката врз основа на преземените потенцијални обврски и на наплатите од клиентот, со тековниот пазарен принос на нискоризичните хартии од вредност издадени во иста валута и со ист рок на доставување како валутата и рокот на очекуваната наплата.

Банката врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва, во рамките на следните граници:

- од 0,01 % до 5 % од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „А“;
- над 5 % до 20 % од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Б“;
- над 20 % до 45 % од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „В“;
- над 45 % до 70 % од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Г“;
- над 70 % до 100 % од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Д“.

Банката не утврдува исправка на вредност, односно не издвојува посебна резерва за побарувањата од централната влада и централната банка за кои во согласност со регулативата на Народна банка на Република Северна Македонија за методологијата за утвдување на адекватност на капиталот променува пондер на ризичност од 0 % и за кредитната изложеност којашто е обезбедена со првокласни инструменти на обезбедување.

За целите на финансиските извештаи за 2023 година, групите кредитен ризик (Група 1, 2 и 3) од Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и категории за ризик од Одлуката за методологија за управување со кредитниот ризик, Банката ги поврза и извести на следниот начин:

- Во рамки на Група 1, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категорија на ризик „А“;
- во рамки на Група 2, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категории на ризик „Б“ и „В“, коишто немаат статус на нефункционална кредитна изложеност;
- во рамки на Група 3, изложеностите на кредитен ризик коишто имаат статус на нефункционална кредитна изложеност.

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Кредитен ризик

A. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	
<i>во илјади денари</i>																			
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	4.258.732	4.394.661	-	-	1.496.235	1.189.829	2.620.719	1.516.740	1.451	2.436	234.205	193.726	496.267	489.194	9.107.609	7.786.586	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(14.611)	(16.740)	-	-	-	-	(968)	(735)	(37)	(73)	(128)	(78)	(2.201)	(2.272)	(17.945)	(19.898)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	4.244.121	4.377.921	-	-	1.496.235	1.189.829	2.619.751	1.516.005	1.414	2.363	234.077	193.648	494.066	486.922	9.089.664	7.766.688	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	400.134	422.448	-	-	-	-	-	480	460	7	11	9.393	18.074	410.014	440.993		
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(40.341)	(42.416)	-	-	-	-	-	(117)	(104)	(2)	(4)	(790)	(1.386)	(41.250)	(43.910)		
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	359.793	380.032	-	-	-	-	-	363	356	5	7	8.603	16.688	368.764	397.083		
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	109.281	107.421	-	-	-	-	-	2.223	2.250	838	12.600	-	32	112.342	122.303		
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(69.617)	(88.923)	-	-	-	-	-	(2.033)	(2.059)	(772)	(12.505)	-	(9)	(72.422)	(103.496)		
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	39.664	18.498	-	-	-	-	-	190	191	66	95	-	23	39.920	18.807		
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	4.768.147	4.924.530	-	-	1.496.235	1.189.829	2.620.719	1.516.740	4.154	5.146	235.050	206.337	505.660	507.300	9.629.965	8.349.882	
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(124.569)	(148.079)	-	-	-	-	-	(968)	(735)	(2.187)	(2.236)	(902)	(12.587)	(2.991)	(3.667)	(131.617)	(167.304)
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	4.643.578	4.776.451	-	-	1.496.235	1.189.829	2.619.751	1.516.005	1.967	2.910	234.148	193.750	502.669	503.633	9.498.348	8.182.578	

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земено за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување	-	-	66.342	71.421	-	-	-	-	-	-	141	1.544	403	1.317	66.886	74.282
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	-	-	66.342	71.421	-	-	-	-	-	-	141	1.544	403	1.317	66.886	74.282
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	19.434	13.463	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19.434	13.463
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот	-	-	7.634.949	7.863.254	-	-	-	-	-	-	2.842	2.455	428.878	438.118	8.066.669	8.303.827
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	4.158.077	4.203.317	-	-	-	-	-	-	1.845	1.608	117.972	111.989	4.277.894	4.316.914
имот за вршење дејност	-	-	3.476.872	3.659.937	-	-	-	-	-	-	997	847	310.906	326.129	3.788.775	3.986.913
Залог на подвижен имот	-	-	42.709	122.701	-	-	-	-	-	-	364	789	3.399	3.540	46.472	127.030
Останати видови на обезбедување	-	-	174.245	109.527	-	-	-	-	-	-	14	5	809	1.352	175.068	110.884
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност	-	-	7.937.679	8.180.366	-	-	-	-	-	-	3.361	4.793	433.489	444.327	8.374.529	8.629.486

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
	Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	350.032	388.242	-	-	-	-	-	-	350.032
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	60.172	62.443	-	-	-	-	-	-	11	59	-	1	2.245	1.599	62.428	64.102
Рударство и вадење на камен	-	-	54	120	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	55	123
Прехрамбена индустрија	-	-	104.010	105.708	-	-	-	-	-	-	8	117	2	1	474	516	104.494	106.342
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	22.860	11.765	-	-	-	-	-	-	27	9	6	-	626	841	23.519	12.615
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	29.839	36.772	-	-	-	-	-	-	28	15	-	-	385	2.172	30.252	38.959
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	40.782	35.931	-	-	-	-	-	-	15	68	1	4	1.388	1.053	42.186	37.056
Останата преработувачка индустрија	-	-	54.948	66.666	-	-	-	-	-	-	22	13	-	-	3.140	3.510	58.110	70.189
Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација	-	-	29.169	29.169	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	29.171	29.170
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	62.019	20.763	-	-	-	-	-	-	7	9	-	-	412	563	62.438	21.335
Градежништво	-	-	445.413	471.115	-	-	-	-	-	-	213	217	151	145	46.306	51.911	492.083	523.388
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	216.233	296.104	-	-	-	-	-	-	208	169	37	8	32.115	20.139	248.593	316.420

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Кредитен ризик (продолжува)
В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>во илјади денари</i>																		
Транспорт и складирање	-	-	50.180	102.361	-	-	-	-	-	-	42	53	28	8	121.275	121.024	171.525	223.446
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	58.964	105.888	-	-	-	-	-	-	42	37	31	3	2.314	2.558	61.351	108.486
Информации и комуникации	-	-	2.204	1.181	-	-	-	-	-	-	9	7	-	-	2.615	137	4.828	1.325
Финансиски дејности и дејности на осигурување	-	-	4.828	-	-	-	-	-	2.269.719	1.127.763	46	207	20.191	11.201	-	-	2.294.784	1.139.171
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	3.184	12.115	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	86.480	82.758	89.668	94.878
Стручни, научни и технички дејности	-	-	23.508	15.720	-	-	-	-	-	-	33	33	2	4	3.413	8.448	26.956	24.205
Административни и помошни услужни дејности	-	-	15.233	18.477	-	-	-	-	-	-	13	11	-	-	5.700	5.200	20.946	23.688
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	-	-	-	-	-	-	1.496.235	1.189.829	-	-	12	23	209.589	182.269	-	-	1.705.836	1.372.121
Образование	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	31.383	36.133	-	-	-	-	-	-	23	22	-	-	812	929	32.218	37.084
Уметност, забава и рекреација	-	-	36	27	-	-	-	-	-	-	36	10	-	-	30.750	52.281	30.822	52.318
Други услужни дејности	-	-	2.026	144	-	-	-	-	-	-	18	12	3	1	1.487	1	3.534	158
Дејности на домаќинствата како работодавачи, дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Физички лица	-	-	3.356.938	3.313.865	-	-	-	-	-	-	1.031	1.699	4.107	105	159.528	146.291	3.521.604	3.461.960
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	29.595	33.984	-	-	-	-	-	-	114	109	-	-	1.204	1.702	30.913	35.795
Вкупно	-	-	4.643.578	4.776.451	-	-	1.496.235	1.189.829	2.619.751	1.516.005	1.967	2.910	234.148	193.750	502.669	503.633	9.498.348	8.182.578

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022	тековна година на 2023	претходна година на 2022
во илјади денари																		
Географска локација																		
Република Северна Македонија	-	-	4.643.578	4.776.451	-	-	1.496.235	1.189.829	2.269.719	1.127.763	1.967	2.910	234.148	193.750	502.669	503.633	9.148.316	7.794.336
Земји-членки на Европската Унија	-	-	-	-	-	-	-	-	350.032	388.242	-	-	-	-	-	-	350.032	388.242
Европа (останато)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	4.643.578	4.776.451	-	-	1.496.235	1.189.829	2.619.751	1.516.005	1.967	2.910	234.148	193.750	502.669	503.633	9.498.348	8.182.578

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање								Вкупно	
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти			
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>во илјади денари</i>														
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност														
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сметководствена вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.2 Ризик на ликвидност

Ликвидносен ризик е ризикот од загуба што се јавува кога Банката не може да обезбеди доволно парични средства за намирување на нејзините обврски во рокот на нивното достасување, или може да ги обезбеди потребните средства со многу повисоки трошоци.

Банката е изложена на дневни повлекувања на средства од нејзините расположиви готовински ресурси на тековните сметки, достасаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Под управување со ликвидносен ризик се подразбира управување со активата и пасивата на начин што ќе овозможи навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови на работење на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик, којашто е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и таа редовно се ревидира. Во политиката е дефиниран начинот на управување со ликвидноста на Банката преку утврдување на основните цели, основните компоненти на системот за управување со ликвидносен ризик (организациска структура, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем, стрес-тестирање и план за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови), основните елементи на процесот на одржување на соодветно ниво на ликвидност.

Банката има воспоставено процедури и методологии за управување со ликвидноста, коишто се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и тие редовно се ревидираат.

Планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, следење на нивото на ликвидност и стапката на покриеност со ликвидност, воспоставување и одржување соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација и расположивите неоптоварени средства, интерни ликвидносни показатели, исполнување на законската обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, стрес-тестирање и друго се методи што се користат за управување со ликвидносниот ризик. Извештаите за ликвидност на редовна основа се доставуваат до органите на управување и до НБРСМ.

Процес на утврдување на интерна ликвидност

Банката ја утврдува интерната ликвидност, како краен резултат на Процес на утврдување интерна ликвидност, преку идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на материјалните ризици коишто имаат или можат да имаат влијание врз ликвидноста на Банката, имајќи ги предвид барањата на регулативата на Народната банка на Република Северна Македонија за управување со ликвидносниот ризик.

Процесот на утврдување на интерна ликвидност се состои од следниве фази:

- идентификување и следење на материјалните ризици;
- мерење или оцена на материјалните ризици, вклучувајќи и стрес-тестирање на материјалните ризици;
- утврдување на интерната ликвидност и
- споредба на интерната ликвидност со износот на тековната ликвидност.

2.2 Ризик на ликвидност (продолжува) Процес на утврдување на интерна ликвидност (продолжува)

Банката има воспоставено процес на идентификување на ризиците коишто имаат или можат да имаат влијание врз нејзината ликвидност.

Материјални ризици се ризици коишто имаат значително влијание врз работењето на Банката, односно можат значително да влијаат врз намалувањето на ликвидната актива и интерно дефинираните ликвидносни показатели.

За утврдување на материјалноста на мерливите ризици се користат следните квантитативни елементи:

- вкупната изложеност на ризикот;
- можноста остварувањето на ризикот да има значително влијание врз намалување на ликвидната актива;
- усогласеноста со интерните и законските лимити дефинирани за секој ризик по спроведувањето на стрес-тест анализите и
- искусвени податоци од работењето во претходниот период од последователни пет (5) години.

За утврдување на материјалноста на немерливите ризици се користат пред сè квалитативни елементи, односно искусвените податоци од работењето на Банката во претходниот период од пет последователни (5) години.

Банката има воспоставено интерни акти за управување со ликвидносните ризици на коишто е изложена или може да биде изложена во нејзиното работење. Преку конзистентна примена на интерните акти Банката остварува ефикасен процес на идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на ризиците коишто имаат или можат да имаат влијание врз ликвидноста.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Банката, групирани според нивната договорна достасаност, односно преостанатиот период од датумот на известувањето до договорениот. Прикажаните износи се намалени за износите на акумулирана амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва.

2.2 Ризик на ликвидност
Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски
(преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2023 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	2.942.785	-	37.900	341.098	-	-	3.321.783
Средства за тргување	23.448	-	-	-	-	-	23.448
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	4	-	-	-	-	-	4
Кредити на и побарувања од други комитенти	127.306	159.317	833.922	577.423	1.207.520	1.856.981	4.762.469
Вложувања во хартии од вредност	200.416	277.409	685.972	248.270	59.078	100.177	1.571.322
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	244.579	-	4.379	-	-	-	248.958
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	3.538.538	436.726	1.562.173	1.166.791	1.266.598	1.957.158	9.927.984
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	694	-	-	-	-	-	694
Депозити на други комитенти	5.470.978	257.029	1.502.824	895.096	368.352	-	8.494.279
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	8.141	-	23.779	14.314	26.395	23.480	96.109
Субординирани обврски	-	2.190	93.171	-	92.243	-	187.604
Обврски за данок на добивка (тековен)	5.697	-	-	-	-	-	5.697
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	90.130	-	-	-	-	-	90.130
Вкупно финансиски обврски	5.575.640	259.219	1.619.774	909.410	486.990	23.480	8.874.513
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	25.097	47.154	292.198	60.887	78.338	1.997	505.671
Рочна неусогласеност	(2.062.199)	130.353	(349.799)	196.494	701.270	1.931.681	547.800

Од анализата според достасаноста на финансиските средства и обврски по преостаната рочност, се констатира дека постојат индикации за рочна неусогласеност за периодите до 1 месец и од 3-12 месеци. Како причини за неусогласеностите во наведените периоди, освен фактот што краткорочните средства се ангажирани за одобрување кредити со подолг временски период на доспевање, е и одлевањето на орочените депозити на финансиски друштва кои го зголемуваат јазот до 3 месеци, како и прелевањето на депозитната база и државните записи од рочни блокови со поголема кон помала рочност. За потребите за управување со ликвидносниот ризик, Банката изработува извештај за рочна структура – РС кој укажува дека Банката за сите рочни блокови располага со неоптоварени средства за одржување на ликвидносниот статус.

2.2 Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски
(преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2022(претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.914.486	-	-	272.879	-	-	2.187.364
Средства за тргување	22.332	-	-	-	-	-	22.332
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех							
определени како такви при почетното признавање							-
Дериватни средства чувани за управување со ризик							-
Кредити на и побарувања од банки							-
Кредити на и побарувања од други комитенти	125.332	159.006	887.385	599.042	1.277.673	1.865.968	4.914.406
Вложувања во хартии од вредност	199.967	251.829	460.985	202.032	150.000	-	1.264.813
Вложувања во придружени друштва							-
Побарувања за данок на добивка (тековен)							-
Останати побарувања	207.082	-	14.850	1.244	-	-	223.176
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	2.469.197	410.835	1.363.221	1.075.196	1.427.673	1.865.968	8.612.091
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех,							
определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	102	-	-	-	-	-	102
Депозити на други комитенти	4.619.881	294.575	1.426.414	668.494	137.706	-	7.147.070
Издадени должнички хартии од вредност							-
Обврски по кредити	96.759	-	21.650	28.030	23.098	18.122	187.659
Субординирани обврски	-	2.190	929	92.240	92.240	-	187.599
Обврски за данок на добивка (тековен)	916	-	-	-	-	-	916
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	89.639	-	-	-	-	-	89.639
Вкупно финансиски обврски	4.807.297	296.766	1.448.993	788.763	253.044	18.122	7.612.985
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	31.792	38.972	298.301	52.463	82.143	3.629	507.300
Рочна неусогласеност	(2.369.892)	75.097	(384.073)	233.970	1.092.487	1.844.217	491.806

2.3 Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени како што се промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и/или пазарните цени на хартиите од вредност ќе влијаат неповолно врз приходите на Банката или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува и да се контролира изложеноста на пазарен ризик во рамки на прифатливи лимити, со оптимизирање на приносот.

Каматен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности претставува ризик од загуба којашто произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, којашто е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и таа редовно се ревидира. Со Политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки се дефинира начинот на поставеноста и/или спроведувањето на следните компоненти: оцена, следење и контрола на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, лимити на изложеност на ризик, организациска структура за управување со ризикот од промена на каматните стапки, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем и стрес-тестирање.

При оцена на изложеноста на ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, Банката ги има предвид сите позиции од портфолиото на банкарските активности коишто се чувствителни на промените на каматните стапки, заради што можат да влијаат врз добивката и сопствените средства на Банката. Банката ја утврдува промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности како резултат на изложеноста на ризикот од промена на каматните стапки, со примена на стандарден каматен шок.

Банката е чувствителна на промените на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности, бидејќи за дел на каматносните средства и обврски Банката го задржува правото за менување на каматните стапки.

2.3. Пазарен ризик

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1 пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Активна пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2023 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2023)	105.203	1.128.126	5.895.780	19,13%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1.1 - во редовни (нормални услови на работење)				
Апрецијација на денарот во однос на еврото за 10%	(8.979)	1.119.147	5.619.330	19,92%
Сценарио 1.2 - во редовни (нормални услови на работење)				
Депрецијација на денарот во однос на еврото за 10%	8.979	1.137.105	6.172.230	18,42%
Сценарио 2.1 - во редовни (нормални услови на работење)				
Апрецијација на денарот во однос на еврото за 20%	(17.959)	1.110.167	5.342.880	20,78%
Сценарио 2.2 - во редовни (нормални услови на работење)				
Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%	17.959	1.146.085	6.448.680	17,77%
Сценарио 3.1 - во вонредни услови на работење				
Апрецијација на денарот во однос на еврото за 30%	(26.938)	1.101.188	5.066.430	21,73%
Сценарио 3.2 - во вонредни услови на работење				
Депрецијација на денарот во однос на еврото за 30%	26.938	1.155.064	6.725.130	17,18%
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1-во редовни (нормални услови на работење)				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се намалат за 1 процентен поен	(35.079)	1.093.047	5.895.780	18,54%
Сценарио 1-во вонредни услови на работење				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се намалат за 3 процентни поени	(105.237)	1.022.889	5.895.780	17,35%
Сценарио 2-во редовни (нормални услови на работење)				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се зголемат за 1 процентен поен	35.079	1.163.205	5.895.780	19,73%
Сценарио 2-во вонредни услови на работење				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се зголемат за 3 процентни поени	105.237	1.233.363	5.895.780	20,92%

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%

Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%

Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 Претпоставки:

- Миграција на 50% од кредитната изложеност на нефинансиски правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик;

- Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица и трговци-поединци во следната полоша категорија на ризик;

- Намалување на активните променливи каматни стапки за 1 процентен поени на годишно ниво и намалување на активните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен на годишно ниво;

- Депресијација на денарот во однос на еврото за 20%;

- Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.

Сценарио 2 Претпоставки:

- Намалување на пазарната вредност на обезбедувањето на побарувањата покриени со станбен објект, што би довело до:

о 60% од оваа кредитна изложеност да премине во Портфолио на мали кредити со пондер на ризичност од 75%, и непроменет иницијален % на исправка на вредност што би довело на зголемување на актива пондерирна според кредитен ризик

о 40% од оваа кредитна изложеност да премине во Портофолио на мали кредити со пондер на ризичност од 100%, промена на статус во нефункционален и согласно тоа промена на иницијалниот % на исправка на вредност во 30%, што би довело на зголемување на актива пондерирна според кредитен ризик и пресметка на дополнителна исправка на вредност

- Останатите портфолија од актива пондерирани по кредитен ризик остануваат непроменети;

- Активата пондерирани по валутен ризик останува непроменета;

- Активата пондерирани по оперативен ризик останува непроменета;

- Сопствениите средства се намалуваат како резултат на дополнително пресметаната исправка на вредност;

- Зголемената пазарна вредност на обезбедувањето, ќе придонесе дел од изложеноста да остане необезбедена и при активирање на овие изложености, 70% од изложеноста обезбедена со станбен објект пренесена на нефункционална да биде ненаплатена и иститата да биде отпишани, што би значело намалување на вкупната актива и ликвидна актива.

	(7.034)	1.121.092	5.888.746	19,04%
	(11.724)	1.116.402	5.884.056	18,97%
	(71.236)	1.056.890	6.394.564	16,53%
	(82.324)	1.045.802	6.251.907	16,73%

2.3. Пазарен ризик

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1 пазарниот ризик (продолжува)

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжува)

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Активна пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2022 (претходна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2022)	60.855	1.106.957	5.850.116	18,92%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1.1 - во редовни (нормални услови на работење)				
Апрецијација на денарот во однос на еврото за 10%	(6.931)	1.100.026	5.591.040	19,67%
Сценарио 1.2 - во редовни (нормални услови на работење)				
Депрецијација на денарот во однос на еврото за 10%	6.931	1.113.887	6.109.191	18,23%
Сценарио 2.1 - во редовни (нормални услови на работење)				
Апрецијација на денарот во однос на еврото за 20%	(13.861)	1.093.095	5.331.964	20,50%
Сценарио 2.2 - во редовни (нормални услови на работење)				
Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%	13.861	1.120.818	6.368.267	17,60%
Сценарио 3.1 - во вонредни услови на работење				
Апрецијација на денарот во однос на еврото за 30%	(20.792)	1.086.164	5.072.888	21,41%
Сценарио 3.2 - во вонредни услови на работење				
Депрецијација на денарот во однос на еврото за 30%	20.792	1.127.749	6.627.343	17,02%
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1-во редовни (нормални услови на работење)				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се намалат за 1 процентен поен	(36.202)	1.070.754	5.850.116	18,30%
Сценарио 1-во вонредни услови на работење				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се намалат за 3 процентни поени	(108.606)	998.350	5.850.116	17,07%
Сценарио 2-во редовни (нормални услови на работење)				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се зголемат за 1 процентен поен	36.202	1.143.159	5.850.116	19,54%
Сценарио 2-во вонредни услови на работење				
Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки да се зголемат за 3 процентни поени	108.606	1.215.563	5.850.116	20,78%

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

<p>Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценаријот)</p> <p>Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%</p> <p>Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%</p>	(6.699)	1.100.257	5.843.416	18,83%
<p>Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценаријот)</p> <p>Сценарио 1 Претпоставки: - Миграција на 50% од кредитната изложеност на нефинансиски правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик; - Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица и трговци-поединци во следната полоша категорија на ризик; - Намалување на активните променливи каматни стапки за 1 процентен поени на годишно ниво и намалување на активните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен на годишно ниво; - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%; - Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.</p> <p>Сценарио 2 Претпоставки: - Намалување на пазарната вредност на обезбедувањето на побарувањата покриени со станбен објект, што би довело до: о 60% од оваа кредитна изложеност да премине во Портфолио на мали кредити со пондер на ризичност од 75%, и непроменет иницијален % на исправка на вредност што би довело на зголемување на актива пондерирна според кредитен ризик о 40% од оваа кредитна изложеност да премине во Портфолио на мали кредити со пондер на ризичност од 100%, промена на статус во нефункционален и согласно тоа промена на иницијалниот % на исправка на вредност во 30%, што би довело на зголемување на актива пондерирна според кредитен ризик и пресметка на дополнителна исправка на вредност - Останатите портфолија од актива пондерирани по кредитен ризик остануваат непроменети; - Активата пондерирани по валутен ризик останува непроменети; - Активата пондерирани по оперативен ризик останува непроменети; - Сопствените средства се намалуваат како резултат на дополнително пресметаната исправка на вредност; - Зголемената пазарна вредност на обезбедувањето, ќе придонесе дел од изложеноста да остане необезбедена и при активирање на овие изложености, 70% од изложеноста обезбедена со станбен објект пренесена на нефункционална да биде ненаплатена и иститата да биде отпишани, што би значело намалување на вкупната актива и ликвидна актива.</p>	(70.184)	1.036.773	6.320.424	16,40%
<p>Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценаријот)</p> <p>Сценарио 1 Претпоставки: - Миграција на 50% од кредитната изложеност на нефинансиски правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик; - Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица и трговци-поединци во следната полоша категорија на ризик; - Намалување на активните променливи каматни стапки за 1 процентен поени на годишно ниво и намалување на активните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен на годишно ниво; - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%; - Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.</p> <p>Сценарио 2 Претпоставки: - Намалување на пазарната вредност на обезбедувањето на побарувањата покриени со станбен објект, што би довело до: о 60% од оваа кредитна изложеност да премине во Портфолио на мали кредити со пондер на ризичност од 75%, и непроменет иницијален % на исправка на вредност што би довело на зголемување на актива пондерирна според кредитен ризик о 40% од оваа кредитна изложеност да премине во Портфолио на мали кредити со пондер на ризичност од 100%, промена на статус во нефункционален и согласно тоа промена на иницијалниот % на исправка на вредност во 30%, што би довело на зголемување на актива пондерирна според кредитен ризик и пресметка на дополнителна исправка на вредност - Останатите портфолија од актива пондерирани по кредитен ризик остануваат непроменети; - Активата пондерирани по валутен ризик останува непроменети; - Активата пондерирани по оперативен ризик останува непроменети; - Сопствените средства се намалуваат како резултат на дополнително пресметаната исправка на вредност; - Зголемената пазарна вредност на обезбедувањето, ќе придонесе дел од изложеноста да остане необезбедена и при активирање на овие изложености, 70% од изложеноста обезбедена со станбен објект пренесена на нефункционална да биде ненаплатена и иститата да биде отпишани, што би значело намалување на вкупната актива и ликвидна актива.</p>	(77.990)	1.028.966	6.185.757	16,63%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1 пазарниот ризик

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување

	Тековна година 2023				Претходна година 2022			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
<i>во илјади денари</i>								
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

2.3 Пазарен ризик

Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства

2.3.2 и обврски (без средствата за тргување)

А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2023 година

	<i>Позиција</i>	<i>Валута</i>	<i>Износ</i>
1,1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	(23.559)
1,2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	39.640
1,3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДклЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДклЕУР	12.076
1,4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	остан	(770)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		27.387
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		1.128.126
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		2,4%

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2022 година

	<i>Позиција</i>	<i>Валута</i>	<i>Износ</i>
1,1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	(16.731)
1,2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	38.049
1,3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДклЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДклЕУР	7.379
1,4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	остан	(621)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		28.076
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		1.106.957
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		2,5%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
2023 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.695.678	-	-	-	-	-	1.695.678
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	85.248	378.510	3.568.576	211.597	237.708	75.074	4.556.713
Вложувања во хартии од вредност	199.762	271.886	609.152	248.270	59.078	100.177	1.488.325
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	1.980.688	650.396	4.177.728	459.867	296.786	175.251	7.740.716

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	479.597	274.131	1.485.310	891.418	366.572	-	3.497.028
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	6.042	14.053	13.750	1.576	512	-	35.933
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	92.243	-	92.242	-	184.485
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	485.639	288.184	1.591.303	892.994	459.326	-	3.717.446
Нето-билансна позиција	1.495.049	362.212	2.586.425	(433.127)	(162.540)	175.251	4.023.270
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	1.495.049	362.212	2.586.425	(433.127)	(162.540)	175.251	4.023.270

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжува)

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
<i>во илјади денари</i>							
2022 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	715.165	-	-	-	-	-	715.165
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	80.757	456.265	3.579.003	188.187	289.545	110.018	4.703.775
Вложувања во хартии од вредност	199.967	249.849	460.534	127.047	150.000	-	1.187.397
Останата неспомнатата каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	995.889	706.114	4.039.537	315.234	439.545	110.018	6.606.337

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматносни средства / обврски
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	240.059	311.743	1.409.240	666.194	134.424	-	2.761.660
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	96.231	20.418	15.165	18.333	2.089	-	152.236
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	92.240	92.240	-	184.480
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	336.290	332.161	1.424.405	776.767	228.753	-	3.098.376
Нето-билансна позиција	659.599	373.953	2.615.132	(461.533)	210.792	110.018	3.507.961
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	659.599	373.953	2.615.132	(461.533)	210.792	110.018	3.507.961
Вкупна нето-позиција	659.599	373.953	2.615.132	(461.533)	210.792	110.018	3.507.961

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик

Валутниот ризик е ризик од загуба заради промена на меѓувалутарните курсеви и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути.

Банката има воспоставено Политика за управување со валутниот ризик, којашто е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и таа редовно се ревидира. Во политиката се дефинирани елементите за ефективен процес на управување со валутниот ризик (организациска структура, информативен систем и сл.), како и идентификација и мерење на валутниот ризик, изворите на валутен ризик, показатели на изложеност, лимити на изложеност, механизми на контрола и следење на валутниот ризик.

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2023 (тековна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	2.197.729	860.370	151.735	55.396	3.485	52.101	3.320.816
Средства за тргување	23.448	-	-	-	-	-	23.448
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	4	-	-	-	-	-	4
Кредити на и побарувања од други комитенти	2.912.858	1.759.098	-	-	-	-	4.671.956
Вложувања во хартии од вредност	1.541.589	29.733	-	-	-	-	1.571.322
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	229.630	15.561	677	-	-	-	245.868
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	6.905.258	2.664.762	152.412	55.396	3.485	52.101	9.833.414
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	694	-	-	-	-	-	694
Депозити на други комитенти	5.906.223	2.335.003	149.039	53.803	1.664	48.547	8.494.279
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	59.962	36.147	-	-	-	-	96.109
Субординирани обврски	-	187.604	-	-	-	-	187.604
Обврски за данок на добивка (тековен)	5.697	-	-	-	-	-	5.697
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	59.750	26.159	3.178	828	3	212	90.130
Вкупно монетарни обврски	6.032.326	2.584.913	152.217	54.631	1.667	48.759	8.874.513
Нето-позиција	872.932	79.849	195	765	1.818	3.342	958.901

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2022 (претходна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.283.030	648.492	148.649	51.661	3.981	50.817	2.186.630
Средства за тргување	22.332	-	-	-	-	-	22.332
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	2.955.267	1.852.125	-	-	-	-	4.807.392
Вложувања во хартии од вредност	1.264.813	-	-	-	-	-	1.264.813
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	198.396	9.665	291	-	-	-	208.352
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	5.723.838	2.510.282	148.940	51.661	3.981	50.817	8.489.519
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	102	-	-	-	-	-	102
Депозити на други комитенти	4.731.194	2.171.548	143.653	49.669	3.312	47.694	7.147.070
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	124.219	63.440	-	-	-	-	187.659
Субординирани обврски	-	187.599	-	-	-	-	187.599
Обврски за данок на добивка (тековен)	916	-	-	-	-	-	916
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	52.757	29.556	5.136	1.945	2	242	89.638
Вкупно монетарни обврски	4.909.188	2.452.143	148.789	51.614	3.314	47.936	7.612.984
Нето-позиција	814.650	58.139	151	47	667	2.881	876.535

2.4 Оперативен ризик

Оперативниот ризик е ризик од остварување загуби заради несоодветни лица, несоодветни или слаби интерни процеси и системи, или надворешни настани.

Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, ризикот од перење пари и финансирање тероризам, ризикот од несоодветност на информативните системи и други слични ризици, но не и стратемскиот и репутацискиот ризик.

Управувањето со оперативниот ризик има за цел минимизирање на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација, при што нема да биде попречено нормалното одвивање на редовните активности на Банката.

Системот за управување со оперативниот ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со оперативен ризик. Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето е надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Во рамките на управувањето со оперативните ризици се извршуваат следните активности: следење на евидентирани штетни настани, идентификација, оценка и контрола на потенцијалните оперативни ризици. Врз основа на спроведеното сопствено оценување, Банката согледува кои се најзначајни ризични настани кои можат да ја изложат на оперативен ризик, па оттаму истото претставува основа за преземање на соодветни мерки за нивно намалување или отстранување.

На квартална основа се подготвуваат извештаи за оперативен ризик, т.е. за фактички настаните ризици и за нивните ефекти и тоа финансиски или врз репутацијата на Банката и истите се доставуваат до органите на управување.

2.5 Стратемски ризик

Стратемскиот ризик е ризик од загуба којшто произлегува од промените во деловното окружување, несоодветните деловни одлуки, несоодветното спроведување на одлуките или недоволната респонзивност на Банката на промените во деловното окружување, како и несоодветното спроведување на развојниот план и деловната политика.

Системот за управување со стратемски ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со стратемски ризик. Органите на управување на Банката имаат најважна улога во процесот на идентификување, следење и контрола на стратемскиот ризик.

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработува извештаи за следење на стратемскиот ризик кои ги доставува до органите на управување.

2.6 Репутациски ризик

Репутациски ризик е ризик од загуба којшто произлегува од неповолните согледувања за Банката од страна на клиентите, доверителите, акционерите, инвеститорите и супервизорските органи.

2.6 Репутациски ризик (продолжува)

Системот за управување со репутациски ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со репутациски ризик. Банката има воспоставено систем за идентификување, следење, оценка, известување и контрола на изложеноста на Банката на репутациски ризик, преку кој обезбедува услови за елиминирање или минимизирање на негативните последици кои ги носи репутацискиот ризик.

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациони единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработува извештаи за следење на репутацискиот ризик кои ги доставува до органите на управување.

2.7 Правен ризик

При идентификување на изворите на правен ризик, Банката ги опфаќа сите деловни процеси, активности, судски постапки, производи и услуги коишто ги нуди. Банката го идентификува правниот ризик кој произлегува или може да биде резултат и на некој друг ризик (на пример: ризикот од перење пари и финансирање на тероризам, репутацискиот ризик и сл.)

Идентификацијата на ризикот е дефинирање соодветен пристап на оценување на секој поединечно идентификуван ризик. Оценувањето се врши на квалитативна и квантитативна основа.

По идентификување на правниот ризик, Банката веднаш пристапува кон процена на потребата од преземање и видот на активности кои се преземаат заради минимизирање на ризикот. Доколку тој не може да биде контролиран или минимизиран, Банката одредува дали и кој степен на правен ризик е прифатлив за Банката од што зависи понатамошното постапување.

Постојат неколку фактори за оценување на правниот ризик и тоа:

- Применливост на договори и договорни одредби
- Управување со судски спорови

Банката врши проценка на исходот на спорот врз основа на утврдените критериуми и ги класификува во следните категории:

- Судски спорови со позитивен исход
- Судски спорови со неизвесен исход
- Судски спорови со негативен исход

Банката е одговорна за постојано следење на ризикот, а со тоа и за проценување на индикаторите за рано предупредување. Следењето на правниот ризик е интегриран дел во сите активности на Банката.

Водењето уредна евиденција и надзор на активностите кои при секојдневното работење можат да доведат до правен ризик се овозможува следење и контрола на ризикот. Преку изготвување на редовни извештаи кои се изготвуваат и се доставуваат до органите на управување на Банката, како и обука на менаџментот и на останатите вработени за промените во регулативата, како и постапување во согласност со интерните акти на Банката, се зголемува веројатноста за навремено препознавање на индикаторите на правниот ризик.

2.7 Правен ризик (продолжува)

Банката ги почитува следните лимити со цел одржување на правниот ризик во прифатливи рамки:

- Учеството на вредноста на судските спорови каде што Банката е тужена страна и за кои постои негативен или неизвесен исход не треба да надмине 7% од сопствени средства,
- Учеството на вредноста на сите судски спорови каде што Банката е тужена страна не треба да надмине 25% од сопствени средства.

Судските спорови кои немаат материјално влијание врз резултатите на Банката, односно се во висина пониска од 0,05 % од вкупната актива на Банката во согласност со последни ревидирани финансиски извештаи од претходната година, нема да бидат предмет за резервирање во тековната година.

За судските спорови за кои е предвиден неизвесен исход, Банката може да врши резервирање во распон од 20% до 50% од износот на спорот.

За судските спорови за кои е предвиден негативен исход, односно веројатноста за одлив е поголема од 50%, Банката врши резервирање на износот за кој е направена проценка дека постои веројатност да биде исплатен.

Резервирањето се прикажува на крајот на известувачкиот период на товар на расходите во билансот на успех. Последователно, Банката го проценува износот на резервирањата на секој датум на билансот на состојба. Доколку повеќе нема веројатност дека при подмирување на обврската ќе настане одлив на средства од Банката, неискористените резервирања се ослободуваат. Ослободувањето на резервирањата се прикажува во билансот на успех во позицијата „Останати приходи од дејноста”.

3. Управување со капиталот

Банката ја утврдува стапката на адекватност на капиталот во согласност со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот и Упатството за спроведување на методологијата за утврдување на адекватност на капиталот донесени од страна на Народна банка на Република Северна Македонија.

Банката има подготвено Процес за утврдување на интерниот капитал потребен за покривање на ризиците, и преку негова примена води сметка секогаш да одржува доволно ниво на капитал за покривање на преземените ризици, односно да одржува стапка на адекватност на капиталот од минимум 15,75%.

Оваа стапка се состои од 8% минимумот на стапка на адекватност на капиталот, додаток од 4,75 процентни поени за ризичниот профил на Банката (во согласност со оценката на НБРСМ), 2,5 процентни поени за заштитен слој за зачувување на капиталот и 0,50 процентни поени за противцикличен заштитен слој на капиталот. Капиталниот додаток од 4,75 процентни поени потребно е да се одржува со редовниот основен капитал. Редовниот основен капитал искористен за исполнување на обврската за стапката на адекватност од 12,25% не може да се користи за исполнување на законските барања за заштитните слоеви на капиталот.

Банката, во согласност со потребите ќе ги одржува следниве заштитни слоеви на капиталот:

- 1) Заштитен слој за зачувување на капиталот;
- 2) Противцикличен заштитен слој на капиталот;
- 3) Заштитен слој на капиталот за системски значајни банки; и
- 4) Системски заштитен слој на капиталот.

Заштитните слоеви на капиталот се исполнуваат единствено со позиции што се дел од редовниот основен капитал. Банката не може да го користи износот на редовниот основен капитал што го одржува за исполнување на некој од заштитните слоеви на капиталот за исполнување на другите заштитни слоеви на капиталот, ниту за исполнување на минималните капитални барања за основен капитал.

Банката ќе настојува да обезбедува соодветна адекватност на капиталот којашто ќе биде во согласност со регулаторните барања.

Процесот на утврдување на интерниот капитал подразбира спроведување на следниве фази:

- идентификување на материјалните ризици;
- мерење или оцена на ризиците;
- утврдување на вкупниот интересен капитал за покривање на ризиците и
- споредба на износот на сопствените средства на Банката со вкупниот интересен капитал.

При оцена на материјалноста на ризиците користен е каталог на ризиците во кој најпрво се идентификувани сите потенцијални ризици на кои Банката е или може да биде изложена, а потоа преку примена на квантитативни и квалитативни елементи соодветно според типот на ризикот, е утврдено значењето на секој поодделен ризик.

3. Управување со капиталот (продолжува)

За утврдување на материјалноста на мерливите ризици се користат следните квантитативни елементи:

- Вкупната изложеност на ризикот;
- Можноста остварувањето на ризикот да има значително влијание врз финансискиот резултат на Банката;
- Усогласеноста со интерните и законските лимити дефинирани за секој ризик по спроведувањето на стрес-тест анализите.

За утврдување на материјалноста на немерливите ризици се користат пред се квалитативни елементи, односно експертско мислење од раководните лица во Банката, како и искусвени податоци од работењето во претходниот период. Врз основа на Каталогот на ризици како материјални ризици кои може да имаат значително влијание врз работењето на Банката се: кредитниот, ликвидносниот, валутниот, оперативниот и стратемскиот ризик.

Банката има воспоставено интерни акти (политики, процедури и методологии) за управување со сите ризици на кои е изложена или може да биде изложена во своето работење. Преку конзистентна примена на интерните акти, Банката остварува ефикасен процес на идентификување, мерење или оцена, следење и контрола на ризиците.

За мерењето на ризиците коишто се опфатени со методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, Банката го користи пристапот пропишан во методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, т.е. регулаторен пристап. За ликвидносниот ризик за кој е утврдено дека е материјален за Банката, заради природата и неможноста тој да биде покриен со капиталот, Банката не пресметува интерен капитал за негово покривање. За стратемскиот ризик Банката применува интерен пристап за пресметка на интерниот капитал потребен за негово покривање. Вкупниот интерен капитал за покривање на ризиците се добива како збир на интерните капитали за покривање на поединечните (материјални) ризици.

Банката пресметува регулаторен капитал за покривање на кредитен, валутен и оперативен ризик. Во вкупниот регулаторен капитал за покривање на ризиците доминантно е учеството на капиталот за покривање на кредитниот ризик и произлегува оттаму што кредитната функција претставува најзначајна активност на Банката.

Во согласност со стандардизираниот пристап за кредитен ризик, Банката билансните и вонбилансните побарувања ги распределува во тринаесет категории на изложеност, а потоа применува соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот или побарувањето. Степенот на кредитен квалитет, којшто служи како основа за користење соодветен пондер на ризичност, се утврдува врз основа на кредитниот рејтинг на должникот или побарувањето, утврден од страна на призната надворешна институција за процена на кредитниот ризик.

3. Управување со капиталот (продолжува)

Производот помеѓу износот на побарувањето распределено во соодветната категорија на изложеност (нето од исправката на вредност, односно посебната резерва, премијата или дисконтот и ефектите од промена на објективната вредност) и соодветниот пондер на ризичност ја дава пондерираната вредност на побарувањето којашто се вклучува во утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик.

Потребниот капитал за покривање на кредитниот ризик се пресметува откако на вкупната актива пондерирана според кредитен ризик ќе се примени законски утврдениот минимум на стапката за адекватност на капиталот од 8%.

Банката во секој момент одржува доволно капитал за покривање на валутниот ризик, односно најмалку 8 % од агрегатната девизна позиција на Банката и нејзината нето-позиција во злато.

Банката пресметува капитал потребен за покривање оперативен ризик со примена на пристапот на базичен индикатор.

Стапката на адекватност на капиталот се пресметува како однос помеѓу сопствените средства и вкупната актива пондерирана според сите ризици. Со состојба на 31 декември 2023 година сопствените средства на Банката изнесуваат 1.128.126 илјади денари (2022 година: 1.106.957 илјади денари), додека стапката на адекватност на капиталот изнесува 19,13 % (2022 година: 18,92 %).

3. Управување со капиталот (продолжува)

Извештај
за стапката на адекватноста на капиталот

Ред. бр.	ОПИС	Тековна година 2023	Претходна година 2022
I	Актива пондерирана според кредитниот ризик		
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	4.830.858	4.867.610
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	386.469	389.409
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	96.849	77.229
4	Нето-позиција во злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	7.748	6.178
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	96.849	77.229
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	77.446	72.422
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	-	-
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	968.073	905.276
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	-
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11)	-	-
13	Актива пондерирана според други ризици	-	-
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	5.895.780	5.850.115
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	471.662	468.009
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	1.128.126	1.106.957
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)	19,13%	18,92%

3. Управување со капиталот (продолжува)

Извештај
за сопствените средства

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2023	состојба на 31.12.2022
1	2	3	3
1.	Сопствени средства	1.128.126	1.106.957
2.	Основен капитал	1.071.094	1.013.070
3.	Редовен основен капитал (РОК)	1.071.094	1.013.070
3.1	Позиции во РОК	1.112.145	1.054.396
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	965.586	907.888
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	126	126
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	130.467	130.440
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	497	497
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	-	-
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
3.1.7.	Збирна сеопфатна добивка или загуба	15.469	15.445
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	(41.051)	(41.326)
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
3.2.2.	(-) Нематеријални средства	(2.061)	(2.336)
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	-	-
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	(38.990)	(38.990)
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	-	-
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2023	состојба на 31.12.2022
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
3.4.2.	Останато	-	-
3.5.	Други позиции од РОК	-	-
		-	-
4	Додатен основен капитал (ДОК)	-	-
4.1	Позиции во ДОК	-	-
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	-	-
4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	-	-
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
4.4.1.	(+/-) Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
4.4.2.	Останато	-	-
4.5.	Други позиции од ДОК	-	-
		-	-
5	Дополнителен капитал (ДК)	57.032	93.887
5.1.	Позиции во ДК	57.032	93.887
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	-	-
5.1.2.	Субординирани кредити	57.032	93.887
5.1.3.	Премија од капитални инструменти од ДК	-	-

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2023	состојба на 31.12.2022
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	-	-
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
5.4.2.	Останато	-	-
5.5.	Други позиции од ДК	-	-

4. Известување според сегментите

Известувањето според сегментите се врши по оперативните сегменти на Банката, пропишани со регулативата на Народната банка на Република Северна Македонија.

Оперативен сегмент е компонентата од активностите на Банката за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор на Банката ги разгледува оперативните резултати кај одделниот оперативен сегмент на редовна основа (најмалку полугодишно), со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент;
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Банката обелоденува информации одделно за секој значаен оперативен сегмент. Еден оперативен сегмент се оценува како значаен доколку е исполнет кој било од следниве квантитативни прагови:

- приходот на сегментот (ги вклучува и приходите од трансфери помеѓу сегментите) учествува со 10% или повеќе во вкупните приходи на Банката;
- апсолутниот износ на добивката или загубата на сегментот претставува 10% или повеќе од повисокиот апсолутен износ помеѓу: а) вкупната добивка на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале добивка, или б) вкупната загуба на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале загуба;
- средствата на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Банката.

Банката треба да прикаже информација за концентрацијата на нејзините деловни активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е оној од којшто Банката остварува 10% или повеќе од вкупните приходи или вкупните расходи на Банката. Во 2023 нема идентификувано значаен клиент, додека во 2022 година, значаен клиент претставува пензиски фонд преку остварени расходи за камати од орочени депозити во Банката.

Банката треба да прикаже анализа на нејзините деловни активности според географските подрачја каде што тие се извршуваат, и тоа за следниве географски подрачја:

- земји-членки на Европската Унија;
- други европски земји, надвор од Европската Унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји.

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4. Известување според сегментите
А. Оперативни сегменти

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
<i>во илјади денари</i>										
2023 (тековна година)										
Нето-приходи/(расходи) од камата	171.654	94.610	-	-	-	-	-	41.228	-	307.492
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	125.482	49.359	-	-	-	-	-	1.675	-	176.516
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	1.856	1.856
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	5.574	43.051	-	-	-	-	-	-	23.590	72.215
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	302.711	187.020	-	-	-	-	-	42.903	25.446	558.079
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	(28.487)	(18.978)	-	-	-	-	-	(80)	-	(47.545)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	-	(6.259)	-	-	-	-	-	-	-	(6.259)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	(21.095)	(21.095)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	(365.741)	(365.741)
Вкупно расходи по сегмент	(28.487)	(25.237)	-	-	-	-	-	(80)	(386.836)	(440.640)
Финансиски резултат по сегмент	274.224	161.783	-	-	-	-	-	42.823	(361.390)	117.439
Данок од добивка										(12.236)
Добивка/(загуба) за финансиската година										105.203
Вкупна актива по сегмент	3.428.345	4.908.232	-	-	-	-	-	1.496.837		9.833.414
Неалоцирана актива по сегмент									263.469	263.469
Вкупна актива	3.428.345	4.908.232	-	-	-	-	-	1.496.837	263.469	10.096.883
Вкупно обврски по сегмент	6.168.760	2.525.057	-	-	-	-	-	89.812		8.783.629
Неалоцирани обврски по сегмент									95.827	95.827
Вкупно обврски	6.168.760	2.525.057	-	-	-	-	-	89.812	95.827	8.879.456

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4. Известување според сегментите (продолжува)

А. Оперативни сегменти (продолжува)

во илјади денари

2022 (претходна година)

Нето-приходи/(расходи) од камата
 Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести
 Нето-приходи од тргување
 Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност
 Останати оперативни приходи
 Приходи реализирани помеѓу сегментите
Вкупно приходи по сегмент
 Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа
 Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа
 Амортизација
 Трошоци за реструктурирање
 Трошоци за вложување во недвижности и опрема
 Останати расходи
Вкупно расходи по сегмент
 Финансиски резултат по сегмент
 Данок од добивка
Добивка/(загуба) за финансиската година
 Вкупна актива по сегмент
 Неалоцирана актива по сегмент
Вкупна актива
 Вкупно обврски по сегмент
 Неалоцирани обврски по сегмент
Вкупно обврски

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
Нето-приходи/(расходи) од камата	187.633	50.169	-	-	-	-	-	11.273	-	249.075
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	118.807	78.527	-	-	-	-	-	1.799	-	199.133
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	(917)	(917)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	277	-	-	-	-	-	-	-	277
Останати оперативни приходи	5.922	38.534	-	-	-	-	-	-	30.326	74.781
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	312.362	167.506	-	-	-	-	-	13.072	29.409	522.349
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(27.765)	(38.368)	-	-	-	-	-	1	-	(66.132)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(142)	(13.928)	-	-	-	-	-	-	-	(14.070)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	(23.306)	(23.306)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	(351.258)	(351.258)
Вкупно расходи по сегмент	(27.907)	(52.296)	-	-	-	-	-	1	(374.564)	(454.766)
Финансиски резултат по сегмент	284.455	115.210	-	-	-	-	-	13.073	(345.155)	67.583
Данок од добивка										(6.728)
Добивка/(загуба) за финансиската година										60.855
Вкупна актива по сегмент	3.390.594	3.908.696	-	-	-	-	-	1.190.229		8.489.519
Неалоцирана актива по сегмент									247.415	247.415
Вкупна актива	3.390.594	3.908.696	-	-	-	-	-	1.190.229	247.415	8.736.934
Вкупно обврски по сегмент	5.217.224	2.226.140	-	-	-	-	-	87.764		7.531.127
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	90.554	90.554
Вкупно обврски	5.217.224	2.226.140	-	-	-	-	-	87.764	90.554	7.621.682

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4. Известување според сегментите (продолжува)
Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

во илјади денари

2023 (тековна година)

(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)

Клиент 1

приходи
(расходи)

Клиент 2

приходи
(расходи)

Клиент 3

приходи
(расходи)

Вкупно по сегмент

2022 (претходна година)

(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)

Клиент 1

приходи
(расходи)

Клиент 2

приходи
(расходи)

Клиент 3

приходи
(расходи)

Вкупно по сегмент

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
Клиент 1										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 1										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(11.340)	-	-	-	-	-	-	-	(11.340)
Клиент 2										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	(11.340)	-	-	-	-	-	-	-	(11.340)

4. Известување според сегментите (продолжува)
В. Географски подрачја

	Република С. Македонија	Земји-членки на Европската Унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)		Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
2023 (тековна година)									
Вкупни приходи	557.433	646	-	-	-	-	-	-	558.079
Вкупна актива	9.746.851	350.032	-	-	-	-	-	-	10.096.883
2022 (претходна година)									
Вкупни приходи	522.258	91	-	-	-	-	-	-	522.349
Вкупна актива	8.348.692	388.242	-	-	-	-	-	-	8.736.934

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на процените направени од раководството, зависно од видот на средството или обврската.

Објективната вредност се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на доспевање.

Средства за тргување

Објективната вредност утврдена врз основа на пазарната вредност е еднаква на нивната сметководствена вредност.

Кредити и побарувања од банки и комитенти

Кредитите и побарувањата од банки и комитенти се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за исправка на вредност заради оштетување. Кредитите и побарувањата од комитенти во најголем дел се со променлива каматна стапка и нивната проценета објективна вредност се утврдува преку дисконтирање на идните проценети парични текови со примена на ефективна каматна стапка.

Вложувања во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат средства класифицирани како расположливи за продажба и хартии од вредност коишто се чуваат до достасување.

Објективната вредност на сопственичките хартии од вредност расположливи за продажба се утврдува врз основа котирали пазарни цени или врз основа на техники на вреднување.

За финансиското средство се смета дека е тргувано на активен пазар доколку објавените цени се лесно и редовно достапни од берза, дилер, брокер, пазари преку шалтер, индустриска група или регулаторна агенција и тие цени ги претставуваат тековните и редовни пазарни трансакции на нормални, комерцијални основи. Соодветната котирана пазарна цена за средство коешто се чува или за обврска којашто треба да се издаде е вообичаено тековната куповна цена; додека за средството коешто ќе биде стекнато или за обврската којашто се чува е тековната продажна/понудена цена.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, ги применува следните техники за вреднување, и тоа по следниов редослед:

- употреба на информации за постигнатите цени на скорешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за тој финансиски инструмент помеѓу запознаени, доброволни странки (ако се достапни);
- ако претходната техника за вреднување не може да се примени (нема информација за постигнатите цени од скорешните трансакции за тој финансиски инструмент), тогаш за утврдување на објективната вредност треба да се примени тековната пазарна цена на друг инструмент, кој е во суштина ист (во смисла на тоа дека е со иста валута и со ист или сличен рок на достасување);
- ако информациите за објективната вредност од претходните две техники за вреднување се несоодветни или, пак, тие не може да се применат, тогаш објективната вредност на финансискиот инструмент се утврдува преку анализа на дисконтираните парични текови или други алтернативни модели за определување на цената.

Вложувањата на Банката во одредени специфични институции (како КИБС, ЦДХВ и сл.) за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност.

Објективната вредност на должничките хартии од вредност кои се чуваат до достасување, се утврдува врз основа на амортизирана набавна вредност.

Останати побарувања

Објективната вредност на останатите побарувања соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Депозити и обврски по кредити

Објективната вредност на депозитите по видување претставува износ кој треба да се исплати по видување и е приближна на нивната сметководствена вредност. Објективната вредност на орочените депозити и обврските по кредити со променливи каматни стапки е приближна на нивната сметководствена вредност заради променливите каматни стапки и нивните промени на денот на изготвувањето на Билансот на состојба. Објективната вредност на кредитните линии коишто се регулирани со посебни услови и за кои на пазарот нема други финансиски инструменти со иста или слична карактеристика, приближно ја претставува нивната сметководствена вредност.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски
A. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	3.320.816	3.320.816	2.186.630	2.186.630
Средства за тргување	23.448	23.448	22.332	22.332
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	4	4	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	4.671.956	4.671.956	4.807.392	4.807.392
Вложувања во хартии од вредност	1.571.322	1.571.322	1.264.813	1.264.813
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-
Останати побарувања	245.868	245.868	208.352	208.352
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување				
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	694	694	102	102
Депозити на други комитенти	8.494.279	8.494.279	7.147.070	7.147.070
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	96.109	96.109	187.659	187.659
Субординирани обврски	187.604	187.604	187.599	187.599
Обврски за данок на добивка (тековен)	5.697	5.697	916	916
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	90.130	90.130	89.639	89.639

Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

5. (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Б.1 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

<i>во илјади денари</i>		Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2023						
Финансиски средства мерени по објективна вредност						
	Средства за тргување	19	23.448	-	-	23.448
	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
	Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23,1	-	-	75.087	75.087
	Вкупно		23.448	-	75.087	98.535
Финансиски обврски мерени по објективна вредност						
	Обврски за тргување	32	-	-	-	-
	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вкупно		-	-	-	-

5. **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
 Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**
 Б.1. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**

во илјади денари

	Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2022					
Финансиски средства мерени по објективна вредност					
Средства за тргување	19	22.332	-	-	22.332
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23,1	-	-	74.984	74.984
Вкупно		22.332	-	74.984	97.316
Финансиски обврски мерени по објективна вредност					
Обврски за тргување	32	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вкупно		-	-	-	-

5. **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
 Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**
 Б.2. **Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност**

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

<i>во илјади денари</i>	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	85.137	85.137	-	-	-
Корекција на почетна состојба	-	-	-	-	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	200	200	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	(10.352)	(10.352)	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	74.985	74.985	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

<i>во илјади денари</i>	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	-	74.985	74.985	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	102	102	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	75.087	75.087	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

6. Нето-приходи/(расходи) од камата

**Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските
А. инструменти**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	54.243	7.756
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	131	105
Кредити на и побарувања од други комитенти	273.765	268.703
Вложувања во хартии од вредност	42.853	12.323
Останати побарувања	-	-
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(2.797)	(2.086)
Наплатени претходно отпишани камати	4.652	5.752
Вкупно приходи од камата	372.847	292.553
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	-	-
Депозити на други комитенти	57.703	36.135
Издадени должнички хартии од вредност	-	-
Обврски по кредити	1.135	1.607
Субординирани обврски	5.725	5.730
Останати обврски	792	6
Вкупно расходи за камата	65.355	43.478
Нето-приходи/(расходи) од камата	307.492	249.075

6. Нето-приходи/(расходи) од камата

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	69.283	65.379
Држава	42.853	12.324
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	17	4
Банки	53.728	7.769
Останати финансиски друштва (небанкарски)	49	1
Домаќинства	204.416	203.319
Нерезиденти	646	91
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(2.797)	(2.086)
Наплатени претходно отпишани камати	4.652	5.752
Вкупно приходи од камата	372.847	292.553
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	13.006	6.805
Држава	792	483
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	851	571
Банки	1.135	1.607
Останати финансиски друштва (небанкарски)	17.286	19.459
Домаќинства	32.285	14.553
Нерезиденти	-	-
Вкупно расходи за камата	65.355	43.478
Нето-приходи/(расходи) од камата	307.492	249.075

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести
А. Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	20.167	17.688
Платен промет		
во земјата	137.518	135.535
со странство	24.122	20.683
Акредитиви и гаранции	6.231	3.518
Брокерско работење	2.132	4.518
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните приходи од провизии и надомести)	1.001	942
Картично работење	93.083	65.456
Вкупно приходи од провизии и надомести	284.256	248.340
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	1.845	1.534
Платен промет	-	-
во земјата	17.577	12.469
со странство	7.606	8.988
Акредитиви и гаранции	-	-
Брокерско работење	1.305	1.050
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните расходи од провизии и надомести)	1.170	742
Провизија од банки по фактури	4.842	5.608
Картично работење	73.396	18.816
Вкупно расходи за провизии и надомести	107.740	49.207
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	176.516	199.133

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	78.420	77.061
Држава	205	236
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.470	1.563
Банки	24.335	22.446
Останати финансиски друштва (небанкарски)	2.881	2.658
Домаќинства	124.343	117.930
Нерезиденти	52.602	26.446
Вкупно приходи од провизии и надомести	284.256	248.340
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	2.697	2.067
Држава	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	52.600	12.654
Останати финансиски друштва (небанкарски)	11.343	9.611
Нерезиденти	41.100	24.875
Вкупно расходи за провизии и надомести	107.740	49.207
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	176.516	199.133

8. Нето-приходи од тргување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Средства за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	-	247
нереализирана	1.116	(2.047)
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	740	883
Приходи од камата од средствата за тргување	-	-
<i>Обврски за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од тргување	1.856	(917)

**9. Нето-приходи од други финансиски инструменти
евидентирани по објективната вредност**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето- основа		
реализирана	-	277
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето- основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку Билансот на успех	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
<i>Финансиски обврски по објективната вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето- основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето- основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	277

10. Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	13.348	12.861
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа		
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	20	(15)
останати курсни разлики, на нето-основа	2.175	525
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	15.543	14.066

11. Останати приходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	2.367	1.795
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва		-
Капитална добивка од продажбата на:		
недвижности и опрема	141	7.152
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	41.106	36.092
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии	-	923
Приходи од добиени судски спорови	36	79
Наплатени претходно отпишани побарувања	5.288	7.415
Ослободување на посебната резерва и резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	3.079	-
пензии и други користи за вработените	-	-
Преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања	-	-
Приходи по закон за субвенционирани придонеси	-	3.589
Останати приходи од дејноста	4.655	3.670
Вкупно останати приходи од дејноста	56.672	60.715

12. Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>	Кредити и побарувања од банки	Кредити и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
2023 (тековна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	30	96.080	-	-	949	2.163	1.271	100.493	2.343	102.836
	(30)	(50.487)	-	-	(713)	(555)	(491)	(52.276)	(3.015)	(55.291)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	45.593	-	-	236	1.608	780	48.217	(672)	47.545
2022 (претходна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	100	125.105	-	-	700	1.749	11.329	138.983	2.560	141.543
	(100)	(72.023)	-	-	(595)	(420)	(357)	(73.495)	(1.916)	(75.411)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	53.082	-	-	105	1.329	10.972	65.488	644	66.132

13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>		Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролира но учество*	Вкупно
2023 (тековна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-	6.259	-	-	-	6.259
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	6.259	-	-	-	6.259
2022 (претходна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-	14.070	-	-	-	14.070
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	14.070	-	-	-	14.070

14. Трошоци за вработените

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Краткорочни користи за вработените</i>	
Плати	115.653
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	59.066
Краткорочни платени отсуства	-
Трошоци за привремено вработување	-
Удел во добивката и награди	-
Немонетарни користи	-
201.400	174.719
<i>Користи по престанокот на вработувањето</i>	
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-
Користи при пензионирањето	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-
Други користи при престанокот на вработувањето	-
<i>Користи поради престанокот на вработувањето</i>	
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-
Останато	-
Надомест на вработените врз основа на колективни договори	8.696
Трошоци за технолошки вишок	-
216.082	183.415

15. Амортизација

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Амортизација на нематеријалните средства		
Интерно развиен софтвер	-	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	2.308	2.636
Други интерно развиени нематеријални средства	-	-
Други нематеријални средства	1.195	1.136
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	-	-
	3.503	3.772
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	6.375	6.064
Транспортни средства	1.925	1.968
Мебел и канцелариска опрема	2.263	1.957
Останата опрема	6.338	9.082
Други ставки на недвижностите и опремата	118	140
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	573	323
	17.592	19.534
Вкупно амортизација	21.095	23.306

16. Останати расходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	-	-
Премии за осигурување на депозитите	13.749	12.527
Премии за осигурување на имотот и на вработените	1.280	1.442
Материјали и услуги	76.923	103.917
Административни и трошоци за маркетинг	10.625	7.899
Останати даноци и придонеси	3.285	3.229
Трошоци за кирии	30.657	30.045
Трошоци за судски спорови	4.762	376
Посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа	-	-
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	-	-
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	-	1.860
Други резервирања, на нето-основа		
Загуба од продажбата на:		
недвижности и опрема	-	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Трошоци од минати години	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	-	-
- Трошоци за деловна успешност за Надзорен одбор и Одбор за ревизија	1.040	-
- Останати расходи од дејноста	7.338	6.548
Вкупно останати расходи од дејноста	149.659	167.843

17 Данок на добивка

А Расходи/приходи за тековен и одложен данок

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2023	претходна година 2022	
Тековен данок на добивка		
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	12.236	6.728
Корекции за претходни години	-	-
Користи од претходнонепризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-	-
Останато	-	-
	12.236	6.728
Одложен данок на добивка		
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-	-
Признавање на претходнонепризнаени даночни загуби	-	-
Промени во даночната стапка	-	-
Воведување нови даноци	-	-
Користи од претходнонепризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Останато	-	-
	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	12.236	6.728

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2023	претходна година 2022	
Тековен данок на добивка		
Признаен во Билансот на успех	12.236	6.728
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	12.236	6.728
Одложен данок на добивка		
Признаен во Билансот на успех	-	-
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	12.236	6.728

Основа за пресметување на данок на добивка е добивката којашто се утврдува во даночниот биланс како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи, зголемена за износот на непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на даночното ослободување. Пресметаниот данок се намалува за дадена донација во спортот во согласност со член 30а од ЗДД. Најголем дел од непризнаените расходи за 2023 година отпаѓа на расходи по основ на трансакции со поврзани лица, трошоци по основ на надоместоци за членови на органи на управување, менаџерско осигурување, новогодишен надоместок за вработените. Износот на даночното ослободување отпаѓа на дивиденди остварени со учество во капиталот на друг даночен обврзник, оданочени со данок на добивка кај исплатувачот. Данокот на добивка намален е за дадена донација согласно Законот за спорт.

17. Данок на добивка (продолжува)

Б. Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
	тековна година 2023		претходна година 2022	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		117.439		67.583
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	10%	11.744	10%	6.758
Ефект од различни даночни стапки во други земји	-	-	-	-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	-	-	-	-
Оданочен приход во странство				
Расходи непризнаени за даночни цели	2,27%	2.665	4,24%	2.868
Даночно ослободени приходи	(0.24%)	(283)	(0,40%)	(268)
Даночни ослободувања непризнаени во Билансот на успех	-	-	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-	-	-
Промени на одложениот данок	-	-	-	-
Останато (донација согласно закон за спорт)	-	(1.890)	-	(2.630)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		12.236		6.728
Просечна ефективна даночна стапка	10,42%		9,96%	

17. Данок на добивка (продолжува)

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

	тековна година 2023			претходна година 2022		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
<i>во илјади денари</i>						
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-

18. Парични средства и парични еквиваленти

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Парични средства во благајна	321.343	274.500
Сметка и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута	1.629.721	796.124
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	331.395	369.036
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	160.041	113.452
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	187.019	176.604
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	259.043	138.739
Останати краткорочни високо ликвидни средства	-	-
Побарувања врз основа на камати	923	143
(Исправка на вредноста)	(933)	(707)
<i>Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек</i>	2.888.553	1.867.891
Задолжителни депозити во странска валута	378.998	272.879
Ограничени депозити	53.299	45.887
(Исправка на вредноста)	(35)	(27)
Вкупно	3.320.816	2.186.630

18. Парични средства и еквиваленти (продолжува)

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	735	-	-	735	618	-	-	618
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	477	-	-	477	294	-	-	294
(ослободување на исправката на вредноста)	(242)	-	-	(242)	(188)	-	-	(188)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	(3)	-	-	(3)	11	-	-	11
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	967	-	-	967	735	-	-	735

18. Парични средства и еквиваленти (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2023 година, паричните средства и паричните еквиваленти го вклучуваат износот од 309.529 илјади денари (2022 година: 319.138 илјади денари) кој преставува задолжителна резерва во денари.

Во согласност со Одлуката за задолжителна резерва донесена од страна на Народна банка на Република Северна Македонија, стапката на задолжителна резерва на Банката изнесува 5% за обврски во домашна валута, 100% за обврски во домашна валута со валутна клаузула и 21% за обврски во странска валута. Основата на задолжителната резерва се утврдува како просек од состојбата на обврските од Билансот на Банката за секој календарски ден од претходниот месец. Периодот на исполнување на задолжителната резерва во денари и во евра го утврдува Народната банка на Република Северна Македонија во индикативен календар на периоди на исполнување на задолжителната резерва за тековната година.

Задолжителната резерва во денари Банката ја исполнува на просечно ниво. Задолжителната резерва во девизи Банката ја исполнува со издвојување средства во девизи на посебна девизна сметка на НБРСМ во странство и тоа најмалку 90 % од пресметаната задолжителна резерва во евра, а 10% се издвојува на девизната сметка во евра во МИПС и истата се исполнува доколку просечната дневна состојба на издвоените средства за периодот на исполнување е најмалку еднаква на 10% од пресметаната ЗР во девизи.

Во текот на 2023 година, благајничките записи издадени од НБРСМ кои Банката ги има купено на примарен пазар се со рок на достасување од 28 до 49 дена и стапка на принос од 4,75% - 6,30% годишно (2022 година: рок на достасување 27 до 35 дена и стапка на принос од 1,25% до 4,25% годишно).

Ограничените депозити во износ од 53.299 илјади денари (2022 година: 45.887 илјади денари) во најголем дел се однесуваат на гарантен фонд во останати финансиски институции.

19. Средства за тргување

А. Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Хартии од вредност за тргување</i>		
<i>Должнички хартии од вредност за тргување</i>		
Благајнички записи за тргување	-	-
Државни записи за тргување	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти за тргување</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	23.448	22.332
	23.448	22.332
Котирани	23.448	22.332
Некотирани	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
Вкупно средства за тргување	23.448	22.332

20. Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-

21. Дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик

		<i>во илјади денари</i>			
		тековна година 2023		претходна година 2022	
		дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
A	Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик				
A.1	<i>според видот на променливата</i>				
	Деривати чувани за управување со ризик				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
A.2	<i>според видот на заштита од ризик</i>				
	Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
B	Вградени деривати				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-

22. Кредити и побарувања
22.1 Кредити на и побарувања од банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки	-	-	-	-
домашни банки	-	4	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Репо	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	4	(4)	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	4	-	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	4	-	-	-

22. Кредити и побарувања (продожува)
22.1 Кредити на и побарувања од банки (продолжува)

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	30	-	-	30	100	-	-	100
(ослободување на исправката на вредноста)	(30)	-	-	(30)	(100)	-	-	(100)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

22. Кредити и побарувања (продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

Структура на кредитите на и побарувањата од други

А. комитенти според видот на должникот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главнина	235.440	1.066.297	299.461	1.205.756
побарувања врз основа на камати	5.363		5.640	
Држава				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главнина	305	304	14	341
побарувања врз основа на камати	10		2	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главнина	389	458	341	-
побарувања врз основа на камати	6		-	-
Домаќинства				
побарувања по главнина				
станбени кредити	56.374	1.244.070	43.113	1.324.514
потрошувачки кредити	20.172	1.203.597	21.250	1.071.375
автомобилски кредити	-	-	-	-
хипотекарни кредити	5.636	715.436	6.109	707.646
кредитни картички	4.386	43.503	5.534	49.066
други кредити	125.503	29.272	136.283	32.773
побарувања врз основа на камати	40.003		46.250	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	626.959	(626.959)	607.724	(607.724)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	1.120.545	3.675.978	1.171.723	3.783.748
(Исправка на вредноста)	(4.604)	(119.964)	(2.906)	(145.172)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	1.115.942	3.556.014	1.168.817	3.638.575

Со состојба на 31 декември 2023 година, сомнителните и спорни кредити вклучени во кредитите и побарувањата од комитенти изнесуваат 109.281 илјади денари (2022: 107.420 илјади денари). Сомнителната и спорна камата по овие кредити изнесува 5.630 илјади денари (2022: 7.211 илјади денари).

Дел од побарувањата по кредити се заложени заради обезбедување на обврски по кредити од кредитни линии на РБСМ (Белешка 36).

22 Кредити и побарувања (продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

		тековна година 2023				претходна година 2022			
во илјади денари		Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста									
Состојба на 1 јануари		16.740	42.416	88.923	148.079	20.833	18.319	70.200	109.352
Исправка на вредноста за годината									
дополнителна исправка на вредноста		5.418	20.519	46.746	72.683	3.482	29.777	48.383	81.642
(ослободување на исправката на вредноста)		(11.752)	(5.435)	(9.903)	(27.090)	(13.661)	(3.941)	(10.958)	(28.560)
Трансфер во:									
- исправка на вредноста за Група 1		(1.663)	1.367	296	-	(1.355)	1.158	197	-
- исправка на вредноста за Група 2		5.626	(18.744)	13.118	-	7.333	(10.443)	3.110	-
- исправка на вредноста за Група 3		241	218	(459)	-	108	7.546	(7.654)	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)		-	-	(2.673)	(2.673)	-	-	(3.098)	(3.098)
Ефект од курсни разлики		-	-	(13)	(13)	-	-	(27)	(27)
(Отпишани побарувања)		-	-	(66.418)	(66.418)	-	-	(11.230)	(11.230)
Состојба на 31 декември		14.611	40.341	69.617	124.568	16.740	42.416	88.923	148.079

22 Кредити и побарувања (продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжува)

Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти за обезбедување	35.066	40.066
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	35.066	40.066
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	-	-
банкарски гаранции	-	-
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	8.283	6.278
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	-	-
Гаранции од физички лица	1.542.267	1.467.589
Залог на недвижен имот	2.973.476	3.193.190
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	1.761.406	1.823.965
имот за вршење дејност	1.212.070	1.369.225
Залог на подвижен имот	9.392	21.176
Останати видови обезбедување	68.386	40.741
Необезбедени	6.708	7.411
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	4.643.578	4.776.451

23 Вложувања во хартии од вредност
23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	8.129	8.026
Останати сопственички инструменти	66.958	66.958
	75.087	74.984
Котирани	27.907	27.716
Некотирани	47.180	47.268
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	75.087	74.984

За вложувањата на Банката во одредени специфични институции (како КИБС, ЦДХВ и сл.) за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

За вложувањата во сопственички хартии од вредност за кои немаат активен пазар односно акциите не се ликвидни (Капитал Банка, Централна Кооперативна Банка, Теал АД Тетово), Банката ги класифицира овие средства во хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку сеопфатна добивка. За утврдување на објективната вредност се користи техниката на вреднување - трошочен пристап (тековен трошок за замена, односно износот којшто е потребен за замена на постојното средство).

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)
23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
	Благајнички записи	-	-
	Државни записи	953.759	860.350
	Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
	Обврзници издадени од државата	542.476	329.479
	Корпоративни обврзници	-	-
	Останати должнички инструменти	-	-
		1.496.235	1.189.829
	Котирани	542.476	329.479
	Некотирани	953.759	860.350
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста		1.496.235	1.189.829
<i>(Исправка на вредноста)</i>		-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста		1.496.235	1.189.829

Државните записи издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија се со рок на достасување од 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 3,50% до 4,25% на годишно ниво (2022 година: рок на достасување од 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 0,60% до 3,50% годишно).

Државните обврзници издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија се со рок на достасување од 2 до 15 години и стапки на принос кои се движат од 1,20% до 6,15% годишно (2022 година: рок на достасување од од 5 години и стапки на принос од 1,20 % до 2,20 % годишно).

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)
23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

24. Вложувања во подружници и во придружени друштва

А Процент на учество на Банката во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
		-	-	-	-
		-	-	-	-
		-	-	-	-

Б Финансиски информации за придружените друштва - 100 проценти

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2023	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
претходна година 2022	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

25. Останати побарувања

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Побарувања од купувачите	4.059	1.236
Однапред платени трошоци	1.319	1.244
Пресметани одложени приходи	-	-
Побарувања за провизии и надомести	4.154	5.146
Побарувања од вработените	-	-
Аванси за нематеријални средства	-	-
Аванси за недвижности и опрема	-	-
Останато	-	-
- Побарувања за за предвремена исплата на пензии	209.610	182.287
- Сомнителни и спорни други побарувања	-	9.039
- Материјали и ситен инвентар (залихи)	8.433	9.846
- Побарувања од операции со картички	18.140	9.939
- Сомнителни и спорни побарувања за трошоци од кредитирање	838	2.324
- Останато	2.405	2.113
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	248.958	223.175
(Исправка на вредноста)	(3.090)	(14.823)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	245.868	208.352

Побарувањата за предвремената исплата на пензии во износ од 209.610 илјади денари (2022: 182.287 илјади денари) се однесуваат на декемвриската исплата на пензии од средства на Банката кои се наплатени од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Северна Македонија на 3 јануари 2024 година.

25. Останати побарувања (продолжува)

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	151	108	14.564	14.823	149	208	21.469	21.826
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	92	83	2.350	2.525	79	88	12.951	13.118
(ослободување на исправката на вредноста)	(88)	(50)	1	(137)	(76)	(181)	(560)	(817)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	(3)	2	2	1	(8)	6	2	-
- исправка на вредноста за Група 2	10	(34)	23	(1)	4	(113)	109	-
- исправка на вредноста за Група 3	4	10	(14)	-	3	100	(103)	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	(55)	(55)	-	-	(7)	(7)
Ефект од курсни разлики	-	-	(1)	(1)	-	-	1	1
(Отпишани побарувања)	-	-	(14.065)	(14.065)	-	-	(19.298)	(19.298)
Состојба на 31 декември	166	119	2.805	3.090	151	108	14.564	14.823

26. Заложени средства

Должнички хартии од вредност
Сопственички инструменти
Вкупно заложени средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
-	-
-	-
-	-

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	7.514	130.516	21.322	36.809	21.014	217.176
преземени во текот на годината	2.118	1.721	-	11.199	-	15.038
(продадени во текот на годината)	(2.118)	(88.153)	(6.283)	(7.509)	-	(104.063)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Останати преноси	-	-	(5.967)	-	(333)	(6.300)
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	7.514	44.084	9.072	40.499	20.681	121.851
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	7.514	44.084	9.072	40.499	20.681	121.851
преземени во текот на годината	-	-	1.815	3.833	-	5.648
(продадени во текот на годината)	(148)	(12.168)	(1.046)	(35.552)	-	(48.915)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	7.365	31.917	9.840	8.780	20.681	78.583
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	6.349	62.291	16.301	17.754	21.014	123.709
загуба поради оштетување во текот на годината	1.165	8.232	124	4.549	-	14.070
20% загуба поради оштетување при преземање	899	516	-	2.253	-	3.668
(продадени во текот на годината)	(899)	(40.128)	(1.883)	(2.253)	-	(45.163)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	(5.967)	-	(333)	(6.300)
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	7.514	30.912	8.575	22.303	20.681	89.985

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	7.514	30.912	8.575	22.303	20.681	89.985
загуба поради оштетување во текот на годината	-	2.635	99	3.525	-	6.259
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	-	-	1.219	1.743	-	2.963
(пренос во сопствени средства)	(148)	(7.129)	(649)	(18.791)	-	(26.717)
останати преноси	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023(тековна година)	7.365	26.418	9.245	8.780	20.681	72.489
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2022 (претходна година)	1.165	68.225	5.021	19.055	-	93.466
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	13.173	497	18.196	-	31.866
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	5.499	595	-	-	6.094

Заклучно со 31 декември 2023 година, преземените средства на Банката врз основа на ненаплатени побарувања се со вкупна сметководствена вредност од 6.094 илјади денари. Нивната вкупна објективна вредност, утврдена од страна на овластени проценители на имот, на 31 декември 2023 година изнесува 50.514 илјади денари.

Со состојба 31.12.2023 година Банката не поседува имотни листови за 6 преземени средства чија нето-вкупна нето-сметководствена вредност е нула денари. За овие преземени средства Банката има преземено активности за регистрација на објектите во катастарската евиденција (ангажман на геодетски фирми за изготвување на елаборати за приватен премер, поднесени барања за легализација на бесправно изградени објекти, поднесени барања за приватизација и сл). За овие недвижности Банката поседува други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градби) коишто се во согласност со Законот за сопственост и други стварни права

28. Нематеријални средства
A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	69.335	-	16.241	421	-	-	85.997
зголемувања преку нови набавки	-	-	-	343	750	-	-	1.093
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации) (пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	331	-	-	(331)	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	69.666	-	16.584	840	-	-	87.090
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	69.666	-	16.584	840	-	-	87.090
зголемувања преку нови набавки	-	1.368	-	920	1.502	-	-	3.790
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации) (пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	1.326	-	-	(1.326)	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	72.359	-	17.504	1.016	-	-	90.880

28. Нематеријални средства (продолжува)

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	59.210	-	13.113	-	-	-	72.324
амортизација за годината	-	2.636	-	1.136	-	-	-	3.772
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	61.846	-	14.249	-	-	-	76.096
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	61.846	-	14.249	-	-	-	76.096
амортизација за годината	-	2.308	-	1.195	-	-	-	3.503
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	64.155	-	15.444	-	-	-	79.599
Сегашна сметководствена вредност								
на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	10.124	-	3.128	421	-	-	13.673
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	7.819	-	2.335	840	-	-	10.994
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	8.204	-	2.061	1.016	-	-	11.281

28. Нематеријални средства (продолжува)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земено под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:							
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

29. Недвижности и опрема
А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земено под закуп	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	241.799	18.766	86.529	91.830	7.813	52.953	17.619	517.309
зголемувања	-	-	-	2.105	3.050	59	6.582	-	11.795
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	47.150	-	1.085	5.978	-	(55.361)	1.148	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(39.783)	-	(8.725)	(2.296)	(176)	-	(688)	(51.668)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(4.174)	-	(4.174)
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	249.166	18.766	80.993	98.563	7.696	-	18.080	473.262
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	249.166	18.766	80.993	98.563	7.696	-	18.080	473.262
зголемувања	-	-	-	2.797	3.302	232	52.549	401	59.280
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	34.175	5.352	1.083	3.418	-	(45.918)	1.890	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(1.405)	(2.738)	(288)	(366)	-	(1.749)	(6.545)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од превземени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(150)	-	(150)
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	283.341	22.714	82.134	104.996	7.561	6.481	18.622	525.848

29. Недвижности и опрема
Усогласување на сегашната сметководствена вредност

А. Амортизација и оштетување

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	81.110	14.726	82.634	78.207	7.066	-	16.965	280.708
амортизација за годината	-	6.064	1.968	1.957	9.082	140	-	323	19.534
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(19.651)	-	(8.725)	(2.296)	(176)	-	(688)	(31.536)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	67.523	16.694	75.866	84.994	7.030	-	16.600	268.707
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	67.523	16.694	75.866	84.994	7.030	-	16.600	268.707
амортизација за годината	-	6.375	1.925	2.263	6.338	118	-	573	17.592
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(1.405)	(2.738)	(288)	(366)	-	(1.749)	(6.545)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	73.897	17.214	75.390	91.044	6.782	-	15.425	279.754
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	160.689	4.040	3.894	13.623	747	52.953	654	236.601
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	181.643	2.072	5.127	13.569	665	-	1.479	204.556
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	209.444	5.500	6.744	13.952	779	6.481	3.196	246.094

29. Недвижности и опрема

**Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата каде што постои ограничување на сопственоста
 Б. и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката**

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела-риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земено под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:									
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски
30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	5.697	916

Износот од 5.697 илјади денари произлегува од аконтацијата за данок од добивка за месец декември 2023 година и обврска по годишна сметка за 2023 година.

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

A Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

<i>во илјади денари</i>	тековна година 2023			претходна година 2022		
	Одложени даночни средства	(Одложен и даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски

Б. Непризнанени одложени даночни средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Даночни загуби	-	-
Даночни кредити	-	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-	-

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски

Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените

В. даночни обврски во текот на годината

	<i>во илјади денари</i>	Признаени во текот на годината во:		Состојба на 31 декември
		Состојба на 1 јануари	Биланс на успех	
претходна година 2022				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-
тековна година 2023				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-

31. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

А. Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-

Б. Група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Група на средства за отуѓување</i>		
Финансиски средства	-	-
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вложувања во придружените друштва	-	-
Побарувања за данок на добивка	-	-
Останати средства	-	-
<i>Вкупно група на средства за отуѓување</i>	-	-
<i>Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>		
Финансиски обврски	-	-
Посебна резерва	-	-
Обврски за данок на добивка	-	-
Останати обврски	-	-
<i>Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>	-	-

В. Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-

32. Обврски за тргување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
	-	-
Вкупно обврски за тргување	-	-

33. Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>				
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>	-	-	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-

Движење на промените во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност

Состојба на 1 јануари

Признаено во Останата сеопфатна добивка за годината (Трансфер во други резервни фондови)

Состојба на 31 декември

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-

34. Депозити
34.1 Депозити на банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	Долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки	-	-	-	-
домашни банки	694	-	102	-
странски банки	-	-	-	-
Депозити по видување	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	694	-	102	-

34. Депозити (продолжува)

34.2 Депозити на други комитенти

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2023		претходна година 2022	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва					
Тековни сметки	1.211.610	-	1.111.725	-	
Депозити по видување	3.615	-	1.735	-	
Орочени депозити	474.288	-	100.364	-	
Ограничени депозити	183.624	-	20.863	-	
Останати депозити	-	-	-	-	
Обврски врз основа на камати за депозити	982	-	69	-	
	1.874.119	-	1.234.756	-	
Држава					
Тековни сметки	78	-	79	-	
Депозити по видување	-	-	-	-	
Орочени депозити	-	-	-	-	
Ограничени депозити	-	-	-	-	
Останати депозити	-	-	-	-	
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-	
	78	-	79	-	
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата					
Тековни сметки	48.196	-	44.352	-	
Депозити по видување	-	-	565	-	
Орочени депозити	40.742	-	42.740	-	
Ограничени депозити	760	-	891	-	
Останати депозити	-	-	-	-	
Обврски врз основа на камати за депозити	35	-	23	-	
	89.733	-	88.572	-	

34. Депозити (продолжува)

34.2 Депозити на други комитенти (продолжува)

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2023		претходна година 2022	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Финансиски друштва, освен банки					
Тековни сметки		5.809	-	5.955	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		186.000	220.017	117.000	534.032
Ограничени депозити		375	710	244	675
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		733	-	573	-
		192.916	220.727	123.772	534.706
Домаќинства					
Тековни сметки		3.056.667	-	2.653.886	-
Депозити по видување		401.667	-	467.813	-
Орочени депозити		490.365	2.064.939	619.169	1.315.880
Ограничени депозити		18.105	77.044	18.836	83.810
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		2.014	-	745	-
		3.968.817	2.141.983	3.760.448	1.399.690
Нерезиденти, освен банки					
Тековни сметки		5.274	-	4.881	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		-	-	-	-
Ограничени депозити		631	-	167	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		-	-	-	-
		5.905	-	5.048	-
Тековна достасаност		1.099.261	(1.099.261)	1.128.196	(1.128.196)
Вкупно депозити на други комитенти		7.230.831	1.263.448	6.340.871	806.200

35. Издадени должнички хартии од вредност

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	-	-

36. Обврски по кредити

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
<i>резиденти</i>				
Обврски по кредити	-	95.895	89.000	98.436
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	214	-	224	-
<i>нерезиденти</i>	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нефинансиски друштва	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	31.706	(31.706)	29.185	(29.185)
Вкупно обврски по кредити	31.920	64.189	118.409	69.250

36. Обврски по кредити (продолжува)

Б *Обврски по кредити според
кредитодавателот*

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2023		претходна година 2022	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>					
Развојна Банка на Северна					
Македонија АД Скопје					
	214	95.895		30.214	98.436
Деловни Банки					
	-	-		59.010	-
	214	95.895		89.224	98.436
<i>странски извори:</i>					
Банки					
	-	-		-	-
Финансиски друштва, освен					
банки					
	-	-		-	-
Тековна достасаност					
	31.706	(31.706)		29.185	(29.185)
Вкупно обврски по кредити					
	31.920	64.189		118.409	69.250

36. Обврски по кредити (продолжува)

Деталите за обврските по кредити во согласност со склучените договори се како што следува:

Назив на кредитна линија	Валута	Датум на потпишување Договор/Анекс	Каматна стапка	Година на достасување
Договор за кредит за поддршка на микро, мали и средни трговски друштва со средства од Посебниот кредитен фонд (ПКФ)	МКД со девизна клаузула	18.10.2011 Анекс 30.10.2019	3% Од 30.10.2019 каматната стапка изнесува 2%	Во согласност со договорите со крајните корисници Најмногу до 10 години
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти // од кредитната линија ЕИБ во износ од 50.000.000 евра и Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти /// во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	16.12.2011; 12.7.2012 Анекс 23.7.2015	1%	2019-2022 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти од IV кредитната линија ЕИБ во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	26.5.2014 Анекс 23.07.2015	1%	2024 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и други приоритетни проекти од V кредитната линија ЕИБ во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	07.11.2018 Анекс 11.05.2020	До 01.04.2020 кам.стапка од 1.2%, а од 01.04.2020 до 22.08.2020г. фиксна каматна стапка од 0%.	Во согласност со договорите со крајните корисници најмногу до 12 години
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства	МКД со девизна клаузула	18.11.2014	3%-3,5%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Анекс бр 1. Кон Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства	ЕУР	14.11.2016	Тромесечен Еурибор плус 0,75%, но не помалку од 0,75%. Аморт план од МБПР 2,208% Аморт план од МБПР 3,084%, Аморт план од МБПР 3,969% Аморт план од МБПР 4,435% Аморт план од МБПР 4,725%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Договор за субвенционирање на камата по кредити дадени на компании кои ја реинвестираат Добивката	МКД	01.06.2022	Субвенционирање на кам. Стапка до 4% на кредити дадени на крајни корисници	Во согласност со договорите со крајните корисници, најмногу до 12 месеци
Договор за учество во програмата за кредитирање на обртни средства за зголемени цени на енергенци	МКД	28.06.2022	0%	Во согласност со договорите со крајните корисници, најмногу до 36 месеци

Договор за учество во програмата за финансисрање на проекти за енергетска ефикасност (ЕЕ) И обновливи извори на енергија (ОИЕ)

МКД

28.06.2022

0%

Во согласност со договорите со крајните корисници, најмногу до 8 години за ЕЕ и најмногу до 12 години за ОИЕ

Како обезбедување за овие обврски по кредити, Банката има потпишано менична изјава со која правата и обврските се уредени во форма на нотарски акт со извршна клаузула и има заложено дел од побарувањата по кредити (Белешка 22.2).

37. Субординирани обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Обврски по субординирани депозити</i>		
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
<i>Обврски по субординирани кредити</i>		
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
<i>Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност</i>		
- Нефинансиски друштва	91.935	91.932
- Домаќинства	49.503	49.502
- Финансиски друштва	43.047	43.045
Обврски врз основа на камати	3.119	3.119
	187.604	187.599
Откупливи приоритетни акции	-	-
Вкупно субординирани обврски	187.604	187.599

Банката има субординирани обврски:

Корпоративна обврзница – прва емисија во износ од ЕУР 1.500.000 издадена на 17.9.2019 година со рок на доспевање од 5 години и 3 месеци на 18.12.2024 година и со каматна стапка од 3,5 % на годишно ниво фиксна за целиот период.

Корпоративна обврзница – втора емисија во износ од ЕУР 1.500.000 издадена на 14.2.2020 година со рок на доспевање од 6 години на 14.2.2026 година и со каматна стапка од 2,7 % на годишно ниво фиксна за целиот период.

38. Посебна резерва и резервирања

<i>во илјади денари</i>	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложенисти	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	3.016	3.170	-	-	-	-	6.186
дополнителни резервирања во текот на годината	2.560	2.414	-	-	-	-	4.974
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(1.916)	(554)	-	-	-	-	(2.470)
Ефект од курсни разлики	7	-	-	-	-	-	7
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	3.667	5.030	-	-	-	-	8.697
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	3.667	5.030	-	-	-	-	8.697
дополнителни резервирања во текот на годината	2.343	-	-	-	-	-	2.343
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(3.015)	(3.079)	-	-	-	-	(6.094)
Ефект од курсни разлики	(4)	-	-	-	-	-	(4)
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	2.991	1.952	-	-	-	-	4.943

39. Останати обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Обврски кон добавувачите	10.727	4.619
Добиени аванси	883	5.073
Обврски за провизиите и надоместите	-	-
Пресметани трошоци	762	1.250
Разграничени приходи од претходна година	10.690	6.881
Краткорочни обврски кон вработените	2.987	-
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато		
- Обврски по основ на распределба на добивка	10.839	11.206
- Обврски за виза домашен сетлмент	15	3.336
- Обврски за виза странски сетлмент	2.184	170
- Обврски за нераспределен девизен прилив правни лица	8.603	16.563
- Обврски за нераспределен девизен прилив физички лица	13.331	13.917
- Обврски од затворени сметки на правни лица	6.996	6.961
- Обврски од неажурирани сметки на нерезиденти во денари	6.798	6.653
- Обврски за данок на додадена вредност	201	3.954
- Обврски од неажурирани сметки на нерезиденти во девизи	3.743	3.801
- Обврски по основ на превземени депозити од Штедилница Мак БС	1.606	1.624
- Обврски за приливи од нерезиденти на резиденти	3.480	607
- Останато	6.287	3.024
Вкупно останати обврски	90.130	89.639

40. Запишан капитал

A. Запишан капитал

<i>во денари</i>		<i>број на издадени акции</i>				<i>во илјади денари</i>	
Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
Состојба на 1 јануари - целосно платени	1.000	-	907.888	-	-	907.888	907.888
Запишани акции во текот на годината	1.000	-	57.698	-	-	57.698	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	1.000	-	965.586	907.888	-	965.586	907.888

Со состојба на 31 Декември 2023 вкупниот акционерски капитал на Банката изнесува 965.586 илјади денари (31 Декември 2022: 907.888 илјади денари) и истиот се состои од 965.586 (31 Декември 2022: 907.888) одобрени и во целост платени обични акции. Номиналната вредност по акција изнесува 1.000 денари (31 Декември 2022: 1000 денари). Во месец мај 2023 година извршено е зголемување на основната главнина со средства на Банката со издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда од трета емисија на акции во износ од 57.698 илјади денари.

40. Запишан капитал (продолжува)

Б. Дивиденди

Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	60.828	41.763

	<i>во денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Дивиденда по обична акција	67	46
Дивиденда по приоритетна акција	-	-

Со Одлука на Собранието на Банката на ден 07.04.2023 година за употреба и распоредување на нераспределената добивка на Банката за 2022 година извршена е распределба на нераспределената добивка за 2022 година за дивиденди на обични акции во бруто износ од 60.828 илјади денари (2022: 41.763 илјади денари), односно износот на дивидендата по бруто акција е 6,7% од номиналната вредност (2022: 4,6%), од која дел за распределба на дивиденда во акции и дел за исплата на дивиденда.

Б.2 Објавени дивиденди по денот на Билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во Билансот на состојба)

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Објавени дивиденди по 31 декември	104.283	60.828

	<i>во денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Дивиденда по обична акција	108	67
Дивиденда по приоритетна акција	-	-

Дивидендата за 2023 година ќе се исплаќа дел во акции преку издавање на емисија на акции по пат на приватна понуда наменета за акционерите, и дел во пари (на платежни сметки на акционерите), сразмерно на учеството на нивните акции во дотогашната основна главнина.

40. Запишан капитал (продолжува)

В. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	<i>во илјади денари</i>		<i>во %</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Тетекс АД Тетово со поврзаните	482.474	447.057	49,97%	49,24%
Вкупно	482.474	447.057	49,97%	49,24%

41. Заработка по акција

А. Основна заработка по акција

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето-добивка за годината	105.203	60.855
Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции	-	-
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете одделно)	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	105.203	60.855

	<i>број на акции</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	907.888	907.888
Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани поодделно)	-	-
- зголемување на основната главнина со средства на Банката со издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда од трета емисија на акции	36.041	-
Купопродажба на сопствени акции	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	943.929	907.888
Основна заработка по акција (во денари)	156	67

Во месец мај 2023 година извршено е зголемување на основната главнина од 57.698 акции со средства на Банката со издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда од трета емисија на акции.

Основната заработка по акција се пресметува по пат на делење на добивката којашто им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број обични акции во оптек во текот на годината.

41. Заработка по акција (продолжува)

Б. Разводната заработка по акција

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)</i>	
Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции	60.855
105.203	
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете одделно)	
-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)	
105.203	60.855

<i>број на акции</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Пондериран просечен број обични акции (разводнет)</i>	
Издадени обични акции на 1 јануари	
907.888	907.888
Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции (наведете ги сите настани поодделно)	
-	-
- зголемување на основната главнина со средства на Банката со издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда од трета емисија на акции	
36.041	-
Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември	
943.929	907.888
Разводната заработка по акција (во денари)	
156	67

42. Потенцијални обврски и потенцијални средства

42.1 Потенцијални обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Платежни непокриени гаранции	-	-
во денари	203.972	212.175
во странска валута	3.118	2.503
во денари со валутна клаузула	32.062	53.584
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	44.806	32.139
во странска валута		
во денари со валутна клаузула	-	3.075
Непокриени акредитиви		
во денари		
во странска валута		
во денари со валутна клаузула		
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	124.600	109.902
Неискористени лимити на кредитни картички	44.630	46.641
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	51.986	46.766
Останати непокриени потенцијални обврски	497	515
Издадени покриени гаранции	168.906	24.210
Покриени акредитиви	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-
<i>Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва</i>	<i>674.577</i>	<i>531.510</i>
(Посебна резерва)	(2.991)	(3.667)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	671.586	527.843

42 Потенцијални обврски и потенцијални средства
42.1 Потенцијални обврски (продолжува)

Преземените обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити во износ од 51.986 илјади денари (2022 година: 46.766 илјади денари) се однесуваат на неискористени кредитни лимити од револвинг кредити. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период од една година. Овие потенцијални обврски претставуваат вонбилансна изложеност на кредитен ризик и во Билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките на потенцијалните загуби сè до моментот кога преземените и потенцијалните обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Потенцијалните обврски објавени во оваа белешка се неотповикливи.

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2023, судските постапки кои се водат против Банката изнесуваат вкупно 169.020 илјади денари (2022 година: 161.936 илјади денари).

Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина во текот на редовното деловно работење на Банката. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од ова проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Банката смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според процените на раководството на Банката, не постојат какви било дополнителни услови од кои може да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

42.2 Потенцијални средства

Вкупно потенцијални средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Побарување по основ на договор за отстапување на побарувања	-	-
	-	-

43. Работи во име и за сметка на трети лица

	<i>во илјади денари</i>					
	тековна година 2023			претходна година 2022		
	средства	обврски	нето-позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	76.120	(76.120)	-	28.553	(28.553)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	28.680	-	28.680	28.553	-	28.553
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	47.440	-	47.440	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	76.120	76.120	-	28.553	28.553	-

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи, заради тоа што тие не се средства на Банката.

44 Трансакции со поврзаните страни

Во согласност со Законот за банките како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување најмалку 5% од вкупниот број акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со коишто е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат во нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности. Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните лица со Банката со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2023 и 2022 година се како што следува:

44. Трансакции со поврзаните страни

А. Биланс на состојба

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	682	67	749
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	2.401	-	2.401
потрошувачки кредити	-	-	-	1.482	1.318	2.800
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	59	-	-	4.647	24.096	28.802
Вложувања во хартиите од вредност (Исправка на вредноста)	-	-	-	(14)	(26)	(40)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	59	-	-	9.198	25.455	34.712

**44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)
 Биланс на состојба (Продолжува)**

A. Обврски

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	182.964	-	-	44.287	87.343	314.594
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	5.246	10.366	15.612
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Вкупно	182.964	-	-	49.533	97.709	330.206
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	233.684	-	-	-	-	233.684
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	441 (1)	-	-	3.214 (4)	1.677 (2)	5.332 (7)
Вкупно	234.124	-	-	3.210	1.675	239.009
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

A. Биланс на состојба (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	745	52	797
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	2.686	-	2.686
потрошувачки кредити	-	-	-	2.322	1.381	3.703
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	8.050	-	-	702	28.341	37.093
Вложувања во хартиите од вредност (Исправка на вредноста)	- (8)	-	-	- (16)	- (32)	- (56)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	8.042	-	-	6.439	29.742	44.223

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

А. Биланс на состојба (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)						
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	43.940	-	-	41.177	66.385	151.502
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	5.246	10.366	15.612
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Вкупно	43.940	-	-	46.423	76.751	167.114
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	80.800	-	-	-	-	80.800
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	1.967 (10)	-	-	3.006 (8)	1.412 (10)	6.385 (28)
Вкупно	82.757	-	-	2.998	1.402	87.157
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2023 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	27	-	-	497	1.714	2.238
Приходи од провизии и надомести	2.911	-	-	131	256	3.298
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	2.938	-	-	628	1.970	5.536
Расходи						
Расходи за камата	856	-	-	557	1.263	2.676
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(7)	-	-	1	(5)	(11)
Останати расходи	11.705	-	-	-	1.676	13.381
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	12.554	-	-	558	2.934	16.046

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2022 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	28	-	-	509	1.558	2.095
Приходи од провизии и надомести	326	-	-	114	228	668
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	14.961	-	-	-	-	14.961
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	15.315	-	-	623	1.786	17.724
Расходи						
Расходи за камата	66	-	-	224	719	1.009
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	8	-	-	(13)	(7)	(12)
Останати расходи	10.539	-	-	-	1.876	12.415
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	10.613	-	-	211	2.588	13.412

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

В. Надомести на раководниот кадар на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Краткорочни користи за вработените	53.111	45.081
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	6.338	2.872
Вкупно	59.449	47.953

Со 31 декември 2023 година надоместоците на лицата со посебни права и одговорности на Банката изнесуваат 59.449 илјади денари (2022 година: 47.953 илјади денари), од кои 53.111 илјади денари (2022 година: 45.081 илјади денари) се однесуваат на плати на лица со посебни права и одговорности, а 6.338 илјади денари (2022 година: 2.872 илјади денари) се однесуваат на исплатен новогодишен надоместок, регрес за годишен одмор, менаџерски осигурувања и на парични награди на раководен кадар.

45. Наеми
A. Наемодавател
A.1 Побарувања по финансиски наеми

	Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
A.2. Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот даден под оперативен наем:							
состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
состојба на 31 декември 2022(претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
 Б. Наемател
 Б.1 Обврски по финансиски наеми

	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
Б. Наемател (продолжува)
Б.1 Обврски по финансиски наеми (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем:							
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
 Б. Наемател (продолжува)
 Обврски по финансиски наеми
 Б.1 (продолжува)

во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023(тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

46. Плаќања врз основа на акции

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Датум на давање на опцијата	-	-
Датум на истекување на опцијата	-	-
Цена на реализација на опцијата	-	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-	-
Варијанса	-	-
Очекуван принос на дивидендата	-	-
Каматна стапка	-	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-	-

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-
Промени во текот на годината:				
опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	-	-	-	-
опции дадени на членовите на Управниот одбор	-	-	-	-
останати дадени опции	-	-	-	-
форфетирани опции	-	-	-	-
реализирани опции	-	-	-	-
опции со истечен краен рок	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-

47 Пензиски планови

Банката нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година.

48 Настани по датумот на известување

Сегашната клима сугерира дека и следната година ќе биде предизвикувачка и затоа Банката и понатаму внимателно ќе ги анализира тековните макроекономски параметри, ќе ги следи мерките, активностите и предвидувањата на економските авторитети и на носителите на економските политики и на операторите и ќе ги усогласува интерните индикатори и ќе го приспособува нејзиното работење на пазарните услови, со фокус кон одржување на ликвидноста и долгорочната стабилност.

На седница на Надзорен одбор одржана на 27.02.2024 година, донесена е Предлог одлука за зголемување на основната главнина. Со оваа одлука се предлага Банката да ја зголеми основната главнина на Банката преку издавање на долгорочни хартии од вредност – акции, што е во согласност со стратешките определби на Банката за зголемување на основната главнина и преставува понатамошно зголемување на нивото на вкупен капитал заради понатамошен раст на Банката. Зголемувањето на основната главнина на ТТК Банка АД Скопје се врши со средства на Банката преку распределба на дел од добивката на Банката за 2023 година и исплата на дивиденда во акции со издавање на нова емисија на хартии од вредност по пат на приватна понуда IV-та (четврта) емисија на обични акции.

Во наведениот период нема значајни настани по датумот на известување коишто би требало да се прикажат во овие финансиски извештаи.

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Годишна сметка за 2023 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех

ЕМБС: 06121110
 Целосно име: ТТК БАНКА АД Скопје
 Вид на работа: 570
 Тип на годишна сметка: Годишна сметка
 Тип на документ: Годишна сметка
 Година : 2023

Листа на прикачени документи:
 Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
140	-- АКТИВА:Парични средства и парични еквиваленти	2.009.756.363,00			3.133.526.164,00
145	-- Кредити на и побарувања од банки (146+147+148-149)				4.049,00
146	-- Кредити				4.090,00
149	-- Исправка на вредноста				41,00
150	-- Кредити на и побарувања од други коминтенти (151+152-153)	4.807.392.246,00			4.671.955.436,00
151	-- Кредити	4.962.640.545,00			4.802.150.674,00
153	-- Исправка на вредноста	155.248.299,00			130.195.238,00
154	-- Должнички хартии од вредност(155+156+157-158)	1.366.433.198,00			1.683.254.388,00
155	-- Благајнички записи	176.604.321,00			187.019.227,00
156	-- Државни хартии од вредност	860.349.836,00			954.977.281,00
157	-- Останати должнички хартии од вредност	329.479.041,00			541.257.880,00
159	-- Вложувања во сопственички инструменти	97.316.029,00			98.534.778,00
169	-- Нематеријални средства (170+171+172+173+174)	10.993.529,00			11.281.204,00
172	-- Концесии, патенти, лиценци,заштитни знаци и слични права	2.335.448,00			2.060.978,00
174	-- Останати нематеријални средства	8.658.081,00			9.220.226,00
175	-- Материјални средства (176+177+178)	204.556.018,00			246.094.278,00
177	-- Недвижности и опрема	203.078.218,00			236.417.623,00
178	-- Останати материјални средства	1.477.800,00			9.676.655,00
179	-- Останати средства/побарувања (180+181+182+183+184+185+186+187+188+189+190+191-192)	239.242.591,00			250.914.068,00
180	-- Ограничени депозити	268.985,00			270.271,00
184	-- Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	31.865.685,00			6.094.215,00
191	-- Останати побарувања	221.931.415,00			247.639.593,00
192	-- Исправка на вредноста	14.823.494,00			3.090.011,00

193	-- Одложени приходи и однапред платени трошоци	1.244.100,00			1.318.587,00
194	-- ВКУПНА АКТИВА (140+141+145+150+154 +159+160 +163+166+169+175+179+193)	8.736.934.074,00			10.096.882.952,00
195	-- ПАСИВА: ОБВРСКИ (196+202+208+213 +222+223+227)	7.621.681.884,00			8.879.455.559,00
196	-- Обврски кон банки (197+198+199+200+201)	187.761.453,00			96.803.038,00
197	-- Трансакциски сметки	102.407,00			693.699,00
200	-- Обврски по кредити	187.659.046,00			96.109.339,00
202	-- Обврски кон други комитенти (203+204+205+206+207)	7.147.070.080,00			8.494.278.480,00
203	-- Трансакциски сметки	3.840.714.662,00			4.352.977.150,00
204	-- Депозити	3.216.524.924,00			4.060.107.995,00
205	-- Ограничени депозити	89.830.494,00			81.193.335,00
213	-- Останати обврски (214+215+216+217+218+219+220+221)	83.673.084,00			85.137.057,00
218	-- Обврски за данок на добивка	915.851,00			5.697.293,00
221	-- Останати обврски	82.757.233,00			79.439.764,00
222	-- Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	6.881.415,00			10.690.278,00
223	-- Резервирања за ризици и обврски (224+225+226)	8.697.286,00			4.942.648,00
224	-- Резервирања за вонбилансна кредитна изложеност	3.666.922,00			2.990.871,00
226	-- Останати резервирања	5.030.364,00			1.951.777,00
227	-- Субординирани обврски	187.598.566,00			187.604.058,00
228	-- КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (229+230-231+232 +235+236-237+238-239+240)	1.115.252.190,00			1.217.427.393,00
229	-- Запишан капитал	907.888.000,00			965.586.000,00
230	-- Премии од акции	126.879,00			126.879,00
232	-- Резерви (233+234)	130.440.670,00			130.467.542,00
233	-- Законска и статутарна резерва	130.440.670,00			130.467.542,00
235	-- Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднувањето	63.691,00			166.445,00
236	-- Добивка за финансиската година	60.855.368,00			105.202.945,00
238	-- Задржана добивка	15.877.582,00			15.877.582,00
241	-- ВКУПНА ПАСИВА (195+228)	8.736.934.074,00			10.096.882.952,00
242	-- ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА Вонбилансна евиденција-актива	4.230.094.674,00			4.592.139.996,00
243	-- Вонбилансна евиденција-пасива	4.230.094.674,00			4.592.139.996,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- Приходи од камата	292.553.453,00			372.846.775,00
2	-- Расходи за камата	43.478.409,00			65.354.882,00
3	-- Приходи од провизии и надомести	248.339.870,00			284.255.614,00

4	-- Расходи за провизии и надомести	49.206.999,00			107.739.450,00
6	-- Нето добивка од трансакции со хартии од вредност				1.856.024,00
7	-- Нето загуба од трансакции со хартии од вредност	640.292,00			
8	-- Нето добивка од курсни разлики	14.066.120,00			15.543.331,00
10	-- Останати приходи од дејноста	60.715.167,00			57.344.551,00
11	-- Трошоци за вработените (012+013+014)	183.414.250,00			216.081.884,00
12	-- Плати	115.652.598,00			133.123.119,00
13	-- Трошоци за даноци и придонеси за задолжително социјално осигурување	59.066.253,00			68.277.132,00
14	-- Останати користи за вработените	8.695.399,00			14.681.633,00
15	-- Амортизација на нематеријални средства и материјални средства	23.306.438,00			21.095.055,00
16	-- Исправка на вредност на нематеријални средства и материјални средства	14.070.073,00			6.259.180,00
17	-- Исправка на вредност, посебна резерва и резервирањата (018+019+020)	67.991.397,00			48.217.772,00
18	-- Исправка на вредност на активните билансни побарувања	65.487.302,00			48.217.772,00
19	-- Посебна резерва за вонбилансна кредитна изложеност	644.503,00			
20	-- Останати резервирања	1.859.592,00			
22	-- Останати расходи од дејноста	165.983.290,00			149.658.642,00
23	-- Добивка од редовно работење (001+003+005+006+008+010) - (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)	67.583.462,00			117.439.430,00
27	-- Добивка пред оданочување (023+025-026)	67.583.462,00			117.439.430,00
29	-- Данок од добивка (дел од Даночниот биланс)	6.728.094,00			12.236.485,00
30	-- Добивка за финансиската година (027-029)	60.855.368,00			105.202.945,00
32	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	238,00			248,00
33	-- Број на месеци на работење	12,00			12,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
609	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	12.738.245,00			12.738.245,00
611	-- Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	9.383.350,00			10.276.498,00
612	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 174 од БС)	3.354.895,00			2.461.747,00
613	-- Набавна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	56.927.777,00			59.622.028,00

615	-- Акумулирана амортизација на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	52.464.605,00			53.879.413,00
616	-- Сегашна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 174 од БС)	4.463.172,00			5.742.615,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти	249.166.191,00			283.340.998,00
626	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти	67.522.688,00			73.897.422,00
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти (< или = од АОП 177 од БС)	181.643.503,00			209.443.576,00
629	-- Набавна вредност на транспортни средства	18.766.263,00			22.713.264,00
630	-- Акумулирана амортизација на транспортни средства	16.693.161,00			17.213.683,00
632	-- Сегашна вредност на транспортни средства (< или = од АОП 177 од БС)	2.073.102,00			5.499.581,00
633	-- Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема)	57.755,00			57.755,00
634	-- Оштетување на информациска и телекомуникациска опрема	57.755,00			57.755,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема)	123.219.321,00			128.247.581,00
638	-- Оштетување на компјутерска опрема	108.187.560,00			113.898.129,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< или = од АОП 177 од БС)	15.031.761,00			14.349.452,00
641	-- Оригинални уметнички и литературни дела (< од АОП 178 од БС)	139.313,00			139.313,00
645	-- Добивки од курсни разлики (= на АОП 008 од БУ)	14.066.120,00			15.543.331,00
653	-- Капитални добивки реализирани од продажба на средства	43.244.178,00			41.247.654,00
655	-- Приходи врз основа на судски тужби, даноци и други административни такси(< или = на АОП 010 од БУ)	78.589,00			35.869,00
657	-- Други приходи(< или = на АОП 010 од БУ)	8.182.365,00			4.655.860,00
658	-- Расходи за провизии и надомести (= на АОП 004 од БУ)	49.206.999,00			107.739.450,00
659	-- Премии за осигурување на депозити(< или = на АОП 022 од БУ)	12.527.328,00			13.748.714,00
660	-- Трошоци за вработените (АОП 661+664+665) (= на АОП 011 од БУ)	183.414.250,00			216.081.884,00
661	-- Трошоци за плати	174.718.851,00			201.400.251,00
662	-- Придонеси од плати (< или = на АОП 013 од БУ)	48.921.321,00			56.392.000,00
663	-- Даноци од плати(= на АОП 013 од БУ)	10.144.932,00			11.885.132,00
665	-- Надомести за вработените врз основа на колективен договор	8.695.399,00			14.681.633,00
666	-- Материјални и слични трошоци(< или = на АОП 022 од БУ)	22.255.461,00			17.587.113,00
667	-- Трошоци за услуги(< или = на АОП 022 од БУ)	112.776.433,00			90.895.577,00
668	-- Премии за осигурување(< или = на АОП 022 од БУ)	1.069.745,00			903.040,00
669	-- Трошоци за надомести и други примања на членови на управен и	4.359.722,00			6.355.980,00

	надзорен одбор, одбор на директори и управители(< или = на АОП 022 од БУ)			
670	-- Трошоци за службени патувања(< или = на АОП 022 од БУ)	1.648.027,00		1.841.622,00
671	-- Трошоци за репрезентација, маркетинг и пропаганда(< или = на АОП 022 од БУ)	5.394.628,00		5.428.187,00
672	-- Други административни трошоци(< или = на АОП 022 од БУ)	2.876.611,00		5.573.831,00
673	-- Трошоци од минати години(< или = на АОП 022 од БУ)	6.614,00		2.789,00
674	-- Даноци и придонеси од приход (< или = на АОП 022 од БУ)	1.461.573,00		1.435.961,00
675	-- Придонеси од приход (АОП 676+677+678+679)(< или = на АОП 022 од БУ)	335.752,00		322.100,00
676	-- Придонеси и членарини на здруженија и комори	283.752,00		267.400,00
677	-- Комунални такси	52.000,00		54.700,00
680	-- Трошоци за парични казни, такси и судски решенија(< или = на АОП 022 од БУ)	376.355,00		4.762.244,00
683	-- Други трошоци(< или = на АОП 022 од БУ)	2.300.538,00		2.026.624,00
686	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	238,00		248,00
687	-- Исплатена дивиденда	41.210.539,00		1.117.935,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
2473	- 64.19 - Друго монетарно посредување				731.846.295,00

Потпишано од:

NATASHA SPIROSKA

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
 OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
 Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
 KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/ одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Годишен извештај за 2023 година

ТТК БАНКА АД Скопје Бр. 2

Бр. 02-1649/2

27-02-2024

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Банката
во 2023 година

февруари, 2024 г.

СОДРЖИНА

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА	3
2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО	6
3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ	8
4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР	10
5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	13
5.1. Корпоративно управување на Банката	13
5.2. Финансиски перформанси на Банката	33
6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ	38
6.1. Управување со ризици	38
6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП	41
6.3. Деловна мрежа	44
6.4. Картично работење	45
6.5. Платен промет во земјата и странство	45
6.6. Електронско банкарство	46
6.7. Средства и ликвидност	47
6.8. Маркетинг и развој на производи	49
6.9. Информатичка технологија и позадински работи	51
6.10. Човечки ресурси	52
6.11. Внатрешна ревизија	53
6.12. Сигурност на информативниот систем	54
6.13. Заштита на личните податоци	55
6.14. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам	56
6.15. Животна средина, општествени прашања и управување	57
ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	62
ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ	63
ПРИЛОГ 3 – ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ	64
ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ	65
ПРИЛОГ 5 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ	66

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА

ТТК Банка АД Скопје, како универзална комерцијална банка, е формирана со спојувањето на Тетекс – Кредитна банка АД Скопје и Тетовска банка АД Тетово, на 1 јули 2006 година со доминантна сопственост на Тетекс АД Тетово.

ТТК Банка АД Скопје е универзална банка којашто успешно ги реализира сите банкарски активности, и тоа: работа со платежни сметки, платен промет во земјата, платен промет со странство, кредитно и документарно работење со физички и со правни лица, денарско и девизно штедење, издавање дебитни и кредитни картички од брендovите Visa и Mastercard, тргување со хартии од вредност, менувачки работи, брз трансфер на пари MoneyGram, онлајн услуги преку интернет-банкарство (ТТК Е-банк) и сопствена мобилна апликација (ТТК М-банк), електронски услуги и сервиси, како и други банкарски активности.

Банката континуирано ја унапредува понудата на производи и услуги во согласност со потребите на клиентите и следејќи ги современите трендови на банкарскиот пазар. Понудата на кредитни производи се заснова на атрактивни, конкурентни и поволни услови.

Банката денес, по највисоки стандарди, ги нуди приближно сите услуги на дигиталното банкарство на ист начин на кој овие услуги се достапни и во најразвиените земји. Дигитализацијата е процес што го користи со цел унапредување на деловните процеси и зголемување на ефикасноста во работењето. Преку дигиталните канали, Банката континуирано излегува пресрет на финансиските потреби на корисниците, нудејќи безбедни и квалитетни банкарски услуги.

Во услови на зголемена свесност за корисноста од осигурителните производи, Банката понуди дополнителна вредност за своите корисници преку збогатување на понудата на кредитни производи со полиси за животна осигурување и поповолни кредитни услови. Во 2020 година, ТТК Банка АД Скопје се лиценцираше за извршување нова финансиска активност-посредување во осигурување.

Во 2021 година Банката воведо нов картичен бренд Mastercard со бесконтактна технологија што допринесе за создавање конкурентна понуда на картични производи. На овој начин се постигнаа подобри резултати на аквизиција во овој сегмент и долгорочна одржливост на портфолиото.

Понудата на двата картични брeнда, Visa и Mastercard, овозможија бројни повожности за корисниците во текот на изминатиот период, поголем избор за брз, едноставен, безбеден начин на плаќање со повожностите како: „3DS2 Secure“ безбедност за плаќање преку интернет, управување со дневните лимити за плаќање преку мобилното и електронското банкарство, бесплатна нотификација за реализирани трансакции со картичките преку мобилната апликација и други. Корисниците на овие картички имаа можност да учествуваат во повеќе наградни програми и промотивни повожности во организација на Visa и Mastercard.

Во 2021 година Банката се стекна со сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ што го доделува Организацијата на потрошувачите на Македонија. Сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ се доделува заради исполнетоста на критериумите во шест одделни области коишто се битни за потрошувачите, а се однесуваат на: обезбедување точни, недвосмислени, разбирливи и навремени информации, примена на чесни пазарни практики, овозможена комуникација и пристап кон Банката за различни категории лица, воспоставен систем за одговорно управување со поплаки од потрошувачите, како и едукација на

потрошувачите и развој на финансиската писменост. Доделувањето на сертификатот претставува потврда дека ТТК Банка АД Скопје е ориентирана кон почитување на правата на потрошувачите и дека свесно се грижи за задоволството на потрошувачите во сите области на дејствување.

Во 2022 година, следејќи ги најновите трендови, Банката активираше нов, модерен и целосно редижајниран изглед на својата веб-страница приспособен да одговори на барањата и потребите на своите клиенти. Новиот прегледен распоред на содржини, подобрените функционалности, иновативните алатки на редижајнираната веб-страница ја унапредуваат атрактивноста и придонесуваат за поголема прегледност и достапност на понудата на производи и услуги и на корпоративните информации до актуелните и до потенцијалните идни клиенти и соработници.

Бројни години ТТК Банка АД Скопје е активен и препознатлив чинител на Македонската берза на хартии од вредност. Во 2022 година ТТК Банка АД Скопје е добитник на наградата „Акција со најголем промет во 2022 година - Друштва под 50 милиони евра пазарна капитализација“ што ја доделува Македонската берза на хартии од вредност. Оваа награда е особено значајна заради покажаната доверба во акцијата на ТТК Банка АД Скопје и претставува потврда за препознаеното успешно работење, за професионалноста и за вредноста што ТТК Банка АД Скопје континуирано ја создава за своите акционери, корисници, партнери и за пазарот на капитал.

ТТК Банка АД Скопје како активен, стабилен и етаблиран учесник на македонскиот финансиски пазар, во текот на вториот квартал од 2023 година, успешно го реализираше процесот на зголемување на основната главнина преку скрип емисија на нови акции по пат на приватна понуда и го зголеми својот почетен капитал (основна главнина) со што дополнително се зајакна билансот на состојбата и капиталната моќ на Банката. Сето ова ја одразува посветеноста на ТТК Банка АД Скопје за обезбедување иновативни решенија за своите акционери, за создавање дополнителна вредност за нив и посветеност да им се обезбедат нови можности и придобивки од нивните инвестиции во Банката на долг рок.

Во изминатиот период, ТТК Банка АД Скопје успешно реализираше две емисии долгорочни должнички хартии од вредност – корпоративни обврзници, преку кои Банката обезбеди долгорочни и стабилни извори на средства, како и зајакнување на нејзината капитална сила и финансиски капацитет. Истовремено, се овозможи поттикнување на развојот на домашниот пазар на капитал и на секундарниот пазар на должнички хартии од вредност.

Денес, ТТК Банка АД Скопје е успешна банка со стабилен раст. Банката располага со широко распространета мрежа на филијали и експозитури низ цела територија на Република Северна Македонија. Банката нуди широка достапност и функционалност на деловната мрежа со цел да овозможи услуги на фреквентни локации во кое било време, во согласност со потребите на корисниците. Преку својата централа во Скопје и широката мрежа од 7 филијали, 23 експозитури и 1 шалтер на територијата на Република Северна Македонија, Банката ги извршува сите банкарски активности. Во изминатиот период, Банката интензивно работеше на процесот на проширување на мрежата на банкомати и во соработка со стратешкиот партнер SIA за само една година двојно ја зголеми мрежата на банкомати на над 80 атрактивни локации, со цел корисниците да можат побрзо, поедноставно и во секое време да подигнат или внесат готовина без дополнителни трошоци.

Од своите почетоци ТТК Банка АД Скопје успешно спроведува стратегија за корпоративна и општествена одговорност преку поддршка на пошироката заедница, промовирајќи ги вредностите во своето работење. Преку транспарентни и етички активности, Банката ги поддржува и ги промовира вредностите коишто го

претставуваат нејзиното работење: доверба, традиција, ентузијазам, искуство и знаење, тимски дух и професионализам. Искуството, посветеноста и отворената соработка со институциите и лицата од општеството придонесоа за развој на компанија којашто е општествено и корпоративно одговорна, давајќи поддршка на лица и институции за развој на нормално и здраво опкружување во кое секој поединец има еднакви права и можности. Активната поддршка што ТТК Банка АД Скопје ја дава на општеството е видлива преку различните активности во форма на спонзорство или донација од Банката за културата, спортот, образованието и здравството, за што Банката има добиено многу награди за корпоративна и општествена одговорност.

ТТК Банка АД Скопје започна да ја зајакнува посветеноста на начелата на ESG преку интегрирање на концептот на одржливост во деловните процеси и производи, обезбедувајќи придонес во решавањето на тековните еколошки и социјални предизвици преку постигнување позитивно влијание врз животната средина и целокупната социјална средина.

Корпоративната општествена одговорност е фундаментална вредност на ТТК Банка АД Скопје, којашто интегрира социјална, хумана и етичка димензија. Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје кон достоино спроведување на стратегијата за општествена одговорност придонесе Банката да оствари позитивни и успешни резултати во подигнување на свесноста за Банката, за градење углед на Банката како корпоративна општествено одговорна компанија, како и кон остварување многубројни позитивни придобивки за заедницата.

ТТК Банка АД Скопје дејствува активно и останува посветена на ширење на свеста за значењето на финансиската писменост на децата и младите, збогатување на знаењата за финансиските производи и услуги и создавање здрави финансиски навики.

➤ **Изјава за мисија на Банката**

Изјавата за мисијата ги содржи долгорочните цели и деловната филозофија на Банката.

Изјавата за мисијата е однапред определен патоказ за развој на стратегиите за управување на деловното работење на Банката.

Изјавата за мисијата на ТТК Банка АД Скопје е:

Ние сме универзална банка - партнер за малите и средни претпријатија во Република Северна Македонија, којашто креира вредности за своите акционери, клиенти и вработени, со помош на претприемничкиот и профитабилниот начин на размислување, оперативната ефикасност и градењето долгорочно партнерство.

Нашите вредности се:

Довербата – биди искрен, внимателен, доследен и транспарентен бидејќи довербата е основата на нашата работа;

Одговорноста – преземи иницијатива, донеси одлуки и застани зад нивната реализација; и

Тимската работа – креирај ефикасна и работна атмосфера, соработувај на сите нивоа со цел остварување подобри резултати.

2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО

<i>во илјади денари</i>	31.12.2022	31.12.2023	промена за периодот
Показатели на билансот на состојба			
Вкупна актива	8.736.934	10.096.883	15,6%
Нето-кредити на комитенти	4.807.392	4.671.955	-2,8%
Бруто-кредити на домаќинства	3.443.914	3.487.952	1,3%
Депозити од комитенти	7.147.070	8.494.278	18,8%
Депозити од домаќинства	5.165.186	6.116.705	18,4%
Парични средства и парични еквиваленти	2.078.910	3.320.816	59,7%
Нефункционални кредити	107.079	109.281	2,1%
Преземени средства / Вкупна актива	0,4%	0,1%	-0,3 пп
Вкупни депозити / вкупна актива	81,8%	84,1%	2,3 пп
Квалитет на кредитно портфолио			
Вкупна кредитна изложеност (билансна и вонбилансна)	8.349.882	9.629.968	15,3%
Вкупна исправка на вредност и посебна резерва	167.304	131.616	-21,3%
Просечно ниво на резервираност	2,0%	1,4%	-0,6 пп
Учество на нефункционални кредити во бруто кредити	2,2%	2,3%	0,1 пп
Показатели за ликвидноста			
Ликвидна актива/Вкупна актива	28,0%	31,0%	3,0 пп
Ликвидна актива / краткорочни обврски	46,2%	51,1%	4,9 пп
Стапка на покриеност со ликвидност	548,5%	1132,0%	583,5 пп
Показатели за профитабилноста и ефикасноста			
Финансиски резултат по оданочување	60.855	105.203	72,9%
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	0,7%	1,1%	0,4 пп
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	5,9%	9,9%	4,0 пп
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	71,7%	69,3%	-2,4 пп
Нето оперативен приход пред исправка на вредност на нефинансиски и финансиски средства	147.785	171.244	15,9%
Исправка на вредност за финансиски и нефинансиски средства / Нето-каматен приход	32,2%	17,5%	-14,7 пп
Нето-каматен приход / Вкупни оперативни приходи	47,7%	55,1%	7,4 пп
Просечни месечни оперативни приходи	43.529	46.507	6,8%
Нето-каматна маргина	3,6%	4,3%	0,7 пп
Капитализираност			
Сопствени средства	1.128.126	1.106.957	-1,9%
Стапка на адекватност на капиталот	18,9%	19,1%	0,2 пп
Редовен основен капитал / Актива пондерирана по ризици	17,3%	18,2%	0,9 пп
Пазарно учество			
Вкупна актива	1,3%	1,4%	0,1 пп
Депозити од нефинансиски субјекти	1,4%	1,4%	0,0 пп
Капитал	1,3%	1,3%	0,0 пп
Останато податоци			
Број на експозитури и шалтери	29	31	2
Број на банкомати	81	83	2
Број на вработени	240	254	14
Книговодствена вредност по акција	1,228	1,261	2,6%
Заработка по акција	67	109	62,7%

Во деловната 2023 година, ТТК Банка АД Скопје ги приспособи своите стратешки и финансиски цели кон макроекономското опкружување. Тоа доведе до зголемување на профитабилноста, надминувајќи ги очекувањата за раст и обезбедувајќи конзистентна вредност за нашите клиенти, вработени и акционери.

Во ваков специфичен амбиент со многу предизвици, преку приспособлива стратегија на работење и преку посебна интерна посветеност, ТТК Банка АД Скопје реализираше позитивен финансиски резултат, темелен на здрава основа и во согласност со амбиентот. Заклучно со 31.12.2023 година, финансискиот резултат изнесува 105,2 милиони денари, што претставува повисок резултат за 72,9 % во однос на истиот период минатата година. Преку нејзиното редовно оперативно работење, Банката успеа да генерира позитивен нето-оперативен приход пред исправките на вредност во износ од 171,2 милиони денари, при остварен годишен раст на оперативните приходи и оперативните расходи од 6,8 % и 3,3 % соодветно. Во истиот период, исправката на вредност на финансиски и нефинансиски средства на нето-основа изнесува 53,8 милиони денари.

Изворите на средства и вкупната актива на Банката бележат пораст од 15,6 % при што е задржан и високиот квалитет на кредитното портфолио.

Во текот на целата година, поголема кредитна поддршка се реализираше кон секторот население, што е потврда и преку годишниот пораст од 1,3 % на кредитите од овој сектор.

Показател за довербата којашто ја имаат клиентите во Банката е одржувањето и зголемувањето на депозитната база во секторот население. Во текот на 2023 година таа се зголеми за 18,4 % и достигна ниво од 6.117 милиони денари.

Одговорниот пристап на Банката во кредитирање се потврдува со ниското ниво на нефункционални кредити од 2,3 %.

Ликвидноста на Банката се задржа на стабилно ниво, обезбедувајќи задоволителен капацитет за навремено и редовно намиравање на обврските.

Адекватноста на капиталот како најзначаен релативен показател на сигурност на работењето и капацитет за апсорпција на ризици на крајот на 2023 година изнесува 19,13 %.

3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ¹

Глобално опкружување. Најновите видувања за идниот глобален економски раст се дека и понатаму се очекува постепено забавување на растот во 2024 година и умерено забрзување во 2025 година. Ризиците и натаму се претежно надолни и се поврзани, пред сè, со ефектите на досегашното затегнување на монетарната политика во светски рамки и евентуалното задржување на високите каматни стапки подолг период. Останатите ризици се однесуваат на зголемените геополитички тензии (главно поврзани со воениот конфликт меѓу Израел и Газа), натамошните трговски ограничувања, како и на евентуално послабиот раст на Кина и ефектите од климатските промени.

Според декемвриските проекции се очекува дека во 2023 година стапката на инфлација ќе достигне 5,4 % и потоа ќе забави и ќе изнесува 2,7 % во 2024 година, соодветно, што е надолна ревизија раст, тие се ревидирани надолу за 2023 и 2024 година, со очекувања за раст од 0,6 % и 0,8 %, соодветно. Падот на бруто-инвестициите е главниот двигател на забавувањето на економскиот раст во третото тримесечје. Инфлацијата во еврозоната бележи дополнително забавување во четвртото тримесечје, со што се сведе на 2,7 % просечно за овој период во услови на засилен пад на цените на енергенсите и основната инфлација како одраз на ефектите од затегнувањето на монетарната политика. Движењата на пазарот на труд во еврозоната и натаму се поволни, имајќи предвид дека стапката на невработеност во октомври останува на историски најниското ниво од 6,4 %. Од аспект на девизниот курс на еврото/американскиот долар, во четвртото тримесечје од 2023 година, вредноста на американскиот долар во однос на еврото забележа зголемување од 1,2 % во однос на третото тримесечје, главно заради зајакнување на американската економија и повисоките каматни стапки во САД.

Макроекономско опкружување. Најновите показатели од домашната економија упатуваат на макроекономска слика којашто главно е во согласност со октомвриските проекции. Во третиот квартал од 2023 година реалниот раст на БДП изнесува 1,2 % на годишна основа, при минимален раст на квартална основа. Анализирани по компоненти, растот произлегува од нето-извозот, надополнет со натамошниот солиден раст и од личната потрошувачка. Засега, податоците за октомври покажуваат солидни позитивни движења кај индустриското производство, како и забавување на реалниот пад кај прометот во вкупната трговија. Во четвртиот квартал од 2023 година стапката на инфлација и натаму забавува со што се сведе на 3,4 % на годишна основа како резултат на забавниот раст кај цените на храната и енергијата. Годишниот раст на цените на храната бележи посилено забавување во четвртиот квартал, со што се сведе на едноцифрено ниво и во просек изнесува 0,8 % (10,2 % во претходниот квартал). Забавувањето на растот на цените на енергијата продолжи и во четвртиот квартал од 2023 година, со што годишниот раст на цените изнесува 2,3 % (3,6 % во претходниот квартал). За целата 2023 година, просечната годишна стапка на инфлација е во согласност со очекувањата и изнесува 9,4 %. Во услови на речиси целосно исцрпување на притисокот од прехранбената и енергетската компонента, годишната стапка на инфлација главно произлегува од основната компонента којашто исто така забавува. Распонот во однос на инфлацијата во еврозоната и натаму се намалува и значително се стесни во октомври, при поизразено забавување кај домашната инфлација во однос на еврозоната. Неизвесноста од времетраењето и крајниот ефект од привремените мерки врз домашните цени на храната, како и од идната динамика на цените на примарните производи на берзите сè уште постои и е висока.

¹ Најнови макроекономски показатели – НБРСМ, декември 2023 година.

Банкарски сектор². Во текот на 2023 година банкарскиот систем оствари кредитен раст од 5,1 % кој се должи на зголеменото кредитирање на двата сектора, со поголем придонес на секторот „домаќинства“. Годишното зголемување кај корпоративниот сектор во целост се должи на зголемено кредитирање во денари. Кај кредитите на домаќинствата годишниот раст во поголем дел е од растот на кредитите во странска валута, при позитивен придонес и на кредитите и во домашна валута.

Движењата кај изворите на средства ја потврдува довербата на јавноста во стабилноста на банкарскиот систем, со оглед на остварениот раст на депозитите. На годишна основа, вкупните депозити во 2023 година се повисоки за 8,7 %, што се должи во поголем дел од растот на депозитите од секторот домаќинства, при раст и на депозитите од секторот стопанство. Од валутен аспект, нагорната линија кај секторот домаќинства како резултат на поголем придонес на долгорочните депозити во странска валута и денари како и депозитните пари, додека кај корпоративниот сектор во поголем дел поради зголемените депозитни пари, при дополнителен придонес на краткорочните депозити во денари и странска валута и долгорочните депозити во денари.

² Монетарни движења во Република Северна Македонија: декември 2023 година, НБРСМ.

4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР³

Макроекономското опкружување во коешто работи банкарскиот систем е под силно влијание на глобалните фактори, коишто укажуваат на неизвесност со оглед на продолженото траење на војната во Украина и новите воени превирања на Блискиот Исток, проследено со намалени, но сè уште високи стапки на инфлација и затегнати финансиски и кредитни услови.

Неизвесното опкружување, заедно со постепено затегнување на финансиските услови наметнува потреба од понатамошно внимателно следење. Во такви околности, Народната банка на Република Северна Македонија продолжи со затегнување на монетарната политика, со цел стабилизација на инфлацијата и на инфлациските очекувања предизвикани од надворешните ценовни шокови. Во прилог на ваквата монетарна поставеност се и промените кај инструментот задолжителна резерва, насочени кон раст на штедењето во денари, како и со преземените макропрudentни мерки, со што дополнително се влијаеше на јакнење на отпорноста на банкарскиот систем.

Вкупна актива, кредити и депозити на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Опис	Банкарски сектор			Мали Банки			ТТК Банка АД Скопје		
	септ.2022	септ.2023	промена %	септ.2022	септ.2023	промена %	септ.2022	септ.2023	промена %
Вкупна актива	657.256	703.789	7,1%	42.024	45.026	7,1%	8.737	9.539	9,2%
Бруто-кредити на клиенти	411.696	432.312	5,0%	27.001	26.076	-3,4%	4.871	4.804	-1,4%
претпријатија	197.436	207.400	5,0%	8.651	7.576	-12,4%	1.482	1.313	-11,4%
домаќинства	208.192	222.027	6,6%	18.232	18.427	1,1%	3.388	3.491	3,0%
Депозити на клиенти	469.603	516.317	9,9%	29.636	32.391	9,3%	6.538	7.396	13,1%
претпријатија	134.735	155.949	15,7%	5.935	6.428	8,3%	1.228	1.435	16,9%
домаќинства	317.586	340.092	7,1%	21.984	23.951	8,9%	5.016	5.662	12,9%

Билансот на состојба на банкарскиот систем солидно се зголеми во првите девет месеци од 2023 година и ја забрза и годишната стапка на раст до ниво од 7,1 %. Ваквите движења најмногу се резултат на растот на депозитите од нефинансиските субјекти, којшто забрза, и на годишна основа изнесува 9,9 %. Од секторски аспект, растот на депозитите произлегува од зголемувањето на депозитите на претпријатијата и на домаќинствата. Од валутен аспект, деветмесечното зголемување во најголем дел се должи на депозитите во денари. Според рочната структура, побрз раст бележат долгорочните депозити и депозитите по видување.

Депозитната база на ТТК Банка АД Скопје до крајот на третиот квартал од 2023 година бележи зголемување од 13,1 % во однос на крајот на претходната година. Тоа се должи во поголем дел од секторите стопанство (зголемување од 16,9 %) и домаќинства (зголемување од 12,9 %).

Кредитната активност на банките на крајот од третото тримесечје од годината бележи пораст од 5,0 % во однос на крајот од претходната година. Тој се должи во поголем дел од порастот на кредитите на домаќинствата, при поумерен раст и на кредитите на претпријатијата. Во однос на условите за одобрување кредити, според резултатите од Анкетата за кредитната активност, во третиот квартал се забележува нето-заострување на кредитните услови и кај двата сектори. Истовремено, забележано е нето-намалување на кредитната побарувачка и кај двата сектори.

³ Народна банка на Република Северна Македонија - Показатели и податоци за банкарскиот систем за 30.9.2023 година.

Заклучно со крајот на третиот квартал од 2023 година, ТТК Банка АД Скопје забележува пад на кредитите од 1,4 %, кој се должи од намалувањето на салдото на кредитите од секторот претпријатија за 11,4 %, наспроти растот од 3,0 % кај секторот домаќинства.

Показатели за ликвидносен ризик на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор															
Показатели	Банкарски систем					Мали Банки					ТТК Банка				
	30.9.2022	31.12.2022	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023	30.9.2022	31.12.2022	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023	30.9.2022	31.12.2022	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023
Ликвидна актива / Вкупна актива	28,8%	30,0%	29,1%	29,9%	30,6%	30,2%	27,0%	27,4%	31,2%	34,5%	25,7%	28,0%	32,4%	32,4%	33,2%
Ликвидна актива / Краткорочни обврски	45,7%	47,7%	47,3%	48,7%	50,5%	48,5%	50,5%	51,7%	58,5%	64,0%	42,1%	46,2%	54,3%	55,6%	57,6%
Ликвидна актива / Депозити на домаќинства	58,1%	61,1%	57,9%	60,1%	61,9%	62,0%	51,2%	50,4%	58,2%	64,7%	44,7%	47,4%	55,1%	54,5%	55,8%
Стапка на покриеност со ликвидност	258,9%	273,8%	269,5%	275,3%	268,4%	421,7%	303,9%	314,7%	290,6%	283,2%	737,1%	548,5%	643,9%	758,8%	717,5%

Во текот на 2023 година ликвидните средства на банкарскиот систем, поткрепени од силниот депозитен раст, се зголемија и со тоа показателите преку кои се следи и се оценува ликвидноста забележаа нагорни поместувања и се задржаа во рамките на нивните стабилни и задоволителни нивоа. Така, ликвидните средства зафаќаат 30,6 % од вкупната актива на банките (28,8 % на 30.9.2022 година), додека покриеноста на краткорочните обврски и депозити од домаќинствата со ликвидни средства изнесува 50,5 % и 61,9 %, соодветно (на 30.9.2022 година, овие показатели изнесуваа 45,7 % и 58,1 %, соодветно). Стапката на покриеност со ликвидност на банкарскиот систем изнесува 268,4 %, што е значително повеќе од регулаторниот минимум (100 %) и го потврдува задоволителниот обем на ликвидност со кој располага македонскиот банкарски систем.

Ликвидносната позиција на ТТК Банка АД Скопје се задржа на стабилно ниво и дополнително зајакна, обезбедувајќи задоволителен капацитет за навремено и редовно намирување на обврските, но и за поддршка на кредитната активност наменета за компаниите и домаќинствата. Во нивната структура, носител на растот се зголемените вложувања во расположливи депозити кај Народната банка на Република Северна Македонија (преку ноќ и на седум дена). Со тоа, показателите преку кои се следи и се оценува ликвидноста забележаа нагорни поместувања, коишто придонесоа ликвидносните показатели да се задржат во рамките на нивните стабилни, задоволителни нивоа. Солидната ликвидност на ТТК Банка АД Скопје се потврдува и преку показателот стапка на покриеност со ликвидност којашто на 30.9.2023 година изнесува 717,5 %, што е речиси трипати повисоко над стапката на банкарскиот систем и таа претставува потврда за солидниот обем на ликвидни средства со кој располага ТТК Банка АД Скопје и којшто овозможува ликвидносниот ризик да биде во прифатливи рамки, без појава на ликвидносни притисоци.

Стапка на адекватност на капиталот на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор				
Група	31.12.2021	30.9.2022	31.12.2022	30.9.2023
Банкарски систем	17,3%	17,7%	17,7%	18,4%
Мали банки	18,7%	19,4%	19,6%	20,0%
ТТК Банка АД Скопје	19,0%	18,9%	18,9%	19,0%

Показателот за солвентноста на банкарскиот систем во третиот квартал од 2023 година достигна до нивото од 18,4 %, што претставува највисоко ниво за последните шеснаесет години. Повеќе од двојно повисокото ниво на солвентност на банкарскиот сектор во однос на законскиот минимум претставува основен показател за соодветната отпорност и подготвеност на банките за справување со ризиците.

Стапката на адекватност на капитал на ТТК Банка АД Скопје заклучно со 30.9.2023 година изнесува 19,0 % и е на повисоко ниво од нивото на банкарскиот систем на РСМ. Нагорното движење на показателот за солвентноста главно произлегува од растот на најквалитетниот слој од сопствените средства, редовниот основен капитал. Во текот на вториот квартал од 2023 година, ТТК Банка АД Скопје забележа зголемување кај редовниот основен капитал⁴ чијшто пораст придонесува за зајакнување на солвентноста на ТТК Банка АД Скопје.

Показатели за профитабилноста на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Показатели	Банкарски систем			Мали банки			ТТК Банка		
	30.9.2022	31.12.2022	30.9.2023	30.9.2022	31.12.2022	30.9.2023	30.9.2022	31.12.2022	30.9.2023
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,7%	1,5%	2,3%	0,7%	0,9%	0,4%	0,5%	0,7%	0,9%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	13,7%	12,2%	18,3%	6,8%	7,2%	3,0%	4,4%	5,9%	8,1%
Оперативни трошоци /Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	47,9%	47,8%	42,4%	70,3%	76,2%	70,8%	72,7%	71,7%	67,1%
Нето каматен приход /Вкупни редовни приходи	61,9%	62,6%	70,7%	57,3%	60,2%	65,2%	48,7%	47,7%	54,9%
Нето каматен приход/оперативни трошоци	129,3%	131,0%	166,7%	81,5%	79,0%	92,0%	66,9%	66,5%	81,7%

На крајот на третиот квартал, ТТК Банка АД Скопје оствари финансиски резултат кој во споредба со истиот период претходната година е повисок за 89,1 %. Порастот се должи, пред сè, на зголемување на нето-оперативната ефикасност од работењето, односно забрзан раст на оперативните приходи при контролиран раст на оперативните расходи. Забрзаниот раст на добивката имаше позитивно влијание врз основните показатели за профитабилноста и оперативната ефикасност на ТТК Банка АД Скопје. Кај показателите - стапката на поврат на просечната актива и на стапката на поврат на просечниот капитал се забележува раст во споредба со истиот период претходната година и тие изнесуваат 0,9 % (0,5 % 09/2022) и 8,1% (4,4 % 09/2022), соодветно.

Пазарното учество на ТТК Банка АД Скопје на ниво на банкарскиот систем во поодделни сегменти и билансни позиции е прикажано во следната табела:

Пазарно учество на ТТК Банка во банкарскиот систем			
Опис	30.9.2022	31.12.2022	30.9.2023
Билансна сума	1,3%	1,3%	1,4%
Депозити од нефинансиски сектор	1,4%	1,3%	1,4%
Капитал и резерви	1,3%	1,3%	1,3%
Кредити на нефинансиски сектор	1,2%	1,2%	1,1%

⁴ Во текот на вториот квартал од 2023 година ТТК Банка АД Скопје успешно го финализираше процесот на зголемување на основната главнина преку скрип емисија на нови акции по пат на приватна понуда и го зголеми нејзиниот почетен капитал.

5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

5.1. Корпоративно управување на Банката

I. Информации и податоци за Собранието на акционери

Собранието на акционери е орган на Банката во кој акционерите на Банката ги остваруваат своите права, а на секој акционер запишан во акционерската книга на Банката, од денот на уписот, му припаѓа правото на учество во работата на Собранието на акционери и правото на глас. Во согласност со Статутот на Банката, секоја обична акција дава право на глас во Собранието на акционери, а секоја акција којашто дава право на глас, дава право на еден глас во Собранието на акционери на Банката.

Во текот на 2023 година се одржаа две седници на Собранието на акционери од кои едното беше Годишно собрание.

На Годишното собрание на акционери на Банката одржано на 7.4.2023 година, во согласност со Законот за банките, Законот за трговските друштва и други закони и подзаконски акти, беа усвоени: Записникот од XXXVIII седница на Собранието на акционери на Банката одржана на ден 6.9.2022 година, Годишниот извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2022 година и Мислење по истиот од Надзорниот одбор, Финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2022 година ревидирани од Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и Мислењето за извештаите од Надзорниот одбор, Годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2022 година, Одлуката за употреба и распоредување на нераспределената добивка на ТТК Банка АД Скопје за 2022 година, Одлуката за зголемување на основната главнина на ТТК Банка АД Скопје со издавање на акции од нова емисија на акции, Одлуката за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2022 година (дивиденден календар), Извештајот и оцената на работата на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2022 година, Одлуката за измени и дополнувања на Статутот на Банката, Одлуката за именување претседател на Одборот за наградување на членовите на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија, Информацијата за поднесена оставка на член на Надзорниот одбор на Банката и Информацијата за резултатите од извршената оценка на соодветноста на кандидатите за членови на Надзорниот одбор.

На седницата на Собранието на акционери на Банката којашто се одржи на ден 4.7.2023 година беа усвоени: Записникот од 39-тата седница на Собранието на акционери на Банката одржана на ден 7.4.2023 година, Одлуката за именување член на Надзорниот одбор на Банката, Одлуката за разрешување и именување член на Одборот за наградување на членови на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија и Одлуката за одобрување на исплата на парични средства по основ на награда.

За независен надворешен ревизор за вршење на ревизија на финансиските извештаи на Банката за период 2019 - 2023 година, во согласност со донесена одлука од Собранието на акционери на Банката, е избрано Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје.

II. Информации и податоци за Надзорниот одбор

II.1. Состав и членства на членовите на Надзорниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Надзорниот одбор

Во согласност со член 48 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор го сочинуваат 7 (седум) члена, избрани во постапка и услови во согласност со закон.

Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор мора да бидат независни членови.

Во текот на 2023 година во составот на Надзорниот одбор на Банката извршени се следните промени:

На членот на Надзорниот одбор на Банката Борислав Трповски му престана членството во Надзорниот одбор, сметано од 20.4.2023 година, заради поднесена писмена оставка.

Бидејќи беше почитуван законскиот минимум за членови на Надзорниот одбор, Надзорниот одбор на Банката продолжи да работи со законски пропишаниот минимум.

За дополнување на составот на членовите на Надзорниот одбор, Собранието на акционери на Банката донесе одлука за именување на Евгенија Трпкоска за член на Надзорниот одбор на Банката за остатокот на мандатот на Борислав Трповски, односно до 3.4.2025 година. По поднесено барање за добивање согласност, Гувернерката на Народна банка на Република Северна Македонија донесе решение од 31.8.2023 година со кое се дава претходна согласност за Евгенија Трпкоска да биде именувана за член на Надзорниот одбор на Банката.

По извршените промени, Надзорниот одбор на Банката функционираше во следниот состав:

- Бобан Гоговски, претседателот на Надзорниот одбор, дипломиран инженер по електротехника, надвор од Банката има функција на извршен член на Одборот на директори – генерален директор во „Тетекс“ АД Тетово и неизвршен член на Одборот на директори во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје,
- Драгица Јовановска, дипломиран економист, надвор од Банката не членува во други органи на надзор и/или управување.
- Трим Кемали, дипломиран на комуникациски технологии (компјутерски науки), надвор од Банката има функција на заменик - извршен директор на „Дебарски бањи“ АД Дебар.
- Златко Черепналкоски, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за продажба и маркетинг во „Енерџи Деливери Солушнс“ АД, Скопје,
- Евгенија Трпкоска, дипломиран економист, надвор од Банката има функција на неизвршен член на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово
- Арсен Јаневски, доктор по правни науки, тој е професор во пензија, не членува во други органи на надзор и/или управување.
- Владо Камбовски, доктор по правни науки, надвор од Банката е член на Македонската академија на науки и уметност.

Членовите на Надзорниот одбор Арсен Јаневски и Владо Камбовски се независни членови на Надзорниот одбор на Банката кои во целост ги исполнуваат критериумите за независност утврдени во Законот за банки.

Во текот на 2023 година Надзорниот одбор ги извршуваше работите од своја надлежност во рамките на работите определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, со Статутот и со интерните акти на Банката.

Надзорниот одбор, иако во согласност со Законот на банки треба да се состанува најмалку еднаш квартално заради редовно следење и надзор на работењето на Банката, стабилноста и ефикасноста на Банката, обезбедување добро работење и управување и стабилност на Банката, во текот на 2023 година одржа 12 (дванаесет) редовни седници, од кои 1 (една) со користење на комуникациска опрема. На овие седници беа присутни сите членови на Надзорниот одбор. Исто така, беа организирани и 5 (пет) одлучувања со писмена согласност на членовите на Надзорниот одбор, заради донесување одлуки како резултат на потребата од поддршка на оперативните функции на Банката.

Во текот на 2023 година Надзорниот одбор, преку доставените материјали на месечно ниво, ги следеше финансиските показатели од работењето на Банката како што се Билансот на состојба, Билансот на успех, продуктивноста, адекватноста на

капиталот, каматната маргина, ликвидноста, како и изложеноста на сите видови на ризици. Надзорниот одбор, исто така, преку доставените материјали, ја следеше кредитната активност на Банката, наплатата на побарувањата и текот на судските постапки, како и портфолиото на преземените средства.

Врз основа на овие показатели Надзорниот одбор донесуваше соодветни заклучоци во насока на подобрување на работењето на Банката, поголема профитабилност на работењето, одржување на стабилноста, сигурноста и ликвидноста на Банката, како и одржување на добриот углед на Банката.

Надзорниот одбор ја оценуваше соодветноста на воспоставените политики за управувањето со ризици и имајќи ја предвид регулативата од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, како и променетите услови во работењето на Банката, одобри или усвои нивно целосно ревидирање, нивна измена и/или дополнување или ја продолжи нивната важност за следниот период и одобри или усвои и други измени и/или дополнувања во политиките и актите поврзани со останатото работење на Банката.

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите коишто во согласност со Законот за банките и со Статутот на Банката имаат обврска да ги доставуваат на квартално, полугодишно и годишно ниво другите органи на Банката (Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор), како и Службата за внатрешна ревизија, Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Одделот за спречување на перење пари и финансирање тероризам и Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите на Службата за внатрешна ревизија од извршени редовни ревизии во согласност со Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2023 година одобрен од негова страна, како и извештаите за следење реализација на дадените препораки. При разгледувањето на извештаите од извршените ревизии, Надзорниот одбор ги анализираше наодите содржани во истите и го следеше статусот на реализација на препораките на Службата за внатрешна ревизија по однос на констатираните наоди од ревизиите и остана доследен на својот став дека треба во целост да се спроведуваат препораките дадени во извештаите од Службата за внатрешна ревизија, заради доследно спроведување на законските и интерните акти на Банката.

Исто така, на одржаните седници во текот на 2023 година, Надзорниот одбор ги разгледуваше и останатите извештаи произлезени од законската и подзаконската регулатива и од интерните акти на Банката, пред сè, поврзани со управување со ризиците на кои е изложена Банката во своето работење, како и останати информации и слично од доменот на останатото работење на Банката доставувани од надлежните служби.

II.1.1. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Надзорниот одбор

Членовите на Надзорниот одбор ги избира, именува и разрешува Собранието на акционери на Банката со мнозинство од акциите со право на глас претставени на Собранието на акционери.

При изборот и именувањето на членовите на Надзорниот одбор се води грижа кандидираните членови за Надзорен одбор да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот, со Статутот на Банката и со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор. Исто така, Собранието на акционери на Банката води соодветна грижа за балансиран состав на експертски знаења и адекватна персонална квалификација на членовите на Надзорниот одбор, како и за исполнување на критериумот предвиден со Законот за банките според кој една четвртина од членовите на Надзорниот одбор треба да бидат

независни членови кои ги исполнуваат критериумите за независност определени со истиот закон.

За именувањето на членовите на Надзорниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

На именуваниите членови на Надзорниот одбор на Банката им се определува награда за ангажирање и учество во работата на седниците на Надзорниот одбор во износ од 45.000 денари, а за претседателот на Надзорниот одбор износ од 60.000 денари.

Разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор од страна на Собранието на акционери на Банката се врши на законски пропишан начин, во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Надзорниот одбор се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Членовите на Надзорниот одбор, од нивните редови, избираат претседател и заменик – претседател на Надзорниот одбор. Во согласност со член 51 од Статутот на Банката, мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, а во случај на предвременно престанување на функцијата на член/ови на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на акционери на Банката се врши избор за испразнетите места за остатокот од мандатот. Исто лице не може да биде независен член на Надзорниот одбор подолго од три последователни мандати.

Членовите на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народна банка на Република Северна Македонија во согласност со законот и подзаконските акти на Народна банка на Република Северна Македонија и Статутот на Банката, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување, а за независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Надзорниот одбор и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност којашто просечно годишно надминува 3 милиони денари.

Членовите на Надзорниот одбор имаат соодветни знаења и искуство за извршување на нивните надлежности и посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите пропишани со Законот за банките и избегнуваат судир на интересите, притоа императивно почитувајќи ги правилата пропишани во случај на појавен судир на интереси и обврските за давање писмени изјави.

Членовите на Надзорниот одбор поседуваат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на коишто е изложена.

Исто така, Надзорниот одбор подготви Извештај за работењето на Надзорниот одбор на Банката за 2022 година и изврши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и ја достави до Собранието на акционери на Банката.

II.2. Информации и податоци за Одборот за управување со ризици

II.2.1. Состав и членства на членовите на Одборот за управување со ризици во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за управување со ризици

Во согласност со член 58 од Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици во Банката се состои од 5 (пет) члена кои ги именува Надзорниот одбор на Банката од редот на лицата со посебни права и одговорности. Членови на Одборот за управување со ризици се: генералниот директор за управување со ризици кој е претседател на Одборот, директорот на Секторот Стратешко банкарство кој е заменик претседател на Одборот, директорот на Дирекцијата за управување со ризици, директорот на Секторот Комерцијално банкарство и директорот на Дирекцијата за средства и ликвидност. Со одлука за именување членови на Одборот за управување со ризици може да се именуваат и заменици членови на Одборот за управување со ризици од редот на лицата со посебни права и одговорности кои би ги менувале членовите во нивно отсуство.

Во текот на 2023 година Одборот за управување со ризици работеше во следниот состав:

1. Наталија Алексова, претседател на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, член на Управниот одбор на Банката, не членува во други органи на надзор и/или управување.
2. Димитри Трповски, заменик - претседател на Одборот за управување со ризици, магистер по бизнис администрација, директор на Секторот за Стратешко банкарство, не членува во други органи на надзор и/или управување, заклучно со 20.4.2023 година, кога му престана членството во Одборот за управување со ризици заради именување за член на Управниот одбор на Банката,
3. Зоран Колев, член на Одборот за управување со ризици, доктор по економски науки, директор на Секторот за комерцијално банкарство. Надвор од Банката е надворешен комисионер во Комисијата за хартии од вредност.
4. Гордана Блажевска, член на Одборот за управување со ризици, а сметано под 2.5.2023 година заменик – претседател на Одборот, дипломиран економист, директор на Секторот за Стратешко банкарство, не членува во други органи на надзор и/или управување.
5. Жарко Митревски, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор е на Дирекција за средства и ликвидност, не членува во други органи на надзор и/или управување.
6. Маргарита Пајазетовиќ, сметано од 2.5.2023 година член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор е на Дирекција за управување со ризици, не членува во други органи на надзор и/или управување.

Со одлука од Надзорниот одбор на Банката како заменици – членови на Одборот за управување со ризици се именувани: Ирина Ристовска, директор на Сектор за правни работи и проблематични пласмани, Зоран Јовановски, директор на Дирекција за деловна мрежа, Леона Димитровска, директор на Дирекција за маркетинг и развој на производи, Даница Јаневска, директор на Дирекцијата за контролинг и стратешко планирање и Снежана Атанасовска, раководител на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката и СППФТ. Именуваните заменици-членови на Одборот за управување со ризици ги менуваа членовите на Одборот за управување со ризици во нивно отсуство.

Во 2023 година Одборот за управување со ризици работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со закон и подзаконски акти, Статутот и другите интерни акти на Банката, на своите седници коишто, во согласност со Законот за банките, се одржуваа еднаш неделно.

На седниците Одборот за управување со ризици редовно ги следеше ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење и го следеше и оценуваше степенот на ризичност на Банката преку разгледување соодветни извештаи произлезени од закон, подзаконски акти и интерните акти на Банката коишто го регулираат управувањето со ризиците.

Преку оваа документација, Одборот за управување со ризици вршеше и оцена на системите на управување со ризиците на Банката и ги анализираше влијанијата од управувањето со ризиците врз работењето на Банката, го следеше спроведувањето на стратегијата за управување со ризиците и воспоставените политики за управување со ризиците, се грижеше за воспоставување соодветни политики преку нивно ревидирање во согласност со променетата подзаконска регулатива на Народната банка на Република Северна Македонија и/или променетите услови во работењето на Банката и обезбедување формално правно усвојување од страна на Надзорниот одбор на Банката. Исто така, преку разгледување на истата оваа документација, Одборот за управување со ризици го следеше и спроведувањето на интерните акти донесени од Управниот одбор на Банката во врска со одделните видови ризици на коишто е изложена Банката во своето работење.

Во согласност со своите надлежности, Одборот за управување со ризици ја следеше и усогласеноста на работењето на Банката со прописите од областа на управувањето со ризици и ги следеше и оценуваше системите на внатрешна контрола и контролните правила и механизми воспоставени за идентификување, мерење, оцена и следење на ризиците на кои е изложена Банката, како и по однос на тестирање на изложеноста на Банката кон истите.

Во текот на 2023 година Одборот за управување со ризици одржа 52 седници на кои донесе одлуки за ревидирање на воспоставените политики за управување со ризиците, утврди ревидирани политики или ја продолжи важноста на веќе воспоставени политики, како и одлуки за одобрување на изложености кон лица од над 10 % до 20 % од сопствените средства на Банката. На своите седници, разгледувајќи ги доставените материјали, со свои констатации и инструкции упатуваше и насочуваше на потребата од преземање мерки и активности, особено во делот на наплатата на достасаните побарувања на Банката како потенцијален ризик од предизвикување дополнителни резервации коишто директно се рефлектираат со негативен ефект врз резултатот од работењето на Банката.

Одборот за управување со ризици, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, доставуваше квартални извештаи за својата работа до Надзорниот одбор на Банката и до Одборот за ревизија.

Исто така, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици изврши оцена на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и истата ја достави до Надзорниот одбор на Банката во рамките на доставениот Извештај за својата работа во 2022 година.

II.2.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за управување со ризици

Надзорниот одбор на Банката ги избира, именува и разрешува членовите на Одборот за управување со ризици. Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици го врши Надзорниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор, притоа водејќи сметка членовите на Одборот за управување со ризици да ги исполнуваат потребните услови за нивно именување во согласност со законот и Статутот на Банката, а во Одборот за управување да има членство на членот на Управниот одбор кој е одговорен за следење на управувањето со ризиците, како критериум што е утврден со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето

и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката, Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

Разрешувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се врши од страна на Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за управување со ризици се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Составот на Одборот за управување со ризици е во согласност со член 90 став 2 од Законот за банките, член 58 точка 1 од Статутот на Банката и точка 24 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка со тоа што еден од членовите на Управниот одбор, а со оглед на тоа дека во негова надлежност е Дирекцијата за управување со ризици исполнет е и критериумот за задолжително членство во Одборот за управување со ризици утврден со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, а другите членови се лица со посебни права и одговорности именувани во согласност со одредбите од Статутот на Банката, каде што точно е определено од кои организациски единици и кои носители на раководни функции треба да го сочинуваат. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици трае четири години. Претседателот и заменик - претседателот на Одборот за управување со ризици се именуваат со одлуката за именување членови на Одборот за управување со ризици донесена од Надзорниот одбор на Банката.

Именуваните членови на Одборот за управување со ризици ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и Статутот на Банката и имаат искуство во областа на финансиите или банкарството од најмалку три години, како и познавање на работењето на Банката, нејзините производи и услуги и на ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење.

II.3. Информации и податоци за Одборот за ревизија

II.3.1. Состав и членства на членовите на Одборот за ревизија во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за ревизија

Во согласност со член 61 од Статутот на Банката, Одборот за ревизија се состои од пет члена. Мнозинството членови во Одборот за ревизија се избира од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Членовите на Одборот за ревизија ги именува Надзорниот одбор на Банката со мандат од 4 години.

Во текот на 2023 година во составот на Одборот за ревизија на Банката се извршени следните промени:

На Борислав Трповски, член на Одборот за ревизија избран од редот на членовите на Надзорниот одбор, сметано од 20.4.2023 година, му престана членството во Одборот за ревизија заради престанок на неговото членство во Надзорниот одбор на Банката.

Со одлука од Надзорниот одбор од 2.5.2023 година Драгица Јовановска се именува за член на Одборот за ревизија од редот на членови на Надзорниот одбор на Банката.

По извршената промена Одборот за ревизија работеше во следниот состав:

1. Душко Апостоловски, претседател и независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на „Бенд Ревизија и Консалтинг“ ДОО Тетово.
2. Данче Зографска, независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на Друштво за ревизија и проценка „Елит“ ДООЕЛ Скопје.
3. Бобан Гоговски, дипломиран инженер по електротехника, надвор од Банката има функција на извршен член на Одборот на директори – генерален директор во „Тетекс“ АД Тетово и неизвршен член на Одборот на директори во Централен депозитар за хартии од вредност АД Скопје.
4. Драгица Јовановска, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран економист, надвор од Банката не членува во други органи на надзор и/или управување.
5. Златко Черепналкоски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за продажба и маркетинг во „Енерџи Деливери Солушнс“ АД Скопје.

Претседателот на Одборот за ревизија Душко Апостоловски и членот на Одборот за ревизија Данче Зографска се и овластени ревизори.

Надлежностите на Одборот за ревизија се определени со Законот за банките и со други законски и подзаконски прописи, со Статутот и со интерните акти на Банката.

Во текот на 2023 година Одборот за ревизија одржа шест седници, на кои беа разгледани извештаи и акти коишто се во негова надлежност.

Одборот за ревизија ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи и точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди, ги оценуваше системите за внатрешна контрола, ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија, ја следеше реализацијата на препораките на Службата за внатрешна ревизија од страна на одговорните лица, го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на Друштвото за ревизија.

На одржаните седници Одборот за ревизија разгледа и прифати: неревидирани финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2022 година, извештаи на независниот ревизор - Друштво за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2022 година изготвени според Методологија на НБРСМ и според МСФИ, извештаи за работењето на Банката во текот на 2023 година, квартални извештаи за управување со ризици на кои е изложена Банката, квартални извештаи од Одборот за управување со ризици, извештаи на Службата за внатрешна ревизија за извршени ревизии во согласност со Годишниот план за 2023 година и од извршени инцидентни ревизии, извештаи за следење реализација на дадените препораки, Извештајот за поставеноста и ефикасноста на системот за внатрешна контрола на Банката за 2022 година, како и Годишниот извештај за работа на Службата за внатрешна ревизија за 2022 година и полугодишниот Извештај за работењето на Службата за период јануари - јуни 2023 година, Стратешкиот план за работа на Службата за внатрешна ревизија за периодот 2023 – 2025 година и Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2023 година.

На седницата на Одборот за ревизија одржана на ден 29.12.2023 година го разгледа и прифати Годишниот извештај на Службата за внатрешна ревизија за 2023 година; Стратешкиот план на Службата за внатрешна ревизија за период 2024 – 2026 година и Годишниот план за работа на Службата за внатрешна ревизија за 2024 година.

Одборот за ревизија ги разгледа актите коишто го регулираат работењето на Службата за внатрешна ревизија и тоа: Повелбата на Службата за внатрешна ревизија на ТТК Банка АД Скопје, Процедурата за работата на Службата за внатрешна ревизија, Методологијата за спроведување ИТ-ревизија, Упатството за изготвување стандарден извештај на Службата за внатрешна ревизија, Упатството за изготвување и чување документација на Службата за внатрешна ревизија и Кодексот на етика на Службата за внатрешна ревизија, при што Одборот оцени дека интерните акти на Службата за внатрешна ревизија се дефинирани во согласност со одредбите од Законот за банки, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, Законот за трговски друштва, Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија (Стандарди) и Кодексот на етика за внатрешни ревизори.

Одборот за ревизија ги разгледа и Извештаите на Службата за внатрешна ревизија за оцена на постапување на Банката по Писменото предупредување од Народната банка на Република Северна Македонија и оцени дека во Банката се извршени предвидените активности според Акцискиот план.

Одборот за ревизија, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, го ценеше своето работење во 2022 година од аспект на поединечните членови и колективно даде оцена којашто, заедно со писмениот Извештај на работата во 2022 година, ја достави до Надзорниот одбор на Банката. Исто така Одборот за ревизија, во согласност со Законот на банките и Статутот на Банката, на секои три месеци го известуваше Надзорниот одбор за својата работа во 2023 година и до Надзорниот одбор поднесе и Полугодишен извештај за својата работа во периодот јануари-јуни 2023 година.

II.3.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за ревизија

Членовите на Одборот за ревизија ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за ревизија се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор. Членовите на Одборот за ревизија ги разрешува Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за ревизија се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Именуваните членови на Одборот за ревизија ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките и Статутот на Банката, а независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Одборот за ревизија и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност којашто просечно годишно надминува 3 милиони денари.

II.4. Информации и податоци за Управниот одбор

II.4.1. Состав и членства на членовите на Управниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Управниот одбор

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката со состои од 3 (три) члена кои се подеднакво одговорни за работењето на Банката и за обврските што ги презема Банката. Со Одлуката за именување на Управниот одбор на Банката, со определува претседател на Управниот одбор на Банката, кој носи наслов генерален извршен директор. Останатите два члена на Управниот одбор носат назив генерален директор за управување со ризици и генерален директор за комерцијално банкарство.

По донесување на Одлука за именување на м-р Димитри Трповски за член на Управниот одбор на Банката и добиената претходна согласност од Народната банка на Република Северна Македонија, сметано од 20.4.2023 година, Управниот одбор го сочинуваат:

1. Претседателот на Управниот одбор – генерален извршен директор проф. д-р Драгољуб Арсовски, кој е доктор на економски науки,
2. Членот на Управниот одбор – генерален директор за управување со ризици Наталија Алексова, дипломиран економист,
3. Членот на Управниот одбор – генерален директор за комерцијално банкарство, м-р Димитри Трповски, магистер по бизнис администрација.

Во текот на 2023 година Управниот одбор континуирано ги извршуваше работите поврзани со управувањето и застапувањето на Банката и водењето на работењето на Банката кои им се ставени во надлежност со законската и подзаконската регулатива, со Статутот и со другите акти на Банката. Одлучуваше за уредување прашања од тековен карактер, презеде повеќе мерки и активности за развој и за подобрување на ефикасноста на внатрешната контрола на сите нивоа, како и за подобрување на внатрешната организација на Банката со цел зајакнување на функционирањето на системот на организациската поставеност на Банката, административната и сметководствената контрола и овозможувањето поефикасно следење и контрола на исполнување на оперативните цели, обезбедувањето точност во изработка на финансиските извештаи, обезбедувањето усогласеност на работењето на Банката со интерните политики и акти и законите и регулативата којашто го уредува работењето на банките, зголемувањето на ефикасноста на вкупното работење и унапредувањето на ефикасноста на управувањето.

Управниот одбор во овој период континуирано го следеше текот на наплата на доспеаните побарувања на Банката од правните и физички лица и до стручните служби на Банката предлагаше мерки и активности за подобрување на наплатата на спорните побарувања.

Управниот одбор донесе повеќе измени и дополнувања на интерните акти на Банката - основни процедури, процедури, методологии, со цел усогласување со ревидираните и/или изменети и/или дополнети политики за управување со ризиците од страна на Надзорниот одбор на Банката во процесот на оцена на нивната соодветност со променетата регулатива од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, променетите услови во работењето на Банката, макроекономските фактори. Исто така, донесе измени и дополнувања и на други правилници, методологии и процедури поврзани со останатото работење на Банката, во кои беа дефинирани основните правила на внатрешна контрола при извршување на оперативните активности во Банката.

Управниот одбор ги разгледуваше извештаите на внатрешната ревизија и ги анализираше наодите содржани во нив, како и извештаите на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и

финансирање тероризам и на Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Во текот на 2023 година Управниот одбор преземаше мерки и активности за реализирање на одлуките и на заклучоците на Надзорниот одбор како и на препораките од Службата за внатрешна ревизија.

Управниот одбор доставуваше до Надзорниот одбор месечни извештаи за работењето на Банката во 2023 година преку кои го известуваше Надзорниот одбор за своето работење.

Во текот на 2023 година, Управниот одбор во континуитет продолжи со преземање активности за зајакнување на информативниот систем за следење на соодветноста и ефикасноста на поставените системи на внатрешна контрола и на процесот за управување со сигурноста на информативниот систем од аспект на обезбедување доверливост, интегритет и расположливост, како и обезбедување континуиран пристап до сите потребни информации на вработените во Банката.

Истовремено, преку воспоставените системи на организација и работа на Банката и внатрешна контрола во сите области од работењето на Банката, Управниот одбор обезбеди непречено функционирање на Службата за внатрешна ревизија и на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на нивните активности и овластувања.

Управниот одбор редовно ги следеше и извештајните анализи извршени од страна на менаџментот и од другите надлежни лица од организациски единици и делови на Банката.

Во текот на 2023 година, Управниот одбор одлучуваше и без одржување состанок, но со давање писмена согласност за донесување поединечни интерни акти и одлуки по прашањата од негова надлежност определени со законска и подзаконска регулатива, Статутот и другите акти на Банката, како и по согледана потреба за уредување на настанати ситуации или појавени потреби од тековен карактер и заради јакнење на механизмите и контролните правила во клучните области од работењето на Банката.

II.4.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Управниот одбор

Надзорниот одбор на Банката ги избира, именува и разрешува членовите на Управниот одбор. При изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор води сметка за условите коишто треба да ги исполнуваат во согласност со законот, со Статутот на Банката и со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, на Одборот за управување со ризици, на Одборот за ревизија и на Управниот одбор. Надзорниот одбор го избира и претседателот на Управниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

За именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

Разрешувањето на членовите на Управниот одбор се врши на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога при оцената на членовите на Управниот одбор се утврдат одредени слабости, па за надминување на истите Надзорниот одбор презема

активности со давање предлози за назначување нови членови на Управниот одбор или замена на постојните членови.

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од 3 (три) члена кои се подеднакво одговорни за работењето на Банката и за обврските што ги презема Банката. Претседателот на Управниот одбор и членовите на Управниот одбор се именувани за период од четири години. Правата и обврските на членовите на Управниот одбор се уредуваат со договор што го склучуваат членот на Управниот одбор и Надзорниот одбор во име на Банката, а го потпишува претседателот на Надзорниот одбор. Доколку на член/овите на Управниот одбор им престане членството и пред истекот на мандатот, за обезбедување на потребниот број членови пропишан со Законот за банките, Надзорниот одбор од своите редови именува вршител/и на должноста член на Управен одбор.

Членовите на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка во согласност со закон и со подзаконски акти на НБРСМ, со Статутот на ТТК Банка АД Скопје и со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, на Одборот за управување со ризици, на Одборот за ревизија и на Управниот одбор, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување.

Членовите на Управниот одбор заедно поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на коишто е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување пропишани од страна на Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесени во согласност со меѓународните стандарди.

II.5. Состав, надлежности и функционирање на Кредитниот одбор

Во согласност со член 73 од Статутот на Банката Кредитниот одбор го сочинуваат 6 /шест/ членови и 6 /шест/ заменици - членови, кои ги именува Надзорниот одбор на Банката.

Кредитниот одбор го сочинуваат: генералниот извршен директор, генералниот директор за управување со ризици, генералниот директор за комерцијално банкарство директорот на Секторот за комерцијално банкарство, директорот на Секторот за стратешко банкарство и директорот на Секторот за правни работи и проблематични пласмани.

Со одлука за именување членови на Кредитниот одбор се именуваат и заменици-членови на Кредитниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности или останати лица од Секторот за комерцијално банкарство и Секторот за правни работи и проблематични пласмани кои ги заменуваат членовите во нивно отсуство.

Во текот на 2023 година Кредитниот одбор на Банката работеше во состав:

Членови:

1. д-р Драгољуб Арсовски, претседател на Управниот одбор – генерален извршен директор, /претседател на Кредитниот одбор/;
2. Наталија Алексова, член на Управниот одбор – генерален директор за управување со ризици;
3. м-р Димитри Трповски, член на Управниот одбор – генерален директор за управување со ризици;
4. Зоран Колев, директор на Секторот за комерцијално банкарство;
5. Гордана Блажевска, директор на Секторот за стратешко банкарство;
6. Ирина Ристовска, директор на Секторот за правни работи и проблематични пласмани.

Заменици-членови на Кредитниот одбор на Банката се: Зоран Јовановски, Бојан Штерјовски, Жарко Митревски, Бранко Спасовски, Емил Ристоски и Леона Димитровска.

Во согласност со Статутот и со другите интерни акти на Банката, Кредитниот одбор е надлежен да ги врши следните работи:

- да одлучува по поднесени барања од правни и физички лица за одобрување кредити, акредитиви, гаранции и други видови изложености во рамките на лимитите утврдени со прописите и актите на Банката,
- да донесува одлуки за измена и дополнување на Одлуката за висината на каматните стапки што ја врши ТТК Банка АД Скопје и на Тарифата за надоместоците на услуги што ги врши ТТК Банка АД Скопје и за постојни и при воведување нови производи и услуги;
- да врши продолжување на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати за изложеност којашто ја одобрил во согласност со своите надлежности во процесот на кредитно одлучување и да го доставува на верификација до Одборот за управување со ризици;
- да го верификува продолжувањето на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати што било одобрено од другите нивоа на кредитно одлучување и најмалку еднаш во месецот доставува до Одборот за управување со ризици Извештај за побарувањата кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување во текот на претходниот месец;
- да донесува Одлука за реструктурирања на побарувања и најмалку еднаш во месецот да доставува до Надзорниот одбор на Банката Извештај за реструктурирани побарувања во текот на претходниот месец;
- други работи утврдени со прописите и актите на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа.

Во текот на 2023 година Кредитниот одбор ги вршеше работите за коишто е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш неделно во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор.

II.6. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија

Во согласност со член 74 од Статутот на Банката Одборот за управување и надгледување на информатичка технологија се состои од 8 (осум) члена.

Во текот на 2023 година Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија работеше во состав:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управен одбор – генерален извршен директор;
2. Наталија Алексова, член на Управен одбор – генерален директор за управување со ризици;
3. Димитри Трповски, член на Управниот одбор – генерален директор за комерцијално банкарство;
4. Зоран Колев, директор на Сектор Комерцијално банкарство /член на Одборот/;
5. Стево Цветковски, директор на Дирекција за информатичка технологија /член на Одборот/;
6. Христијан Трифуновски, директор на Сектор за ИТ и позадински обработки /член на Одборот/;
7. Новак Вучевски, раководител на Оддел за системска и мрежна поддршка /член на Одборот/;
8. Јовица Стојкоски, одговорно лице за обезбедување на сигурноста на информативниот систем на Банката /член на Одборот/.

Во согласност со Статутот и со другите интерни акти на Банката, во надлежност на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија е да ги врши следните работи:

- да одлучува и да го набљудува развојот и имплементацијата на стратешките ИТ-плани и да осигурува дека истите се конзистентни со деловната стратегијата;
- да одлучува и да го одобрува портфолиото на проекти во ИТ;
- да ги набљудува извршувањата на главните ИТ-проекти, вклучително да дава и приоритети на проектите, набавките и развојот на нови системи, одржувањето на постојните системи и законските барања и измени;
- да одлучува за ИТ-буџетот и ИТ-целите;
- да ја набљудува соодветноста на ИТ-ресурсите во смисла на луѓе, опрема и обезбедувачите на ИТ-сервиси и да дава крајна одлука во случај на неусогласеност помеѓу понудата и побарувачката;
- да ги ревидира ИТ-проектите коишто имаат значителен трошок или коишто се од голема стратешка важност;
- да решава по основ на големи ИТ-прашања и прави “trade-off” одлуки, односно да го насочи работењето на ИТ на позначајните проекти за Банката за сметка на помалку значајните коишто привремено ги одложува или трајно ги откажува, во случаите кога има поголем број предложени проекти и коишто не можат истовремено да се реализираат во согласност со условите и расположливите ресурси;
- да го следи квалитетот на ИТ-услугите и задоволството на клиентите.

Во текот на 2023 година Одборот за управување и надгледување на информатичка технологија ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш на три месеци, во согласност со Деловникот за работа на овој одбор. На тој начин Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија ја оствари основната цел за којашто е формиран - да му помага на Управниот одбор и на Надзорниот одбор во носењето на одлуките во врска со ИТ.

II.7. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за наградување

Во согласност со член 57 став 6 од Статутот на Банката и точка 17 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка формиран е Одбор за наградување за надлежности поврзани со воспоставувањето и спроведувањето на Политиката за наградување.

Одборот за наградување во ТТК Банка АД Скопје во 2023 година работеше во следниот состав:

1. Бобан Гоговски - претседател;
2. д-р Арсен Јаневски – член;
3. Трим Кемали – член;
4. Драгица Јовановска – член;
5. академик Владо Камбовски – член.

Одборот за наградување е надлежен да разгледува прашања во врска со вкупниот надомест (фиксен и варијабилен) на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функција на контрола и да доставува соодветни предлози до Надзорниот одбор.

Во текот на 2023 година Одборот за наградување одржа 7 (седум) седници на кои беа донесени предлог-одлуки од својата надлежност и доставени до Надзорниот одбор за конечно одлучување.

II.8. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за именување

Во согласност со член 57 став 5 и 7 од Статутот на Банката Надзорниот одбор на Банката формира Одбор за именување за надлежности поврзани со воспоставувањето и спроведувањето на Политиката за начинот на избор, следење на работењето и разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија, Управниот одбор и на лицето надлежно за функцијата на контрола внатрешна ревизија.

Во текот на 2023 година Одбор за именување во ТТК Банка АД Скопје работеше во следниот состав:

1. Бобан Гоговски	– претседател
2. Драгица Јовановска	– член
3. Златко Черепналкоски	– член
4. академик Владо Камбовски	– член
5. д-р Арсен Јаневски	– член.

Во текот на 2023 година Одборот за именување одржа 3 (три) седници на кои беа донесени предлог-оцени за соодветноста на предложени кандидати за членови на Надзорниот одбор и Управниот одбор и предлог-одлука за именување и определување на мандат на лице со посебни права и одговорности на лице надлежно за функција на контрола – внатрешна ревизија и истите се доставени до Надзорниот одбор за конечно одлучување.

III. Информации и податоци за организациската структура на Банката, вклучително и за нејзините подружници

Организациската структура на Банката ги следи практиките и барањата од доброто корпоративно управување и има за цел да ги оптимизира деловните процеси. Нејзината поставеност е во согласност со Статутот, севкупната стратегија и деловната политика на Банката и во насока на исполнување на целите утврдени во нив.

Банката го врши своето работење самостојно и преку своите организациски единици и организациски делови. Организациски единици во Банката се: секторите, дирекциите, службите и одделите, а организациски делови на Банката се филијалите на Банката, во чијшто состав функционираат експозитури и еден шалтер.

Во текот на 2023 година, Управниот одбор функционира со три члена чија надлежност е подетално утврдена во интерните акти. Во првата половина од годината започнаа со работа две нови експозитури: Ѓорче Петров - филијала Скопје и експ. Гевгелија во рамки на филијала Струмица.

Според тоа, заклучно со 31.12.2023 година, организациската структура на Банката ја сочинуваат 5 сектори, три самостојни служби од кои една под надлежност на Надзорниот одбор, лице одговорно за сигурност на информативниот систем, офицер за заштита на лични податоци, 11 дирекции (во рамките на 5 сектори), 21 оддел, мрежа од 7 филијали (Скопје, Тетово, Битола, Куманово, Охрид, Штип, Струмица), 23 експозитури и 1 шалтер.

Организациската структура на Банката со состојба 31.12.2023 е дадена во Прилог 1 кон Годишниот извештај.

IV. Примена на Кодексот за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување на ТТК Банка АД Скопје е усвоен од страна на Надзорниот одбор на Банката на 4.7.2023 година. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата за надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и

вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.

Со Кодексот за корпоративно управување се опишува управувачката и организациската структура на Банката, односите меѓу управувачките тела и заинтересираните лица, системите на внатрешна контрола и управување со ризиците, транспарентноста и финансиското известување. Корпоративното управување во Банката преставува збир од заемни односи меѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности и акционерите на Банката преку кои се воспоставува соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката и за нивно остварување и следење.

Во корпоративното управување Банката во целост е усогласена со начелата на Кодексот за корпоративно управување и другите важечки прописи.

За таа цел Управниот одбор на Банката даде Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување којашто е Прилог 2 кон Годишниот извештај за работењето на Банката.

Во текот на 2023 година ТТК Банка АД Скопје продолжи да презема активности за примена на пропишаните практики на Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирали на Македонската берза, при што Управниот одбор на Банката даде Изјава за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување којашто е Прилог 3 кон Годишниот извештај за работењето на Банката.

V. Информации и податоци за акционерската структура на Банката - назив на акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции и вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на Банката

На 31.12.2023 година акционерскиот капитал на Банката се состоеше од 965.586 обични акции со номинална вредност од 1.000 денари по акција или вкупно 965.586.000 денари. Акцииите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Северна Македонија.

Во текот на 2023 година Банката нема извршено откуп на сопствени акции.

Во месец мај 2023 година извршено е зголемување на основната главнина со средства на Банката со издавање хартии од вредност по пат на приватна понуда од трета емисија на акции во износ од 57.698.000 денари.

Обичните акции им даваат право на глас на сопствениците на седница на Собранието на акционери, по начелото „една акција - еден глас“ и право на исплата на дивиденда.

Бројот на акционери заклучно со 31.12.2023 година изнесува 1.912, од нив 1.783 се физички лица и 129 се правни лица.

Акцииите на Банката котираат на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот на задолжителна котација. Во согласност со Правилата за котација на Македонската берза на хартии од вредност, Банката ги објавува ценовно-чувствителните информации.

Акционер со квалификувано учество е „Тетекс“ АД Тетово кој заедно со поврзаните лица поседува 49,97 % од вкупниот број акции на Банката. Претставници во Надзорниот одбор на Банката се Бобан Гоговски, Евгенија Трпкоска и Драгица Јовановска.

VI. Информации и податоци поврзани со спроведувањето на политиката на наградување на Банката

Наградувањето во Банката се спроведува во согласност со Политиката за наградување донесена врз основа на Одлуката за правилата за добро корпоративно

управување во банка, којашто на годишна основа е предмет на редовно ревидирање и унапредување.

Политиката за наградување е усогласена со стратешкиот план и деловната политика на Банката, нејзините вредности, цели и долгорочни интереси. Исто така, Политиката содржи мерки за избегнување и минимизирање на судирите на интерес оневозможува било какво негативно влијание врз солидното, прудентно и добро управување со ризиците, односно обезбедува превенција на прекумерното преземање ризици.

Во согласност со Политиката, наградувањето во Банката се реализира преку фиксни и варијабилни надоместоци, односно:

- фиксен дел од вкупниот надоместок, кој зависи од описот на работното место, надлежностите на органот на Банката и други фиксни надоместоци кои следуваат во согласност со закон и општ колективен договор и
- варијабилен дел од надоместокот, кој зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи имајќи го предвид преземеното ниво на ризик и врз основа на дефинирани критериуми (месечен и годишен варијабилен надоместок - бонус).

За операционализација на Политиката за наградување донесена е Процедура за наградување, во којашто подетално се разработени видовите надоместоци, критериумите за наградување и е пропишана постапката за наградување. За спроведување на процесот на наградување се формирани:

- Одбор за наградување, формиран со одлука на Надзорниот одбор, надлежен за одобрување на висината на вкупниот надоместок на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функциите за контрола, како и за одобрување на годишниот варијабилен надоместок на лицата со посебни права и одговорности кои одговараат директно пред Управниот одбор и
- Комисија за наградување, формирана со одлука на Управниот одбор, којашто е надлежна за спроведување на постапката за наградување со годишен варијабилен надоместок и нематеријални награди на останатите лица со посебни права и одговорности како и на останатите вработени.

• **Применети критериуми за наградување**

Вработените во Банката, лицата со посебни права и одговорности вклучително и членовите на УО, примаат фиксен надоместок (плата) утврден во договорите за вработување. Во Политиката се дефинирани начелата и критериумите кога може да биде доделен варијабилен надоместок по одделни категории лица, кој зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи, земајќи го предвид и преземеното ниво на ризик, индивидуалните остварувања, остварувањата на ниво на организациска единица и на ниво на Банка. Варијабилниот надоместок не е гарантиран.

Во текот на 2023 година, доделен е месечен варијабилен надоместок на 33 вработени, од кои 7 се лица со посебни права и одговорности и 1 лице со функција на контрола, во согласност со критериумите пропишани во наведената политика. Во 2023 година не е исплатен годишен варијабилен надоместок (бонус) за деловната 2022. Во декември 2023 година донесени се одлуки на соодветните одбори за резервација на трошоци за доделување на годишен варијабилен надоместок (бонус) за деловната 2023 (кои ќе се ефектуираат во 2024 година) за членовите на Надзорниот одбор, членовите на Одборот за ревизија, членовите на Управниот одбор и на пет лица со посебни права и одговорности во Банката.

- Критериумите врз основа на кои е определен делот од надоместокот што се исплаќа во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции

Во ТТК Банка АД Скопје не се исплаќаат надоместоци во форма на акции и други права коишто даваат можност за стекнување акции.

- Износ и структура на вкупен надоместок исплатен во текот на 2023 година

- Вкупниот надоместок исплатен во Банката во текот на 2023 година изнесува 216.985.648 денари. Структурата на вкупниот надоместок искажана според висината и категорија лица на кои им е исплатена соодветната висина и по одделни групи и број на лицата во одделната група е следна:

Во 000 МКД

Р. бр	Категории лица	надоместок бруто 2023			сооднос на фиксен и варијабилен дел	број на лица во група	број на лица на кои е исплатен варијабилен дел
		фиксен	варијабилен	вкупно			
1	Членови на НО	4.200	0	4.200	0	7	0
2	Одбор за ревизија	520	/	520	/	5	/
3	Членови на УО	12.801	0	12.801	0	3	0
4	Лица надлежни за функции на контрола	4.900	24	4.924	204,2:1	3	1
5	Останати лица со посебни права и одговорности	36.551	106	36.657	344,8:1	24	7
6	Останати вработени	157.601	282	157.883	558,9:1	224	25
Вкупно		216.573	413	216.986	524,4:1	266	33

- Сооднос на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок

апсолутен износ во 000мкд		сооднос на фиксниот и варијабилниот дел
фиксен дел	варијабилен дел	
216.573	413	524,4:1

Фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок се во сооднос 524,4:1.

VII. Информации и податоци за политиката на Банката за избегнување судир на интересите

Во 2023 година Банката работеше во согласност со Политиката за идентификување и спречување судир на интереси усвоена од Надзорниот одбор на Банката на седницата од 30.11.2021 година, а потврдена на 1.12.2023 година.

Политиката е во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и нејзините измени и дополнувања објавени во („Сл. весник на Република Северна Македонија“ бр.24/18 и бр. 113/19), Законот за банките („Сл. весник на Република Северна Македонија“ бр. 67/07, бр. 90/09, бр. 67/10, бр. 26/13, бр.15/15, бр.153/15, бр.190/16, бр.7/19, бр.101/19 и 122/21) и останатите регулативи кои ги уредуваат прашањата поврзани со судир на интереси како и во согласност со прифатените професионални стандарди и кодекси на однесување.

Со оваа политика се дефинирани општите правила и генерални насоки за идентификување, избегнување и спречување судири на интереси, како и за преземање мерки и активности во случаите кога постои судир на интереси.

Политиката е обврзувачка за лицата со посебни права и одговорности во Банката и за сите вработени во Банката.

Конзистентната примена на оваа политика овозможува навремено идентификување на судирите на интереси и преземање соодветни мерки и активности во случаите на постоење судир на интереси.

Членовите на Надзорниот одбор, на Управниот одбор, на Одборот за ревизија и на Одборот за управување со ризици и лицата со посебни права и одговорности кои во согласност со Статутот на Банката се назначени од Управниот одбор на Банката, на секои шест месеци, даваат писмена изјава за не/постоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката и за истите има обврска да ја извести Народната банка на Република Северна Македонија, во рок од 30 дена по истек на полугодието.

За постоење судир на интереси, пред одржување на седницата, членовите на органите на Банката даваат писмена изјава којашто се доставува до Надзорниот одбор и до Управниот одбор на Банката и во која се наведува основот од кој произлегува судирот на интереси. Членовите на органите на Банката не присуствуваат при донесувањето на одлуките доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката.

Банката има обврска да ги достави до Народната банка на Република Северна Македонија писмените изјави за постоење судир на интересите дадени од лицата со посебни права и одговорности во Банката, заедно со основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката во рок од 15 дена по нивното донесување.

VIII. Информации за користењето услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на Банката

За целите на управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица, во 2023 година Банката работеше во согласност со Политиката за користење услуги од надворешни лица, потврдена од Надзорниот одбор и Методологијата за избор, следење и оцена на користени услуги од надворешни лица донесена од Управниот одбор, целосно усогласени со релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Предмет на уредувањето на Политиката за користење услуги од надворешни лица е утврдувањето на основните начела и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица. Користењето услуги од надворешни лица го опфаќа користењето услуги коишто ѝ овозможуваат на Банката да ги врши нејзините финансиски активности. Банката исто така утврдува критериуми во согласност со кои се дефинираат значајни услуги од надворешни лица, нивна оцена, следење и известување.

Основната цел на оваа политика е со нејзините одредби да биде опфатен целиот процес, што вклучува најмалку:

- основни начела и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- критериуми за дефинирање значајни услуги од надворешни лица; донесување одлука за користење услуги од надворешни лица;
- нивниот избор;
- склучување на договорот;
- оцена и следење на ризиците поврзани со користењето на услуги од надворешни лица;
- надзор на работењето на надворешното лице од аспект на услугите коишто ги извршува за Банката вклучувајќи и следење на работењето на лица коишто надворешното лице ги користи при вршењето на услугите за Банката како и

- известување на органите на Банката за изложеноста од ризикот на користење на услугите од надворешни лица.
- правила и активности за замена на надворешното лице (англ. exit strategy).

Изборот на надворешно лице се заснова на соодветна анализа на неговото работење. За таа цел Банката развива сопствени критериуми (основни и дополнителни) врз основа на кои врши оценка на способноста и капацитетот на надворешните лица за навремено, квалитетно и ефикасно извршување на услугите.

Квалитетот на услугите што ги обезбедуваат надворешните лица е предмет на следење и годишна оценка.

Оцената на користените услуги од надворешни лица е фаза од процесот на користење услуги од надворешни лица, којашто во согласност со Политиката за користење услуги од надворешни лица се врши на годишна основа за склучените договори со надворешните лица по пропишана методологија. Годишното оценување го сочинуваат поединечната оценка на способноста и квалитетот на услугите од надворешните лица преку оценка на поодделни критериуми и сумарна оценка, кои се дел од годишен интегриран извештај којшто се доставува до Одборот за управување со ризици, до Управниот и до Надзорниот одбор на Банката.

IX. Политика на дивиденди

Во 2023 година, во согласност со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2022 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката одржано во месец април 2023 година, нето-добивката во вкупен износ од 60.855.368 денари се распредели на дел за резерви во износ од 26.872 денари и дел за дивиденда во вкупен износ од 60.828.496 денари или 67,00 денари бруто по акција, од која дел за распределба на дивиденда во акции и дел за исплата на дивиденда. Уписот на новите акции во ЦДХВ и исплатата на дивидендата се изврши во месец мај 2023 година.

X. Изгледи за иден развој и деловен потфат

Затегнатите монетарни политики, потребни за справување со високата инфлација, војната во Украина, зголемените геополитички тензии (главно поврзани со воениот конфликт меѓу Израел и Газа), стресовите на финансискиот сектор и фрагментацијата на геоекономска основа, можат да имаат изразено неповолно влијание во претстојниот период. Централните банки и понатаму го задржуваат ставот за затегната монетарна политика за претстојниот период, што сигнализира дека каматните стапки ќе останат на повисоко ниво подолг временски период.

Народната банка на Република Северна Македонија, со последните макроекономски проекции, годинава очекува стабилизирање на растот и умерено забрзување на среден рок, како и постепено забавување на инфлацијата. Проектираниот економски раст за 2024 година изнесува 3,0 %, во согласност со закрепнувањето на глобалната економска активност.

Сегашната клима сугерира дека и следниот период ќе биде предизвикувачки и затоа Банката и понатаму внимателно ќе ги анализира тековните макроекономски параметри, ќе ги следи мерките, активностите и предвидувањата на економските авторитети и на носителите на економските политики и на операторите, ќе ги усогласува интерните индикатори и ќе го приспособува нејзиното работење на пазарните услови, со фокус кон одржување на ликвидноста и долгорочната стабилност.

Банката ќе продолжи да дејствува проактивно, фокусирајќи се кон стабилно и профитабилно оперативно работење врз основа на реални и на предвидливи очекувања. Кредитната активност се очекува да продолжи да се реализира преку работата со населението и со малите и средни претпријатија, паралелно со севкупното закрепнување на економската активност и на зголемената побарувачка за кредити. Притоа, Банката ќе ги презема сите неопходни активности за одржување на квалитетот на портфолиото, конкурентност и развој на понудата на производи и услуги и изнаоѓање флексибилни решенија приспособени на потребите на клиентите.

Креирањето одржливи и ефикасни процеси, посветеноста кон зголемување на квалитетот и ефикасноста во клиентската услуга и зголеменото клиентско задоволство, реализацијата на планираниот обем на активности предвидени со деловната политика, понудата на нови зелени кредитни производи приспособени на потребите на клиентите, натамошниот развој на дигитализација на процесите, приспособувањето на деловните процеси во согласност со барањата на новиот Закон за платежни услуги и платни системи, надградбата на производите и услугите достапни преку дигиталните канали и како и потпирањето на сопствените извори на финансирање и понатаму ќе претставуваат основа на деловната стратегија на Банката за 2024 година, при што и натаму депозитите од секторот население остануваат со доминантно учество во вкупните извори на средства.

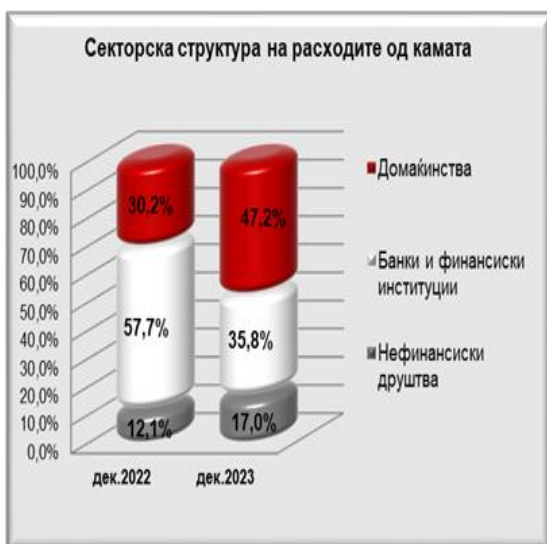
5.2. Финансиски перформанси на Банката

➤ Биланс на успех

во илјади денари	Остварено	Остварено	Индекс	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2023	апс.	(%)
Нето-приходи од камата	249.075	307.492	58.417	123,5%
Нето-приходи од провизии	199.133	176.516	-22.617	88,6%
Нето-приходи од курсни разлики	14.066	15.543	1.477	110,5%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	-917	1.856	2.773	202,3%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	277	0	-277	0,0%
Останати приходи од дејноста	60.715	56.672	-4.043	93,3%
Вкупни оперативни приходи	522.349	558.079	35.731	106,8%
Оперативни трошоци	-374.564	-386.836	-12.272	103,3%
Нето оперативен приход	147.785	171.244	23.459	115,9%
Исправка на вредност на нефинансиски средства	-14.070	-6.259	7.811	44,5%
Исправка на вредноста на финансиски средства	-66.132	-47.545	18.587	71,9%
Добивка (загуба) пред оданочување	67.583	117.439	49.856	173,8%
Данок на добивка	-6.728	-12.236	-5.508	181,9%
Добивка (загуба) по оданочување	60.855	105.203	44.348	172,9%

Во периодот 1.1. - 31.12.2023 година, преку своето редовно оперативно работење, Банката оствари добивка од 105,2 милиони денари што претставува повисок резултат за 72,9 % во однос на истиот период минатата година. Преку нејзиното редовно оперативно работење, Банката успеа да генерира позитивен нето-оперативен приход пред исправките на вредност во износ од 171,2 милиони денари, при остварен годишен раст на оперативните приходи и оперативните расходи од 6,8 % и 3,3 % соодветно. Во истиот период, исправката на вредност на финансиски и нефинансиски средства на нето-основа изнесува 53,8 милиони денари.

Вкупните оперативни приходи на Банката на годишно ниво се за 6,8 % повисоки во однос на минатата година, а најголем придонес во зголемувањето има забрзаниот раст на нето-приходите од камата и приходите од курсни разлики.

Нето-приходите од камати и понатаму остануваат основна компонента во формирање на вкупниот оперативен приход на Банката со учество од 55,1 %. Од аспект на секторската структура и понатаму доминантно учество во приходите од камати има секторот домаќинства, како резултат на доминантното учество на кредитите од истиот сектор. Карактеристично за овој период е порастот на приходите од камата од секторот банки и финансиски институции, тоа се должи пред сè од порастот на каматните стапки и зголемените вложувања во државни записи и депозити во НБ (орочени депозити преку ноќ и на 7 дена). Следствено на тоа, расте и структурното учество на секторот банки и финансиски институции, за сметка на намаленото учество на секторот нефинансиски друштва.

Доминантна компонента во структурата на расходите од камата има секторот домаќинства и бележи зголемување пред сè од повисоките трошоци за камата од секторот домаќинства, како резултат на приливи на долгорочни орочени депозити од овој сектор, како и повисоките каматни стапки, во споредба со претходната година, за сметка на намалено учество на секторот банки и финансиски институции. Учеството во секторската структура на депозитите од домаќинства изнесува 47,2 % и бележи зголемување за 17 пп. Учеството на трошоците за камата од секторот нефинансиски друштва изнесува 17 % и споредено со истиот период од претходната година бележи зголемување за 4,9 пп.

Нето-приходите од провизии се втор значаен приход во структурата на вкупните приходи на Банката. Категоријата нето-приходи од провизии за 2023 година изнесуваат 176,5 милиони денари. Приходите од провизии бележат годишен раст од 14,5 % пред сè како резултат на зголемени приходи од провизии од услугите преку проширената мрежа банкомати и зголемениот обем на работењето со картичките. Доминантно учество во генерирањето на приходите од провизија има платниот промет во земјата со 48,4 % како и провизиите од картично работење со 32,8%.

Учеството на провизиите од секторот домаќинства во 2023 година изнесува 43,7 % (2022 година: 47,5 %), од кои 29,9 % се провизии остварени од платниот промет во земјата, 6,1% се провизии остварени во доменот на картичното работење, 4,2 % се провизии остварени од платниот промет со странство и 3,0 % од провизии од кредитни активности. Учеството на провизии остварени од нефинансиските правни лица изнесува 28,2 % (2022 година: 31,8 %), од кои 18,3 % потекнуваат од платниот промет во земјата, 3,7 % од провизии од кредитни активности и 2,5 % од платниот промет со странство.

Кај оперативните трошоци во текот на 2023 година се забележува пораст од 3,3 % или 12,2 милиони денари, кој се должи во најголем дел од повисоки трошоци за плати и вработени.

Исправката на вредност на нефинансиските средства на Банката на нето-основа во 2023 изнесува 6,3 милиони денари, што е двојно помалку во однос на

минатата година како резултат на засилени активности во продажба на преземените средства.

Исправката на вредност на финансиски средства на нето-основа за 2023 година изнесува 47,5 милиони денари. Споредено со истиот период од претходната година, истата е на пониско ниво за 18,6 милиони денари или за 28,1 % пред сè од подобриот квалитет на кредитното портфолио како резултат на засилените активности на банката за наплата на “лошите” кредити.

➤ Извори на средства

Динамиката и структурата на позначајните позиции во рамките на вкупните извори на средства на Банката со состојба на 31.12.2023 година е следна:

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од банки	102	0,0%	694	0,0%	591	677,4%
Депозити од комитенти	7.147.070	81,8%	8.494.278	84,1%	1.347.208	118,8%
Обврски по кредити	187.659	2,1%	96.109	1,0%	-91.550	51,2%
Субординирани обврски	187.599	2,1%	187.604	1,9%	5	100,0%
Поседна резерва и резервирања	8.697	0,1%	4.943	0,0%	-3.755	56,8%
ПВР и останата пасива	90.554	1,0%	95.827	0,9%	5.273	105,8%
Акционерски капитал и резерви	1.115.252	12,8%	1.217.427	12,1%	102.175	109,2%
ВКУПНА ПАСИВА	8.736.934	100,0%	10.096.883	100,0%	1.359.949	115,6%

Вкупните извори на средства на Банката на крајот на 2023 година изнесуваат 10.097 милиони денари и на годишно ниво бележат зголемување за 1.359 милиони денари или за 15,6 % како резултат на приливи на депозити од комитенти.

Депозитите од комитенти изнесуваат 8.494 милиони денари и истите се зголемени за 1.347 милиони денари или 18,8 %.

Обврските по кредити бележат намалување за 91,6 милиони денари во однос на 2022 година, главно како резултат на намалени обврски по основ на пазар на пари.

Капиталот на Банката во 2023 година бележи зголемување за 102,2 милиони денари или 9,2 % како резултат на зголемување на основната главнина преку скрип емисија на нови акции по пат на приватна понуда со што се зголеми основната главнина за износ од 57,7 милиони денари како и генерирање на повисок позитивен финансиски резултат.

✓ Депозити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од финансиски институции	658.478	9,2%	413.643	4,9%	-244.835	62,8%
Депозити од претпријатија	1.323.406	18,5%	1.963.931	23,1%	640.524	148,4%
Депозити од домаќинства	5.165.186	72,3%	6.116.705	72,0%	951.519	118,4%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.147.070	100,0%	8.494.278	100,0%	1.347.208	118,8%

Во текот на 2023 година, вкупната депозитна база на Банката се зголеми за 1.347 милиони денари или 18,8 %. Депозитите од домаќинства и понатаму имаат доминантно учество во секторската структура со 72,0 %, при годишното зголемување на депозитите од овој сектор за 18,4 %. Депозитите на секторот претпријатија бележат зголемување за 48,4 % со што се зголемува нивното учество во секторската структура за 4,6 п.п, наспроти годишните одливи на депозити од секторот финансиски институции (намалување за 244,8 милиони денари или за 62,8 %).

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски депозити	4.731.194	66,2%	5.907.049	69,5%	1.175.856	124,9%
Денарски депозити со девизна клаузула	36.262	0,5%	0	0,0%	-36.262	0,0%
Девизни депозити	2.379.614	33,3%	2.587.229	30,5%	207.615	108,7%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.147.070	100,0%	8.494.278	100,0%	1.347.208	118,8%

Од аспект на валутната структура, денарските депозити и понатаму го задржуваат доминантното учество во вкупните депозити од 69,5 % (66,2 % во 2022 година). Депозитите во денари бележат годишно зголемување за 24,9 %, како резултат на забрзан раст и кај двата сектора претпријатија и домаќинства при остварен раст на депозитите во странска валута (зголемување за 207,6 милиони денари или 8,7 %), во најголем дел од депозити по видување и долгорочните депозити од секторот домаќинства.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити по видување	4.326.699	60,5%	4.936.735	58,1%	610.036	114,1%
Краткорочни депозити	884.791	12,4%	1.194.834	14,1%	310.043	135,0%
Долгорочни депозити	1.935.580	27,1%	2.362.709	27,8%	427.130	122,1%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.147.070	100,0%	8.494.278	100,0%	1.347.208	118,8%

Депозитите по видување бележат раст од 610,0 милиони денари или за 14,1 %, со што го задржуваат своето доминантно учество во рочната структура на вкупните депозити од комитенти и истото на крајот од 2023 година изнесува 58,1 % (60,5 % во 2022 година). Годишно зголемување бележат краткорочните орочени депозити за 310,0 милиони денари и долгорочните орочени депозити за 427,1 милиони денари, главно од приливи на депозити од секторот домаќинства (долгорочни депозити во денари и евра).

✓ Средства и пласмани

Позначајните позиции во рамките на вкупните средства на Банката во текот на 2023 година ја прикажаа следнава динамика и структура:

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Парични средства и парични еквиваленти	2.186.630	25,0%	3.320.816	32,9%	1.134.186	151,9%
Вложувања во хартии од вредност и средства за тргување	1.287.145	14,7%	1.594.770	15,8%	307.625	123,9%
Кредити на комитенти, нето	4.807.392	55,0%	4.671.955	46,3%	-135.437	97,2%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	31.866	0,4%	6.094	0,1%	-25.771	19,1%
Основни средства	215.550	2,5%	257.375	2,5%	41.826	119,4%
АВР и останата актива	208.352	2,4%	245.868	2,4%	37.516	118,0%
ВКУПНА АКТИВА	8.736.934	100,0%	10.096.883	100,0%	1.359.949	115,6%

Динамиката на вкупната актива на Банката е во согласност со движењето на вкупните извори на средства. Паричните средства и паричните еквиваленти имаат најголем удел во зголемувањето на вкупната актива со годишен раст за 1.134,2 милиони денари или за 51,9 %, со што нивното учество во вкупната актива е зајакнато и изнесува 32,9 % (25 % во 2022 година). Вложувањата во хартии од вредност и

средства за тргување се повисоки за 307,6 милиони денари или за 23,9 % во однос на крајот од претходната година. Нето-кредитите на комитенти во овој период бележат годишен пад од 3,2 % или 158,9 милиони денари, но и понатаму имаат доминантно учество во вкупната актива кое на крајот од 2023 година изнесува 46,3 % (55 % во 2022 година). Како резултат на извршени продажби на преземени средства, нивното салдо е пониско за 25,8 милиони денари и заклучно со крајот на 2023 година имаат учество од 0,1% во вкупната актива на Банката (0,4 % во 2022 година).

✓ Кредити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Кредити на претпријатија	1.511.557	30,5%	1.308.571	27,3%	-202.986	86,6%
Кредити на домаќинства	3.443.914	69,5%	3.487.952	72,7%	44.038	101,3%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	4.955.471	100,0%	4.796.523	100,0%	-158.948	96,8%

На годишно ниво, бруто-кредитите на комитенти забележуваат намалување во износ од 158,9 милиони денари или 3,2 %. Доминантно учество во секторската структура и понатаму имаат кредитите од секторот население и тоа заклучно со 31.12.2023 година изнесува 72,7 %. Годишно зголемување на учеството бележат кредитите од секторот домаќинства и тоа за 3,2 пп, како резултат на поголемата кредитна поддршка кон овој сектор. Годишното намалување во целост се должи од секторот стопанство (намалување за 202,9 милиони денари или 13,4 %), наспроти годишниот пораст на кредитите од домаќинства за 44,0 милиони денари или за 1,3 %.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски кредити	3.087.855	62,3%	3.010.991	62,8%	-76.864	97,5%
Денарски кредити со девизна клаузула	1.838.942	37,1%	1.767.087	36,8%	-71.855	96,1%
Девизни кредити	28.674	0,6%	18.444	0,4%	-10.229	64,3%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	4.955.471	100,0%	4.796.523	100,0%	-158.948	96,8%

Од аспект на валутната структура карактеристична годишна промена имаат денарските кредити кои се намалени за 2,5 % или за 76,9 милиони денари како резултат на намалени кредитни пласмани од секторот стопанство, при негативен придонес кредитите во денари со девизна клаузула, кои бележат пад од 3,9 % или за 71,9 милиони денари, што се должи пред сè од намаленото салдо на кредитите од секторот население (станбени и потрошувачки кредити).

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2022		31.12.2023		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Краткорочни кредити	450.949	9,1%	379.399	7,9%	-71.550	84,1%
Долгорочни кредити	4.397.102	88,7%	4.307.843	89,8%	-89.258	98,0%
Нефункционални кредити*	107.420	2,2%	109.281	2,3%	1.860	101,7%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	4.955.471	100,0%	4.796.523	100,0%	-158.948	96,8%

Во однос на рочната структура, годишниот пад на кредитите се должи на долгорочните кредити кои бележат намалување за 89,3 милиони денари или за 2,0 %, како резултат на намаленото салдо на кредитите од секторот стопанство и секторот домаќинства преку намалено салдо на станбени кредити, при негативен тренд и на краткорочните кредити кои бележат намалување за 15,9 % или за 71,6 милиони денари во најголем дел од секторот стопанство.

6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

6.1. Управување со ризици

Управувањето со ризиците претставува значајна функција во работењето на Банката, којашто обезбедува стабилност на долг рок и остварување на поставените цели со изложување на прифатливо ниво на ризик. Заради важноста на управувањето со ризиците при остварување на финансиските и деловните цели на Банката, во текот на 2023 година се спроведоа мерки и активности коишто дејствуваа во насока на унапредување на воспоставениот систем за управување со ризици.

Во согласност со организациската поставеност, управувањето со ризиците се спроведува на сите нивоа во организациската хиерархиска структура, и тоа на:

1. Стратегиско ниво – од страна на Надзорниот одбор, на Управниот одбор и на Одборот за управување со ризици;
2. Макро ниво – од страна на Дирекцијата за управување со ризици и
3. Микро ниво – од страна на вработените, кои при преземање на ризикот, ја остваруваат својата улога во управувањето со ризиците преку конзистентна примена на интерните акти на Банката.

Управувањето со одделните ризици ги опфаќа активностите поврзани со идентификување, мерење/оцена, следење и контрола на ризиците, со што се создава основа за исполнување на следните цели:

- Вработените кои ги преземаат ризиците и вработените кои управуваат со ризиците јасно да ги разбираат истите;
- Изложеноста на одделни ризици и вкупниот профил на ризик на Банката да биде во согласност со стратегијата и рамката поставена од страна на Надзорниот одбор;
- Одлуките за изложување на одделни видови ризици да бидат во согласност со целите поставени во Развојниот план на Банката;
- Воспоставување и одржување прифатлив сооднос меѓу стапката на принос и преземените ризици;
- Одржување соодветно ниво на капитал за покривање на сите преземени ризици.

➤ Адекватност на капиталот

Управувањето со капиталот на Банката и одржувањето соодветна стапка на адекватност на капиталот претставува составен дел од системот за управување со ризици. Во рамките на овој процес Банката пресметува интересен капитал потребен за покривање на материјалните ризици на коишто е изложена. На крајот на 2023 година стапката на адекватноста на капиталот изнесува 19,13 %, што претставува зголемување од 0,21 процентни поени на годишна основа. На годишна основа се забележува намалување на активата пондерирана според кредитен ризик, а зголемување на пондерираната актива кај валутен и оперативен ризик.

➤ Кредитен ризик

Во текот на 2023 година кредитниот ризик претставуваше ризик со најголемо значење за работењето на Банката, а произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива.

Во текот на годината беа спроведени повеќе мерки коишто имаа за цел унапредување на целокупниот процес на управување со кредитниот ризик, и тоа од фазата на одобрување, преку фазата на следење и мерење на кредитниот ризик, сè до фазата на присилна наплата на побарувањата.

Во текот на 2023 година Банката вршеше класификација на кредитната изложеност и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва само на поединечна основа.

Преку постојано следење на диверзификацијата на изложеноста од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип обезбедување, тип производ, валута и слично, се обезбеди дисперзирање на кредитниот ризик и оптимизирање на квалитетот на кредитната изложеност.

Вкупната кредитна изложеност на Банката на 31.12.2023 година изнесува 9.630 милиони денари и во однос на 31.12.2022 година е зголемена за 15,33 %. На крајот на годината вкупниот износ на пресметана исправка на вредност/посебна резерва изнесува 131.616 илјади денари и истата на годишно ниво е намалена за 35.688 илјади денари.

Во прилог е претставена секторската структура на кредитната изложеност за 2023 и 2022 година. Споредбено на годишно ниво од секторски аспект се забележува намалување на кредитната изложеност кај нефинансиски правни лица за 222.945 илјади денари и зголемување на кредитната изложеноста кај физички лица и ТП за 55.965 илјади денари и кај финансиски институции за 1.447.064 илјади денари.

➤ Ликвидносен ризик

Во текот на 2023 година Банката на континуирана основа управуваше со ликвидносниот ризик во согласност со законските одредби и интерните акти и тоа преку планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, следење на нивото на ликвидност и стапката на покриеност со ликвидност, воспоставување и одржување на соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација и расположливите неоптоварени средства, интерни ликвидносни показатели, вложувања во удели во инвестициски фондови и сл.

Ликвидната актива на 31.12.2023 година изнесуваше 3.132 милиони денари и на годишна основа е зголемена за 684 милиони денари, односно за 27,9 %.

На крајот на годината учеството на ликвидната во вкупната актива изнесува 31,0 %, а покриеноста на краткорочните обврски со ликвидна актива е 51,1 %.

➤ Пазарни ризици

Преку следење на флукуациите на пазарните цени на хартиите од вредност коишто се дел од портфолиото за тргување, Банката на редовна основа управуваше со пазарниот ризик.

Заради минималното учество на портфолиото за тргување во вкупната актива на Банката, ризикот што произлегува од промената на цените на финансиските инструменти нема значајно влијание врз нејзиното работење.

Во рамките на пазарните ризици, Банката управува и со каматниот и со валутниот ризик. Банката на редовна месечна основа го утврдува ефектот од промените на каматните стапки врз економската вредност на портфолиото на банкарските активности, за што доставува извештаи до органите на управување во Банката и до НБРСМ. Каматниот ризик мерен преку учеството на промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности во сопствените средства бележи намалување од 2,54 % на крајот на 2022 година на 2,43 % на крајот од 2023 година.

Управувањето со валутниот ризик се остварува преку почитување на законските и интерно дефинираните лимити со кои се ограничуваат отворените девизни позиции по одделни валути и агрегатно, како и преку дефинирање и примена на прифатливи инструменти за ублажување на истиот. Во текот на годината споменатите показатели се движеа во рамките на воспоставените лимити.

На 31.12.2023 година отворената девизна позиција на Банката е долга и изнесува 96,1 милиони денари, што претставува 8,5 % од сопствените средства на Банката.

➤ Оперативен ризик

Следењето и управувањето со оперативниот ризик што се појавува како последица на несоодветни или на погрешни интерни процеси, заради грешки на вработените, грешки на системот или заради влијанието на надворешни настани во Банката се спроведуваше во согласност со Политиката за управување со оперативен ризик.

Од извршената анализа на пријавените оперативни ризици во текот на 2023 година, најчеста причина за појава на ризични настани биле човечкиот и надворешниот фактор со приближно учество во вкупно пријавените штетни настани.

Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето се надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Управувањето со оперативниот ризик е сложен процес кој бара активно учество на сите вработени во Банката со цел минимизирање на можноста за настанување штетни настани, ограничување на обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво коешто е прифатливо за Банката.

Во текот на 2023 година беа спроведени обуки за оперативен ризик на три нивоа и тоа: прво ниво за сите вработени, второ ниво за известувачите за оперативен ризик и трето ниво за лицата вклучени во годишната оценка на оперативниот ризик.

➤ Други немерливи ризици

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална и годишна основа изработува извештаи за следење на стратегискиот и репутациониот ризик, коишто ги доставуваше

до Одборот за управување со ризици, до Управниот одбор, до Одборот за ревизија и до Надзорниот одбор.

Преземените мерки за унапредување на системот за управување со ризици придонесоа Банката да оствари ефикасно управување со нив, односно да ја одржува изложеноста на ризиците од оваа група на умерено ниво.

➤ Стрес-тест анализи

Дел од системот за управување со ризици претставуваат и стрес-тест анализите коишто се спроведуваат најмалку на годишна основа. Банката изврши стрес-тестирање на изложеноста на одделните ризици, како и на нивното меѓусебно влијание преку спроведување комбинирано сценарио и стрес-тестирање во обратна насока со состојба на 31.12.2023 година. Резултатите од стрес-тест анализата го рефлектираат влијанието на одделните ризици врз финансискиот резултат, ликвидносните показатели и стапката на адекватност на капиталот на Банката, при што истите покажаа дека солвентноста и ликвидноста нема да бидат загрозени и при реализација на претпоставките дефинирани во поодделните сценарија, комбинираното сценарио и стрес-тестирањето во обратна насока.

6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП

✓ Кредитирање корпоративни клиенти и МСП

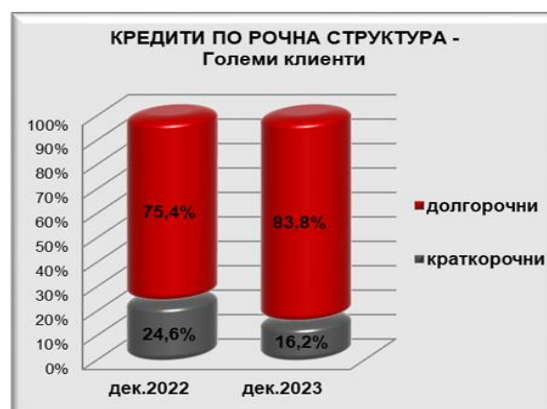
Во текот на 2023 година, Банката ја зајакнуваше соработката со постојните квалитетни клиенти, поддржувајќи ја нивната ефикасност и успешност со понуда на индивидуални решенија и производи, а со цел создавање и одржување долгорочно партнерство.

Преку редовни контакти и посети на клиенти, континуирано се следеа потребите и задоволството од соработката, што придонесе за поквалитетно управување со конкурентноста на понудата на кредитните продукти, услугите од областа на платните промети, документарното работење и електронското банкарство.

Заради енергетската криза и зголемената инфлација кои значително влијаеа врз економијата, во продажбата на производите од Банката се таргетираа високо бонитетни компании со развоен потенцијал, со одржливи и профитабилни инвестициски проекти и со способност за сервисирање на обврските.

Банката континуирано преземаше активности за засилен мониторинг на работењето на клиентите со повисок кредитен ризик што резултираше со подобрување на наплатата на редовните и побарувањата во доцнење.

Банката во кредитирањето се насочи кон МСП клиенти со добри развојни проекти, па заради тоа се забележува пораст на учеството на МСП клиентите во однос на корпоративните клиенти. Од аспект на структурата на кредитното портфолио на Банката на 31.12.2023 година, учеството на кредитите на корпоративните клиенти изнесува 46,1 %, а кредитите на МСП учествуваат со 53,9 % во вкупните кредити на правните лица.

Според валутната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти доминантно учество имаат денарските кредити од 91,9 %, во исто време се забележува пораст на учеството на кредитите со девизна клаузула од 4,9 % на 6,0 %. Учеството на девизните кредити се одржува на слично ниво како и претходната година, односно учествуваат со 2,0 % во вкупната кредитна изложеност на големите клиенти.

Во однос на рочната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти може да се забележи дека има значителен пораст на долгорочните кредити за 2023 година во однос на 2022 година. Па така учеството на долгорочните кредити во 2023 година изнесува 83,8 % од вкупното портфолио на големи клиенти, што претставува пораст од 8,4 пп, за сметка на учеството на краткорочните кредити кои бележат намалување и изнесува 16,2 %.

Според валутната структура, во кредитното портфолио на МСП се забележува дека учеството на денарските изнесува 94,6 % што претставува зголемување од 0,6 пп. Кај учеството на кредитите со девизна клаузула се забележува благ пораст и тоа од 4,2 % за 2022 година, учеството е зголемено на 4,5 % за 2023 година.

Во однос на рочната структура, кредитното портфолио на МСП се карактеризира со доминантно учество на долгорочните кредити, односно 80,4 %. Краткорочните кредити за 2023 година учествуваат со 19,6 % во вкупното портфолио на МСП клиенти, за разлика од 2022 година кога учествувале со 14,4 %.

✓ Депозитно работење на корпоративни клиенти

Стабилизирањето на економијата носи повеќе од двојно зголемување на депозитната база на корпоративните клиенти, но и подобрување и во рочната структура на депозитната база, па депозитите по видување бележат значително намалување во однос на претходната година.

Учеството на депозитите по видување од 75,6 % за 2022 година, значително се намалува и изнесува 41,3 % за 2023 година, што претставува намалување од 34,3 пп. За разлика од депозитите по видување, учеството на орочените депозити во вкупното портфолио бележат пак значителен пораст и за 2023 година нивното учество изнесува 58,7 % во споредба со минатата година кога нивното учество изнесувало 24,4 %.

Во однос на валутната структура, учеството на денарските депозити во текот на 2023 година бележи пораст од 3,9 пп за сметка на девизните депозити. Денарските депозити имаат доминантно учество од 97,3 %, наспроти девизните депозити кои учествуваат само со 2,7 % во вкупното депозитно портфолио на големите клиенти.

Депозитната активност во делот на МСП исто како кај корпоративните клиенти бележат тренд на пораст во однос на претходната година и тоа за 15,5 % или 162,6 милиони денари во текот на 2023 година.

Анализирано по валутна структура и во 2023 година денарските депозити го задржуваат доминантното учество во депозитната база на МСП со 91,5 %, при што бележат пораст на учеството од 2,7 процентни поени во однос на претходната година. Учеството на девизните депозити пак бележи пораст за 0,7 процентни поени и тоа од 7,8 % за 2022 година на 8,5 % за 2023 година.

Во рочната структура на вкупните депозити на МСП, депозитите по видување сè уште имаат доминантно учество од 94,0 % во вкупните депозити на МСП клиентите.

6.3. Деловна мрежа

Во текот на 2023 година, Банката им овозможи на нејзините клиенти професионално користење на производите и услугите, притоа ставајќи го акцентот на ефикасноста на своите услуги преку квалитетното и брзо опслужување.

И во текот на 2023 година Банката го насочи фокусот на работењето во сегментот Деловна мрежа на патот кон остварувањето на поставените деловни цели, и тоа:

- Подобрување на квалитетот на услугата, а со тоа зголемување на задоволството и на лојалноста на клиентите кон Банката;
- Преземање активности за дополнителна продажба на производи и услуги на постојните клиенти;
- Обуки, тренинзи и тестирање на вработените со цел зајакнување на стручноста и на знаењето на вработените во филијалите и во експозитурите;
- Континуирана поддршка на вработените за остварување на продажните цели и следење на степенот на остварување;
- Подобрување на организацијата на работење и ефикасноста на процесите.

➤ Физички лица

Преку целата година, Банката активно и во согласност со пазарните услови, потребите и барањата на корисниците ја приспособуваше понудата преку измена на условите и воведување продажни промоции со акцент на потрошувачките и станбените кредити.

Конкурентноста на понудата овозможи успешна реализација и зголемување на учеството на потрошувачките кредити кај портфолиото на физичките лица.

Во вкупните кредити на домаќинства, најголемо процентуално учество имаат потрошувачките и хипотекарните кредити со 56,5 %, потоа следуваат станбените кредити со 37,6 % и останато, кредитните картички и негативните салда.

Во областа на депозитното работење, во 2023 година, Банката и натаму продолжи со систематскиот пристап во спроведувањето на стратегијата на задржување на постојното депозитно портфолио и селектирање на новите депозити во согласност со пазарните услови. По валутната структура на депозитите од секторот домаќинства, штедењето во денари во текот на 2023 година учествува со 59,7 %, наспроти штедењето во странска валута коешто учествува со 40,3 % во вкупното депозитно портфолио.

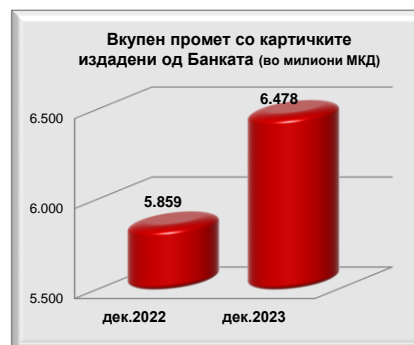
Во однос на рочната структура, депозитите по видување учествуваат со 56,9 %, додека орочените депозити до и над една година со 43,1 %. Се забележува тренд на пораст на орочените депозити во однос на 2022 година.

6.4. Картично работење

Вкупниот број картички на крајот од 2023 година изнесува 47.275, од кои 46,8 % се однесуваат на VISA, додека 53,2 % на Mastercard коишто во текот на годината го зголемија своето учество за 11 пп.

Во текот на 2023 година, се реализираа многубројни презентации кај правни лица со цел зголемување на директната продажба на картичките, аквизиција на правни лица за исплата на плата преку дебитни картички, како и воспоставување стабилни и постојани деловни односи со клиентите.

Заклучно со 31.12.2023 година со картичките издадени од Банката направени се 2.887 илајди трансакции и реализиран е промет од 6.478 мил.МКД. Споредбено со минатата година бројот на трансакции преку картичките издадени од Банката бележат пораст од 15 %, додека реализираниот промет е зголемен за 11 %.

6.5. Платен промет во земјата и странство

Во 2023 година Банката продолжи успешно да ги извршува активностите во делот на платните промети и максимално да се ангажира во задржување на довербата и одговарање на потребите на своите комитенти.

Банката работеше на доближување на производителите до постојните клиенти и привлекување нови преку понуди приспособени на потребите на клиентот и продолжи со обезбедување брза и квалитетна услуга.

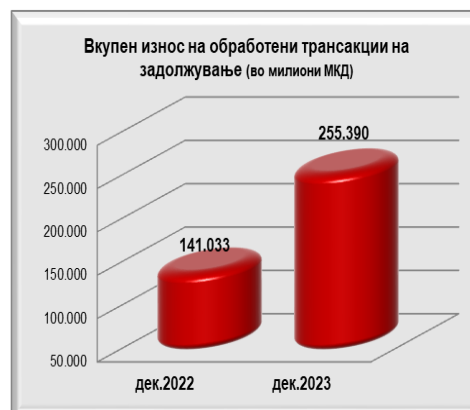
На почетокот на годината, Банката го продолжи процесот на имплементација на одредбите од Законот за платежните услуги и платни системи и подзаконските акти со висока респонзивност што резултираше со донесување на соодветната документација, нејзино објавување на интернет страницата и оперативно спроведување во практичното работење.

➤ Платен промет во земјата

Банката вршеше услуги од денарскиот платен промет преку мрежата филијали и експозитури и преку електронско и мобилно банкарство наменето за физички и правни лица.

Во текот на 2023 година се евидентирани позитивни движења во доменот на денарскиот платен промет. Бројот на новоотворени сметки за правни лица бележи зголемување во однос на бројот на новоотворени сметки во 2022 година. Износот на обработени трансакции на задолжување во споредба со минатата година бележи пораст од 81,1 % со што се продолжува трендот на зголемување.

Покрај вообичаените стандардни услуги од платниот промет и во 2023 година Банката продолжи да го промовира и да го развива користењето на електронското и мобилното банкарство.

➤ Платен промет со странство

Во 2023 година Банката продолжи со целосна и брза банкарска услуга, со цел ефикасно, квалитетно и навремено исполнување на барањата на клиентите. Банката ги вршеше непречено трансакциите за обработка на ностро и лоро дознаки при што е реализирано зголемување од 2,7 % кај бројот на обработени девизни лоро и ностродознаки во однос на минатата година.

Во периодот 1.1.2023 до 31.12.2023 година, во платниот промет во странство, Банката реализирала плаќања во вкупен износ од 2.410 милиони денари. Во однос на истиот период минатата година, Банката остварила зголемување за 3,2 % во однос на износот на реализирани трансакции на плаќања.

Во делот на платниот промет со странство ќе продолжи да се стреми кон поефикасен, поквалитетен и лесно достапен банкарски сервис.

6.6. Електронско банкарство

Банката продолжи да го афирмира работењето на клиентите по пат на електронско банкарство и го задржа позитивниот тренд на раст и во бројот на корисници и според бројот на реализирани налози. На зголемувањето на бројот на корисници дополнително влијаеше и тоа што Банката континуирано ја нуди оваа услуга без фиксни трошоци за приклучок и со најниски надоместоци.

Исто така продолжи растот и во бројот на корисници на апликацијата за мобилно банкарство ТТК М-банк со единствен, модерен и препознатлив дизајн, кој овозможува

користење на производите и услугите на Банката, односно управување со сопствените финансии преку целосна достапност на банкарските услуги на мобилните телефони со оперативен систем Android и iOS, независно од времето и од локацијата на корисникот.

Евидентно е зголемување на бројот на корисници на електронските сервиси за информирање (СМС и е-пошта), што укажува на фактот дека клиентите ја препознаваат предноста на овој сервис, што овозможува брзо и сигурно информирање и контрола на состојбите на сметките, како и поголема безбедност и заштита при реализацијата на трансакциите.

6.7. Средства и ликвидност

Во текот на изминатата година Банката успешно управуваше со активата и пасивата, со ликвидносниот и валутниот ризик, како и со оперативната и стратегиската ликвидност, во согласност со законските и со подзаконските акти, а во линија со поставените цели и задачи од Комисијата за управување со актива и пасива, Одборот за управување со ризици и Комисијата за управување со ликвидност, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот и валутниот ризик.

Во 2023 година целиот банкарскиот сектор функционираше во услови на затегната монетарна политика. Каматната стапка на основниот инструмент за монетарно регулирање - благајничките записи (БЗ) во неколку наврати се зголемуваше и се движеше од 4,75 % до 6,30 % на крај на година, додека понудениот износ на благајнички записи од 10 милијарди денари остана ист во текот на целата 2023 година.

Во текот на годината, Банката успешно се справи со притисокот на девизниот пазар, главно како резултат на растот на цената на енергенсите, зголемените геополитички тензии во Европа и високата стапка на инфлација, не само во нашата земја туку и во светот.

Банката одговори позитивно на предизвиците предизвикани од зголемување на основната каматна стапка од страна на НБРСМ и внимателно ја водеше политиката на каматни стапки, со цел на одговори на потребите на своите клиенти без да ја наруши профитната маргина на Банката.

Во текот на 2023 година, каматните стапки на државните хартии од вредност имаа тенденција на пораст со зголемување на стапката на принос и тоа кај 12-месечните денарски државни записи од 3,50 % до 4,25 %, кај 2-годишна државна обврзница од 4,55 % до 5,25 %, кај 3-годишна државна обврзница од 4,45 % до 4,65 %, кај 15-годишните државните обврзници во денари каматните стапки се движеа од 5,40 % до 6,15 %, додека кај 15-годишните државните обврзници со девизна клаузула каматните стапки се движеа од 5,65 % до 5,90 % на крајот од годината.

Банката го пласираше вишокот ликвидни средства во хартии од вредност издадени од државата и НБРСМ, во Расположливи депозити преку монетарните инструменти на НБРСМ, како и на Меѓубанкарскиот пазар на пари. Видот и инструментите што беа користени за пласирање на вишокот на средствата зависеа од тековната и планираната рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок како и од движењата на каматните стапки на пазарот на пари и на хартиите од вредност. Тековните потреби од ликвидни средства главно беа задоволени на домашниот меѓубанкарскиот пазар на пари.

Во изминатата година, коефициентот на ликвидната актива, како однос на ликвидната актива и вкупната актива, анализиран на месечно ниво, се движи во

интервалот од 25,61 % до 32,23 % и е на нивото на ликвидност на банкарскиот систем. На 31.12.2023 година коефициентот на ликвидна актива изнесува 31,02 %⁴.

Банката ефикасно и ефективно ја исполнува обврската за задолжителна резерва и во согласност со промената на Одлуката за исполнување на ЗР, каде што бројот на периоди на исполнување е намален од 12 на 9 периоди, просечно месечно постигнува коефициент на исполнување на денарската задолжителна резерва од 116,26 %. Банката ја следи девизната ликвидност преку интерни оперативни лимити, со цел максимизирање на можностите за валутна и рочна трансформација на изворите на средства со едновремено исполнување на обврската за девизна задолжителна резерва во согласност со законската регулатива. Банката ја исполнува обврската за задолжителна резерва во евра со издвојување средства на девизната сметка на Народна банка на Република Северна Македонија во странство најмалку еднакво на 90 % од пресметката и 10 % од пресметаната задолжителна резерва во евра ги издвојува на девизната сметка во евра во МИПС во НБРСМ.

Структурата на ликвидната актива којашто ја одржува Банката овозможува ефикасно управување со ликвидноста, обезбедувајќи принос на вишокот ликвидност над пресметката на задолжителната резерва со пласманите во државни хартии од вредност (ДХВ) и благајнички записи (БЗ). Вложувањата на Банката во ДХВ и БЗ на крајот на годината изнесуваат 1.694,06 милиони денари и се зголемени за вкупно 320 милиони денари, односно за 23,6 % во однос на вложувањата на крајот на минатата година. Зголемување има и кај вложувањето на Банката во ДЗ на 12 месеци за 100 милиони денари, додека пак вложувањето на Банката во ДО е зголемено за 209 милиони денари. Вложувањата на Банката во БЗ на крајот од 2023 година изнесуваат 188 милиони денари и се зголемени за 11 милиони денари.

Во текот на целата година Банката ја одржува агрегатната отворена девизна позиција којашто е во рамките на лимитот поставен со регулативата на НБРСМ и Политиката за управување со валутен ризик и ефикасно управува со девизниот ризик минимизирајќи ја веројатноста од настанување загуба како резултат на неповолно движење на интервалутарните односи на девизниот пазар.

Во текот на годината, Банката ги исполнува и регулаторните обврски за Стапката на покриеност со ликвидност - СПЛ на збирно ниво, ја следи СПЛ во денари и евра како значајни валути и ефикасно ја следи и одржува рочната структура на позициите од аспект на нивната усогласеност според преостанатата рочност на збирно ниво и според секоја значајна валута (денари и евра) преку извештаите за РС. Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик Банката ги утврдува и следи на збирно ниво и по значајна валута расположливите неоптоварени средства, го пресметува нивото на концентрација на изворите на средства според најголемите депоненти и според инструменти/производи, цената на изворите и нивната рочност, можноста за обновување на изворите и ги исполнува интерните ликвидносни показатели дефинирани во Политиката за ликвидносен ризик.

Во текот на 2023 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските од склучени кредитни линии одобрени од страна на Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ), при што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2023 година се намалени за 2,64 % и изнесуваат 96,1 милиони денари (2022 година: 98,6 милиони денари).

➤ **Трезорско работење**

Во текот на 2023 година Трезорот успешно ги извршуваше редовните активности, снабдување на Филијалите и експозитурите со потребна готовина,

⁴ Во согласност со новата Политика за управување со ликвидносен ризик со важност од 29.12.2023 година, како ликвидна актива се користи категоријата „Висококвалитетна ликвидна актива –ВКЛА“ од извештајот за Стапката на покриеност со ликвидност според Одлуката за методологијата за управување со ликвидносен ризик на НБРСМ.

вршеше обработка на домашната и странска валута, ги опслужуваше банкоматите поставени во изнајмени простории и го организираше транспортот на пари потребни за банкоматите кои се поставени во Филијали и експозитури на Банката.

Постапувајќи по Одлуката на НБРСМ за проверка на автентичност и соодветност, условите на враќање во оптек на книжни и ковани пари, Трезорот вршеше обработка и пречистување на книжните пари со машините што ги набави Банката за оваа намена.

Банката продолжи да соработува со надворешното лице во делот на вршење на услугата транспорт и пренос на готовина во денари и девизи со кое Трезорот има добра соработка и успешно го менаџираше снабдувањето со готовина.

Банката, заради дисперзија на ризикот, има склучено договор со уште едно надворешно лице - давател на услуга за транспорт на готовина и опслужување банкомати во денари, така што оваа услуга ја вршат два правни субјекти со што е зголемен квалитетот и ефикасноста во снабдувањето со готовина на деловната мрежа и опслужувањето на банкоматите.

Во 2023 година, Банката продолжи со процесот за проширување на мрежата банкомати, така што до крајот на 2023 година вкупниот број банкомати изнесува 83.

➤ **Работа со хартии од вредност**

Во деловната 2023 година Банката, во доменот на работа со хартии од вредност, преземаше мерки и активности за привлекување нови клиенти преку развиената мрежа на експозитури низ целата земја преку унапредување на квалитетот на услугите, следење на потребите на клиентите, информирање и известување за можностите и ризиците поврзани со инвестициите во хартии од вредност.

Со постојаната заложба за унапредување на транспарентноста при извршувањето на услугите кон своите постојани клиенти како и кон идни потенцијални клиенти, на крајот од 2023 година, Банката успешно и навремено изврши усогласување со насоката за транспарентни стандарди при наплата на надоместоци и провизии и изврши измена и дополнување на Тарифникот на своите услуги.

Покрај редовното тргување, продолжи да го промовира и електронското тргувањето со хартии од вредност преку платформата е-трејдер и како резултат на унапредување на квалитетот на услугите, следење на потребите на клиентите календарската 2023 година ја заврши со вкупно учество на пазарот на капитал од 5,15 %.

6.8. Маркетинг и развој на производи

Во 2023 година Банката делуваше посветено на приспособување на динамиката на пазарот и развојните потреби на клиентите. Во таа насока продолжи активното унапредување на понудата на производи и услуги со атрактивни, конкурентни и поволни услови дизајнирани ефикасно да излезат во пресрет на финансиските потреби на корисниците.

Со цел да обезбеди дополнителна вредност и максимална поддршка за корисниците во согласност со пазарните услови, во мај 2023 година Банката понуди исклучително поволни услови за потрошувачките, станбените и хипотекарните кредити со пониски, фиксни каматни стапки и подолги рокови на отплата, без трошоци за одобрување, со и без полиса за ризико животна осигурување за физички лица што резултираше со значајно зголемување на обемот на новоодобрени кредити и поволно се одрази на одржување на стабилноста на кредитното портфолио, на задржување и на привлекување на квалитетни кредитокорисници во 2023 година.

Понудата на промотивните ПРОМО ФИКС во повеќе наврати до крајот на годината беше продолжена и модифицирана со зголемени каматни стапки и резултираше со значителен раст на депозитната база. Поволните услови како и

модерните услуги во сегментот на штедење за физички лица, можноста за електронско орочување на депозити преку електронското и мобилното банкарство активно да ја промовираа културата и навиките за штедење што придонесоа за позитивни остварувања.

Понудата на двата картични брендови, Visa и Mastercard, овозможи бројни поволности за корисниците во текот на годината, поголем избор за брз, едноставен и безбеден начин на плаќање со поволностите како: „3DS2 Secure“ безбедност за плаќање преку интернет, управување со дневните лимити за плаќање преку мобилното и електронско банкарство, бесплатна нотификација за реализирани трансакции преку мобилното банкарство и други. Корисниците на овие картички имаа можност да користат повеќе промотивни акции овозможени од страна на Visa и на Mastercard.

Банката во месец ноември ја започна наградната игра „Плаќам и добивам повеќе со Mastercard® кешбек“ во сопствена организација, а во соработка со Mastercard која им овозможи на првите 500 (петстотини) лица корисници кои ќе направат 5 (пет) поединечни трансакции со Mastercard® дебитна или кредитна картичка издадени од ТТК Банка АД Скопје, секоја со износ еднаков или поголем од 1.000 денари, во времетраењето на наградната игра да добијат поврат на средства во износ од 1.000 денари.

Подобрените услови на производите и услугите, продажните промоции и промотивните активности придонесоа за јакнењето и проширувањето на соработката со постојните корисници како и привлекувањето нови корисници кои својата плата или пензија ја добиваат во ТТК Банка АД Скопје.

Добро утврдениот концепт на унифицирани услови и оптималниот број производи приспособени за пошироки групи корисници и во текот на изминатата година придонесуваше за полесно пренесување на карактеристиките на производите, успешна и ефикасна продажба.

Понудата на едни од најповолните услови на пазарот за услугите достапни преку платформите на електронското и мобилното банкарство, како и нивното континуирано унапредување придонесе за одржување на позитивниот тренд на раст на бројот на корисници и налози преку електронските канали.

Во доменот на работењето со правните лица, основната карактеристика на деловниот однос беше диференцираниот пристап за сегментите на корпоративни и МСП-корисници.

Екстерната комуникација како интегрален дел од маркетингот и промотивните активности и оваа година се фокусираше на реализација на маркетинг-целите, на зголемување на свеста и на создавање интерес за производите и за услугите што ги нуди Банката со цел раст на угледот и пораст на продажбата.

Сите новости во врска со производите и услугите редовно се претставуваа во рекламните материјали со препознатлив имиџ и со примена на единствен конзистентен начин на пренесување на информацијата до корисниците.

Во текот на изминатата година, со присуство на традиционалните и нови медиуми, Банката ја промовираше понудата на ненаменските потрошувачки кредити, станбените и хипотекарните кредити со животно осигурување, мобилното банкарство, промотивните депозити, како и платежните картички за физички и за правни лица.

Редовно беа претставувани и дистрибуирани сите информации, промени и рекламни материјали до вработените, со што навремено беа запознаени со сите новини во работењето на Банката.

Банката редовно и транспарентно ја известуваше јавноста и медиумите за сите значајни настани поврзани со работењето на Банката преку директна соработка со истите и преку својата интернет-страница.

Во делот на грижата за корисници, Банката реализираше брза и навремена реакција во однос на добиените поплаки што позитивно влијаеше врз имиџот на Банката, на подобрувањето на процесот на директна комуникација со крајните

корисници и јакнењето на довербата кон Банката. Во оваа област беше донесена и Политика за управување со поплаки како нов интерен акт кој ги регулира општите начела и правила за управување со поплаки од клиенти, притоа следејќи ги регулаторните барања, највисоките стандарди и најдобрите практики.

6.9. Информатичка технологија и позадински работи

Во 2023 година Банката продолжи со спроведување проекти од информатичката технологија во областа на инфраструктурата и системскиот развој, со коишто се надгради хардверската и виртуелната инфраструктура, се поддржа комерцијалниот развој на производи, се консолидираа решенијата за автоматизација на работењето, беа развиени нови интерни решенија. Се надгради апликативното решение за управување со ризици, беа имплементирани измени за усогласување со новите регулаторни барања, се прошири и се подигна нивото на контрола во и вон работно време. Измените и подобрувањата на ИТ-системите овозможиле Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се приспособува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови производи и услуги. Како најзначајни активности би ги издвоиле:

- Имплементирано решение за креирање сопствен извештај од Македонско кредитно биро;
- Воведени два нови извешати од Македонско кредитно биро (вкупно платени придонеси и информација за работен однос) за потребите на кредитна анализа на физички лица;
- Континуирана ИТ-поддршка на работните процеси во Банката;
- Имплементација на одлуката за кредитен ризик во делот на пренос на нефункционални кредити;
- Воведување решение за евиденција на неактивни сметки во согласност со законските измени во делот на платниот промет;
- Регулаторни измени во делот на известување кон НБРСМ за платежна статистика;
- Започнат проект за електронска идентификација со користење на ONE-ID решението;
- Имплементирано решение за годишно известување на клиентите физички лица за надоместоци во согласност со измените во законот за платен промет и
- Масовна промена на мрежни уреди со цел поголема заштита на информативниот систем.

➤ Позадинско работење

Во текот на 2023 година зајакнати се интерните контроли и автоматизираноста на позадинските активности. Навремено се имплементирани сите измени произлезени од промените во законската регулатива особено во согласност со новиот Закон за платежни услуги и платни системи.

Целосно успешно е реализиран проектот со SIA за проширување на мрежата на ATM-и и започнат е нов проект Visa Direct-инстант плаќања.

6.10. Човечки ресурси

Банката во текот на 2023 година продолжи да ја обезбедува целокупната општа и логистичка поддршка на сите организациски единици и делови на Банката и да се грижи за статусот и добросостојбата на вработените. Во текот на 2023 година фокусот беше унапредување на работните процеси преку планирање на работната сила, давање поддршка на менаџерскиот кадар за соодветна распределба на вработените, водејќи сметка за континуитет во работењето и обуки на вработените. Така, покрај унапредување на процесите на регрутација и селекција, главен акцент беше ставен на процесот во спроведувањето на внатрешната мобилност и вертикалните унапредувања, придонес во исполнување на планот за стручно усовршување на вработените, унапредување на процесот на годишно оценување на работната изведба на вработените, унапредување на системот на награди и надоместоци за вработените преку примена на стимулативна политика и нагорно усогласување на платите.

Во текот на 2023 година, се ревидираа правилниците за внатрешната организација и работа и за систематизацијата на работните места во Банката, при што деловната мрежа се прошири со два нови организациски дела – експозитури (Ѓорче Петров и Гевгелија). Исто така, се извршија одредени организациски промени во Дирекцијата за деловна мрежа и се воведо нова организациска единица за развој на дистрибутивни канали во рамки на оваа дирекција, која ќе започне со работа во првиот квартал од 2024. Во текот на годината, се ревидираа интерните акти поврзани со корпоративното управување: Етички кодекс во кој меѓу другото се зајакнаа одредбите за заштита на потрошувачи, Политиката за наградување и Процедурата за наградување, Политиката за избор, следење на работењето и разрешување на лицата со посебни права и одговорности и Процедурата за оценување. Кон крајот на годината се донесе нова тригодишна Стратегија за управувањето со човечките ресурси.

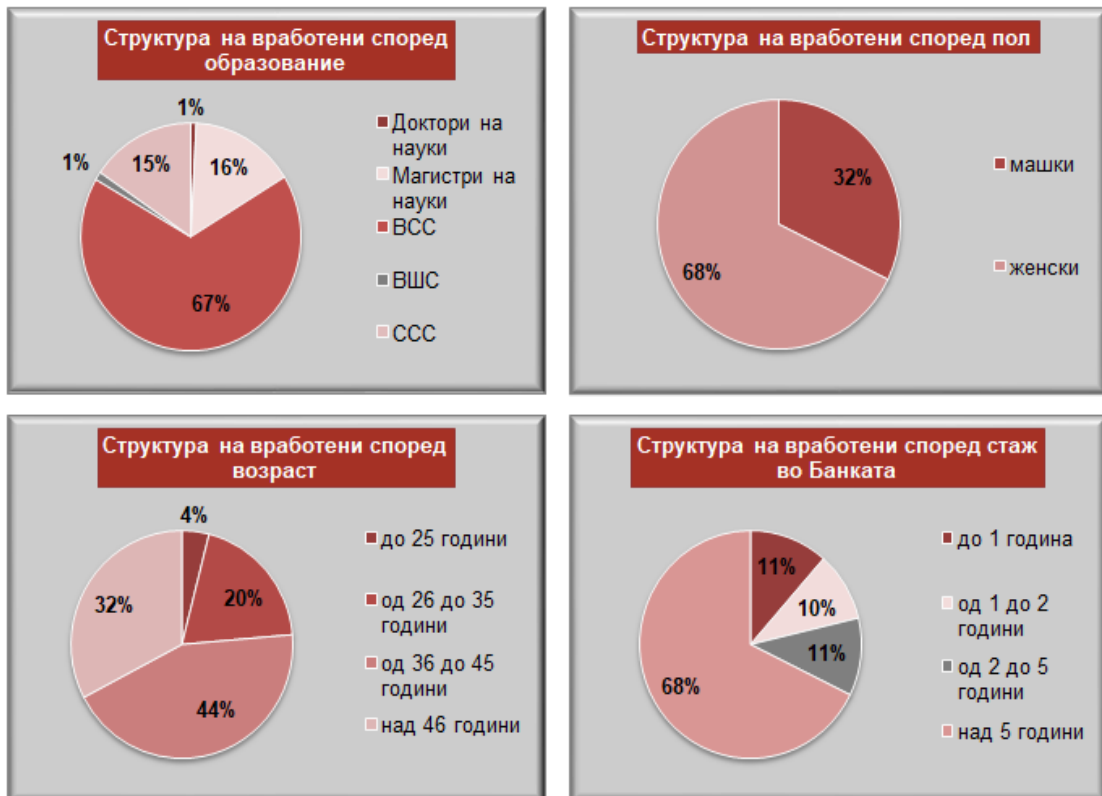
➤ Структура на вработени

ТТК Банка АД Скопје ја заврши 2023 година со 254 вработени, што е зголемување за 14 вработени во однос на претходната година.

Во текот на годината работниот однос им престана на 15 вработени (по разни основи), а беа регрутирани вкупно 30 нови вработени. Од аспект на внатрешната мобилност во текот на 2023 година беа реализирани вкупно 25 прераспоредувања од една на друга работна позиција, од кои 20 се вертикални промоции/унапредувања (8 се назначувања на раководни позиции), а 5 се однесуваат на хоризонтални прераспоредувања. Стапката на флукуација изнесува околу 6,1 % што е во рамки на прифатливото ниво.

За непречен тек на работните процеси, Банката ангажираше 11 дополнителни лица преку агенции за привремено вработување од кои 1 лице како замена за подолгорочно отсуство на вработен.

Структурата на вработени со 31.12.2023 година, според образование, возраст, стаж и пол, се дадени во приказот подолу:

➤ Стручно усовршување

Банката посветува значајно внимание на своите вработени како еден од најзначајните фактори за остварување на своите стратешки цели. Инвестирањето во човечкиот потенцијал, вложувањето во тимската работа и стручното усовршување со цел нивен континуиран развој и унапредување во кариерата, продолжи да биде клучен приоритет и во 2023 година.

Во 2023 година, планот за стручно усовршување се реализираше речиси во целост. Покрај задолжителните законски обуки и обуките за новините во законската регулатива поврзана со банкарското работење (СППиФТ, ризици, информациска сигурност, заштита на лични податоци, корпоративно управување), во текот на 2023 година се реализираа 79 настани од едукативен карактер на кој присуствуваа 89 вработени. Тројца вработени во текот на 2023 година се стекнаа со специјалистички сертификати, а во тек се специјалистички обуки за уште четворица вработени.

Во 2023 година 17 лица со посебни права и одговорности и 2 лица носители на контролна функција присуствуваа на 33 едукативни настани во областа или професионалниот развој.

6.11. Внатрешна ревизија

Во доменот на внатрешна ревизија Банката продолжи да ги спроведува своите активности во согласност со Законот за банки, Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка и другите законски прописи како и повелбата, процедурата за работа и останатите интерни акти на Службата за внатрешна ревизија.

Активностите во овој дел се вршат во согласност со Годишниот план за спроведување ревизии, кој се изготвува врз основа на оцена на ризици, а е одобрен од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Во текот на 2023 година, активностите на Банката во делот на внатрешна ревизија беа насочени кон ревидирање на следните области од работењето на Банката: активности во мрежата на филијалите/експозитурите на Банката, вклучително и управување со готовина на благајни и банкомати, корпоративно управување, активности на Службата за контрола на усогласеност на работењето со прописи, управување со оперативен ризик и користење услуги од надворешни лица, активности во Одделот за тргување со хартии од вредност, кредитирање правни лица, управување со каматен, со пазарен и со валутен ризик, трезорско работење, процес на управување со сигурност на информативен систем и ИТ-активности, кредитирање физички лица, адекватност на капитал и ПИК, заштита на личните податоци, методологија за класификација и спроведување на политиката за наградување.

Во текот на 2023 година, се спроведоа сите планирани ревизии во согласност со Годишниот план за 2023 година, со што целосно се опфатени планираните сегменти и деловни процеси предвидени во Годишниот план. Извештаите од спроведените ревизии редовно беа претставувани на седниците на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија на Банката. Надлежните одговорни лица и органите на Банката се информирани за наодите, за идентификуваните слабости и за препораките за нивно надминување преку писмени извештаи. Покрај планираните ревизии, Службата за внатрешна ревизија изврши и вонредни непланирани ревизии по барање на менаџментот на Банката.

На месечна основа, се следеше имплементацијата на препораките предложени во извештаите за ревизија и ги известуваше органите на Банката за статусот на нивната реализација. Најголемиот дел од предложените мерки се реализирани во дадените рокови, што ја покажува респонзивноста на Управниот одбор во однос на унапредување на контролните механизми и зголемување на ефикасноста на процесите со цел подобрување на целокупното работење на Банката.

Во текот на 2023 година, се изврши самооценување на работењето во согласност со интерните акти на Службата (Повелба за внатрешна ревизија и Програма за уверување во квалитетот и унапредување на Службата за внатрешна ревизија) и Меѓународните стандарди на IIA за професионална практика на внатрешната ревизија и Кодексот на етика.

Во текот на годината, Службата за внатрешна ревизија изврши проверка и изработка на извештаи за следење на постапувањето на Банката по Акциски план, во согласност со препораката на регулаторот.

За своето работење Службата за внатрешна ревизија изработи и достави до органите на Банката годишен извештај, кој по разгледување од Надзорниот одбор е доставен до Народната банка на Република Северна Македонија. Во текот на годината Службата изработи и полугодишен извештај за работењето кој беше разгледан од страна на органите на Банката

6.12. Сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност во Банката е имплементирана во согласност со Одлуката за Методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката и меѓународните стандарди.

Во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој меѓу другото опфаќа:

- Процена на ризикот – преку воспоставен континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите кон своите информатички системи, вклучувајќи го ризикот од напади во дигиталниот простор;

- Следење на надградби и промени кои се изведуваат на информативниот систем на Банката - преку воспоставен процес на континуирано собирање и анализа на информациите од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем, вклучувајќи и закани во дигиталниот простор;
- Имплементација на сигурносни контроли - преку следење инциденти и оперативни контроли со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- Тестирање на сигурноста на информативниот систем на Банката и тестирање на отпорноста на системите од напади во дигиталниот простор;
- Поделба на надлежностите на органите на Банката од аспект на управувањето со ризици поврзани со сигурноста на информативниот систем;
- Обезбедување непрекинато во работењето – преку дефиниран план за непрекинато во работењето и Планот за обнова од катастрофа, којшто се темели врз повеќе сценарија и којшто ќе овозможи оперативност и минимизирање на загубите во случај на тежок прекин на деловните процеси и
- Изготвување акти односно политики, стратегии, процедури и упатства со кои се постигнува сигурноста на информативниот систем.

Во однос на остварување на функцијата на управување со сигурноста на информативниот систем, во текот на 2023 година беше спроведена редовна процена на ИТ-ризиците за средствата на информативниот систем во согласност со Одлука за методологија за сигурност на информативниот систем во Банката и беше успешно спроведен планот за непрекинато во работењето на Банката.

Исто така, се следеше спроведувањето на надворешното тестирање на SWIFT-околината, се следеше одржувањето на нивото на подготвеност во согласност со Стратегијата за воспоставување на соодветно ниво на подготвеност на Банката за заштита од потенцијални закани присутни во дигиталниот простор, се следеше спроведувањето на активностите утврдени со акциски план за намалување на идентификуваните ризици произлезени од сумарната анализа на ризиците на средствата на информативниот систем како и активностите утврдени со акциски план од Одлука за методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката со предлог активности.

Во текот на годината активно се следеа сите проекти што се имплементираа во Банката од аспект на сигурност на информативниот систем, како и пријавените и детектирани сигурносни инциденти и препораки за нивно отстранување или минимизирање од повторна појава на истите.

Во текот на годината беа извршени и редовни обуки на вработените во доменот на сигурност на информативниот систем, планот за непрекинато во работењето, социјален инженеринг и заканите кои произлегуваат од дигиталниот простор што е во рамките на акцискиот план за зголемување на свесноста кај вработените и клиентите корисници на електронски услуги на Банката во однос на можните закани кои произлегуваат од дигиталниот простор и запознавање на вработените и клиентите за тоа како треба да се заштитат од потенцијални кибернапади.

6.13. Заштита на личните податоци

Во 2023 година ТТК Банка АД Скопје продолжи да презема разновидни мерки и активности за обезбедување континуирана и интегрирана заштита на приватноста на личните податоци на клиентите и останатите физички лица.

Во континуитет се применуваа соодветни технички и организациски мерки за обезбедување на потребното ниво на безбедност на обработката на личните податоци

и заштита на приватноста на субјектите на лични податоци (интегритет и доверливост).

Банката ги почитуваше начелата за обработка на личните податоци, особено водејќи сметка обработката на личните податоци да биде во согласност со законски дозволените основи, личните податоци да бидат собирани и обработувани за конкретни, јасни и легитимни цели и соодветни, релевантни и ограничени на она што е неопходно во однос на целите на обработка.

Редовно се обезбедуваа потребните изјави за тајност и заштита на личните податоци од вработените на Банката и им се доделуваа соодветни овластувања за обработка на личните податоци и привилегии на пристап до лични податоци во согласност со начелото на минимален обем на податоци потребен за извршување на работните задачи.

Банката во текот на годината ги зајакна месечните и периодичните контроли за заштита на личните податоци, што резултираше со ревидирање на повеќе интерни акти кои уредуваат процеси и активности поврзани со обработка на лични податоци и придонесе во подобрување на заштитата на приватноста и личните податоци на субјектите во различните сегменти од банкарското работење.

Во интерес на обезбедување поголема свесност и знаење на вработените во Банката за нивните обврски од оваа област, во текот на целата година се спроведоа повеќе обуки. Исто така, беа дадени повеќе насоки, препораки и упатства за постапување, што придонесе во зголемување на одговорноста на вработените кон обврските за заштита на личните податоци со кои доаѓаат во допир во текот на работењето.

Банката даде свој придонес и во примената на прописите за заштита на личните податоци во банкарскиот сектор преку активностите во Македонската банкарска асоцијација (МБА), каде што офицерот за заштита на личните податоци на Банката е заменик-претседавач на Комисијата за заштита на личните податоци при МБА.

6.14. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам

Службата за контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам со реализација на активностите во своја надлежност и во 2023 година целосно обезбеди работење на Банката во согласност со прописите и минимизирање на ризиците од неусогласеност, односно обезбеди минимизирање на ризиците од изречени мерки и санкции од регулаторните органи коишто би можеле да доведат до финансиски загуби или загуби на угледот на Банката. Во текот на 2023 година активностите на Службата за контрола на усогласеноста беа насочени кон: редовно следење на новодонесената регулатива и измените на важечката регулатива која се однесува на работењето на Банката, известување на вработените и членовите на Управниот одбор на Банката за новините во прописите и следење на нивното навремено и соодветно имплементирање во работењето; преземање активности за идентификација и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите, вклучувајќи и следење на поплаките од клиентите на Банката; спроведување контроли на усогласеноста во согласност со Програмата и Годишниот план, при што во извештаите од извршените контроли на усогласеноста беше утврдено ниско (прифатливо) ниво на ризик од неусогласеност со прописите; вршење контрола на усогласеноста на ревидираните интерни акти и давање поддршка во стандардизацијата на процедурите и контролните правила за остварување на целите на усогласеност; давање насоки на вработените за правилна примена на прописите во форма на инструкции, препораки и одговори на прашања поврзани со спроведувањето на прописите во нивното секојдневно

работење; соработување со други институции; редовно известување на Надзорниот и на Управниот одбор на Банката за остварувањето на функцијата контрола на усогласеност на работењето на Банката и реализирање други активности во согласност со прописите.

Активностите за спречување на перење пари и финансирање тероризам во Банката се вршеа во согласност со прописите за спречување на перење пари и финансирање тероризам. За соодветно управување со ризикот од перење пари и финансирање тероризам во Банката е усвоена Програмата за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање тероризам, ревидирани се интерните акти од оваа област и воспоставена е соодветна организациска поставеност за управување со овој ризик со јасно дефинирани одговорности на органите на Банката, овластеното лице, заменикот на овластеното лице и Одделот за спречување на перење пари и финансирање тероризам, како и сите вработени во Банката. Во текот на 2023 година, со цел спречување перење пари и финансирање тероризам, а во согласност со регулативата, Банката вршеше мониторинг и анализа на клиентите и трансакциите, навремено ги доставуваше пропишаните извештаи до Управата за финансиско разузнавање, соработуваше со надворешните институции и постапуваше во согласност со прописите, со што континуирано обезбедуваше спречување инволвираност на Банката во активности поврзани со перење пари и финансирање тероризам или во други криминални активности од страна на нејзините клиенти, со што крајно се обезбедуваше заштита на угледот и репутацијата на Банката, како една од примарните задачи на Банката.

Службата за контрола на усогласеноста и спречување на перење пари и финансирање тероризам во континуитет ќе продолжи да ги врши своите редовни активности во насока на обезбедување ефикасно работење на Банката во согласност со релевантните прописи.

6.15. Животна средина, општествени прашања и управување

Глобалните предизвици поврзани со климатските промени, социјалната нееднаквост, ранливоста на енергетските системи и одржливоста на социоекономското опкружување, се исклучително важни теми коишто ја засегаат секоја компанија.

➤ Заштеда на енергија и придонес кон чиста животна средина

Климатските промени, како една од најголемите глобални закани, добиваат сè поголемо значење и во активностите на банките, како општествено одговорни институции. Во тој контекст, заштитата на околината и фокусот на „зелен раст“ и неговото финансирање, сè повеќе стануваат дел од политиките на банките.

Во текот на третиот квартал од 2023 година Народната банка на Република Северна Македонија донесе Насоки за начинот на управување со ризиците поврзани со климатските промени. Па така, ТТК Банка АД Скопје препознавајќи ја важноста на ова прашање и во насока на усогласување со регулативата и очекувањата на пазарот, го приспособуваше својот деловен модел со практикување одржливи мерки на управување. Надлежните организациски единици изработија Политика за одржливост, која беше донесена од страна на Надзорниот одбор на Банката. Политиката за одржливост е изработена во согласност со Кодексот за корпоративно управување на котираните друштва на Македонска Берза и Водичот за известување поврзано со животната средина, општествените прашања и управувањето. Една од практиките кој се однесува на доброто корпоративно управување е друштвото да има внатрешни акти што се однесуваат на неговата одговорност за животната средина и општествените прашања, како и политики и постапки што му овозможуваат на

друштвото да ги идентификува материјалните фактори и нивното влијание врз активностите на друштвото. За операционализација на одредени сегменти од Политиката во Банката е формирано тело-работна група за одржливост задолжена за редовно разгледување на прашањата поврзани со одржливоста и воведување и примена на ESG-практиките.

ТТК Банка АД Скопје како општествено одговорна институција во текот на годината беше посветена на активностите со цел да даде придонес кон создавањето „зелена“ и одржлива економија, што во крајна линија придонесува за унапредување на квалитетот на животот на граѓаните и подобрување на нивниот животен стандард.

Имајќи ја предвид неповолната енергетска состојба, особено значителниот раст на просечната цена на електричната енергија, Банката интензивно ги разгледуваше сите можности за заштеди во потрошувачката на електрична енергија и во континуитет преземаше мерки за приспособување кон новонастанатата состојба.

Како резултат на сите преземени мерки и активности за рационално користење на електричната енергија, Банката во втората половина од 2022 година, а особено во текот на 2023 година оствари значителни заштеди во потрошувачката на електрична енергија. Поконкретно, во 2023 година споредено со 2022 година остварена е помала потрошувачка на електрична енергија за 20 %, а во 2023 потрошената количина на електрична енергија е намалена за речиси 1/3 (повеќе од 30 %) во однос на 2021 година, што е посеопфатен и порелевантен податок од причина што 2021 е година пред да се воведат мерките за рационализација.

➤ **Грижа за вработените, работни услови, развој и усовршувања**

Ценејќи ја клучната улога на вработените во развојот на Банката и остварувањето на целите и мисијата, Банката продолжува да имплементира современи практики за развој и грижа на своите вработени. Дополнително, состојбите на пазарот на труд во 2023 наметнаа нови предизвици, како што се брзата интеграција на технологијата, пробивот на вештачката интелигенција во секојдневните работни процеси, императивот за добросостојба на работното место кое опфаќа инклузивност, правичност и еднаквост. За да се прилагоди на променливиот пазар на труд, Банката продолжува да инвестира во човечкиот капитал и иновации и да дизајнира ефективни политики и алатки кои поддржуваат инклузивен и одржлив раст.

Така, во текот на 2023 година Банката ревидираше и донесе неколку клучни документи во делот на вработените: Стратегија за управување со човечките ресурси 2024-2026, Етички кодекс (со зајакнати одредби во делот на заштитата на потрошувачи), Политика за наградување, Политика за избор, следење на работењето и разрешување на лицата со посебни права и одговорности, Процедура за наградување, Процедура за оценување, Процедура за безбедност и здравје при работа итн. Со наведените акти се потврдуваат правците на управување со потенцијалот на вработените како најважен ресурс на Банката, нивната мотивираност и добросостојба, посакуваните вредности на однесување, постапување, интегритет и репутација, корпоративната култура и работните услови.

Пристапот во развојот на вработените и нивните компетенции опфаќа соодветно планирање на ресурсите; современи методи и практики на регрутација, селекција и воведување во работа; обуки и стручно усовршување; оценување, стимулативно наградување и бенефиции; идентификување и развој на таленти и на клучни раководни кадри, унапредување на организациската култура и на севкупните услови за работа.

Во 2023 година, Банката навремено ги планираше потребите од вработени, преземаше активности за задржување на вработените и следствено ефикасно ја

менаџираше стапката на флукуација, при што истата се одржуваше на релативно ниско ниво од 6,1 %. Во текот на оваа година, 8 вработени беа унапредени на раководни позиции.

Во 2023 планот за стручно усовршување е целосно исполнет. Притоа, покрај интерните и екстерните обуки, беа реализирани неколку специјалистички сертификирани обуки.

Во текот на 2023 година на два пати се изврши нагорна корекција на платите на вработените во делот на фиксниот надоместок. Исто така, во текот на годината беа доделени и 33 варијабилни месечни награди во согласност со критериумите за месечно варијабилно наградување утврдени во Политиката и Процедурата за наградување. Вреднувајќи го долгогодишното работно искуство, лојалноста и посветеноста, со јубилејни парични награди беа наградени 11 вработени за 10, 20, 30 и 40 години стаж во Банката.

2023 година беше година во која Банката одбележа значаен јубилеј – 30 години од основањето на „Тетекс Банка“ како правен претходник на денешната ТТК Банка АД Скопје. По тој повод беше организиран заеднички настан за сите вработени на кој меѓу другото беа доделени и 16 нематеријални награди. Имено, беа доделени 3 плакети за почит на дело на претседателот на Надзорен одбор, за долгогодишна плодна и успешна соработка со ТТК Банка АД Скопје и за прв директор на Тетекс Банка АД Скопје, благодарници на 12 вработени за 30 години работен стаж во Банката, како и една пофалница за носителот на процесите на спојување на Кредитна банка АД Битола со Тетекс Банка АД Скопје, правни претходници на ТТК Банка АД Скопје.

Банката промовира еднакви можности за сите вработени и праведна родова застапеност со висок процент на вработени жени и жени на раководни позиции.

Просечната возраст на вработените е 42 години, со просечен стаж во Банката од 11 години. Од вкупниот број вработени 68 % се жени. Во 2023 година составот на Надзорниот одбор е подобрен во однос на родовата застапеност, со 29 % на жени – членови на НО. Застапеноста на жени во УО изнесува 33 %. Во однос на останатиот раководен менаџмент (ЛППО), 52 % жени се на високи раководни позиции во Банката, при што назначувањето се одвива исклучиво според заслуга и исполнување на пропишаните услови и критериуми.

ТТК Банка АД Скопје ја поддржува културата во која сите вработени можат слободно да укажат на неприфатливи практики и несоодветно однесување. Во Банката е донесен Правилник за заштитено пријавување преку кој им се овозможува на вработените да укажат на потенцијалните ризици поврзани со сериозни неправилности (вклучувајќи неетичко, незаконски, корумпирано и друго несоодветно однесување).

Банката се грижи и за безбедноста и здравјето на работното место и за социјална поддршка на своите вработени, при што овој дел е подетално регулиран со посебни интерни акти.

Во рамките на Банката функционира и Синдикална организација во која членуваат 170 вработени и којашто заедно со Банката, во текот на 2023 учествуваше на традиционалните спортски игри во Охрид и на спортските игри по повод денот на штедењето во Скопје.

➤ **Дигитализација и достапност**

Иднината на банкарството е дигитална и ТТК Банка АД Скопје е целосно посветена во насока на остварување на целите за развој на пристапи во продажбата, развој на производи и услуги и развој на дистрибутивните канали.

Во 2023 година, Банката продолжи да обезбедува модерно и ефикасно банкарско работење од аспект на брзината и квалитетот на извршената банкарска услуга преку интернет банкарство (ТТК E-bank) и мобилната апликација (ТТК M-bank) Банката континуирано ја нуди оваа услуга без фиксни трошоци за приклучок и со најниски надоместоци. Со достапноста на дигиталните производи и услуги Банката дава поддршка на современиот начин на живот и потребата за брзи и ефикасни услуги што значајно придонесува и за зачувување на животната средина.

На крајот на 2023 година Банката ја отвори својата прва дигитална зона ТТК 24/7 во рамките на експозитурата Скопје Центар која располага со два модерни банкомати каде што услугите се достапни 24/7: повлекување готовина, уплата на готовина, преглед на состојба на сметка, промена на пин код и др.

Банката нуди широка достапност и функционалност на деловната мрежа со цел да овозможи подостапни услуги на фреквентни локации во кое било време во согласност со потребите на корисниците.

➤ **Поддршка на проекти за обновливи извори на енергија и енергетска ефикасност**

Во јануари 2023 година во согласност со определбата за општествено одговорно делување Банката воведо наменски ЕКО- кредитни производи за физичките лица со цел да понуди поддршка за полесна реализација на инвестициите за подобрување на енергетската ефикасност на нивните домови, за купување енергетски ефикасни производи и за купување на еколошки превозни средства што во крајна линија би влијаело на унапредувањето на квалитетот на животот на граѓаните и подобрувањето на нивниот животен стандард.

Банката продолжи со поддршката на зелените кредити наменети за корпоративните клиенти и тоа преку активна реализација на долгорочниот кредит за енергетска ефикасност (ЕЕ) за правни лица и долгорочниот кредит за обновливи извори на енергија (ОИЕ) за правни лица од Програмата за финансирање проекти за енергетска ефикасност (ЕЕ) и за обновливи извори на енергија (ОИЕ) во соработка со Развојната банка на Северна Македонија АД Скопје.

➤ **Вложувања во заедницата**

Корпоративната општествена одговорност е фундаментална вредност на ТТК Банка АД Скопје, којашто интегрира социјална, хумана и етичка димензија. Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје кон достојно спроведување на стратегијата за општествена одговорност придонесе Банката да оствари позитивни и успешни резултати во подигнување на свесноста за Банката, за градење углед на Банката како корпоративна општествено одговорна компанија, како и кон остварување многубројни позитивни придобивки за заедницата.

Во текот на 2023 година Банката го задржа континуитетот за поддршка на потребите и барањата на заедницата преку реализација на повеќе спонзорства и донации во културата и спортот меѓу кои: 63. издание на реномираната културна манифестација „Охридско лето“, 41. традиционално искачување на Титов Врв 2023 година во рамки на кое беа организирани и активности за чистење отпад, активностите на Кошаркарскиот клуб „Тетекс ТТК“ од Тетово во чишто рамки активно функционира и Клубот на млади кошаркари, детскиот фестивал „Јаболчиња“ во Тетово, активностите на Македонската традиционална карате федерација, Фудбалскиот клуб

„Пелистер“ од Битола, Младинскиот шаховски клуб „Центар“ од Скопје, Одбојкарскиот клуб „Работнички“ од Скопје, женскиот Фудбалски клуб „Љуботен“ од Тетово.

По повод Светскиот ден на штедењето, под мотото „Паметно штеди за иднина што вреди“, ТТК Банка АД Скопје организираше едукативни работилници со над 600 деца од основните училишта од 12 градови. Преку интерактивни презентации, едукативни игри и склопување касички за штедење, децата учеа за парите и за важноста на штедењето. Учесниците активно се вклучија во дискусиите за значењето на парите, за важноста на грижата и за управувањето со своите пари и како со заштедените пари може да се реализираат финансиските цели во иднина.

➤ **Етичко управување**

Одговорното однесување е императив за ТТК Банка АД Скопје. Банката редовно и навремено ги ажурира и транспарентно објавува податоците и информациите поврзани со работењето. Поставувањето ефикасен систем на корпоративно управување позитивно влијае на: јакнењето на довербата на нашите соработници, корисници и вработените во Банката, зголемувањето на транспарентноста на работењето, јасната организациска структура како и ефикасните системи на следење и контрола на ризиците.

Претседател на Надзорен одбор

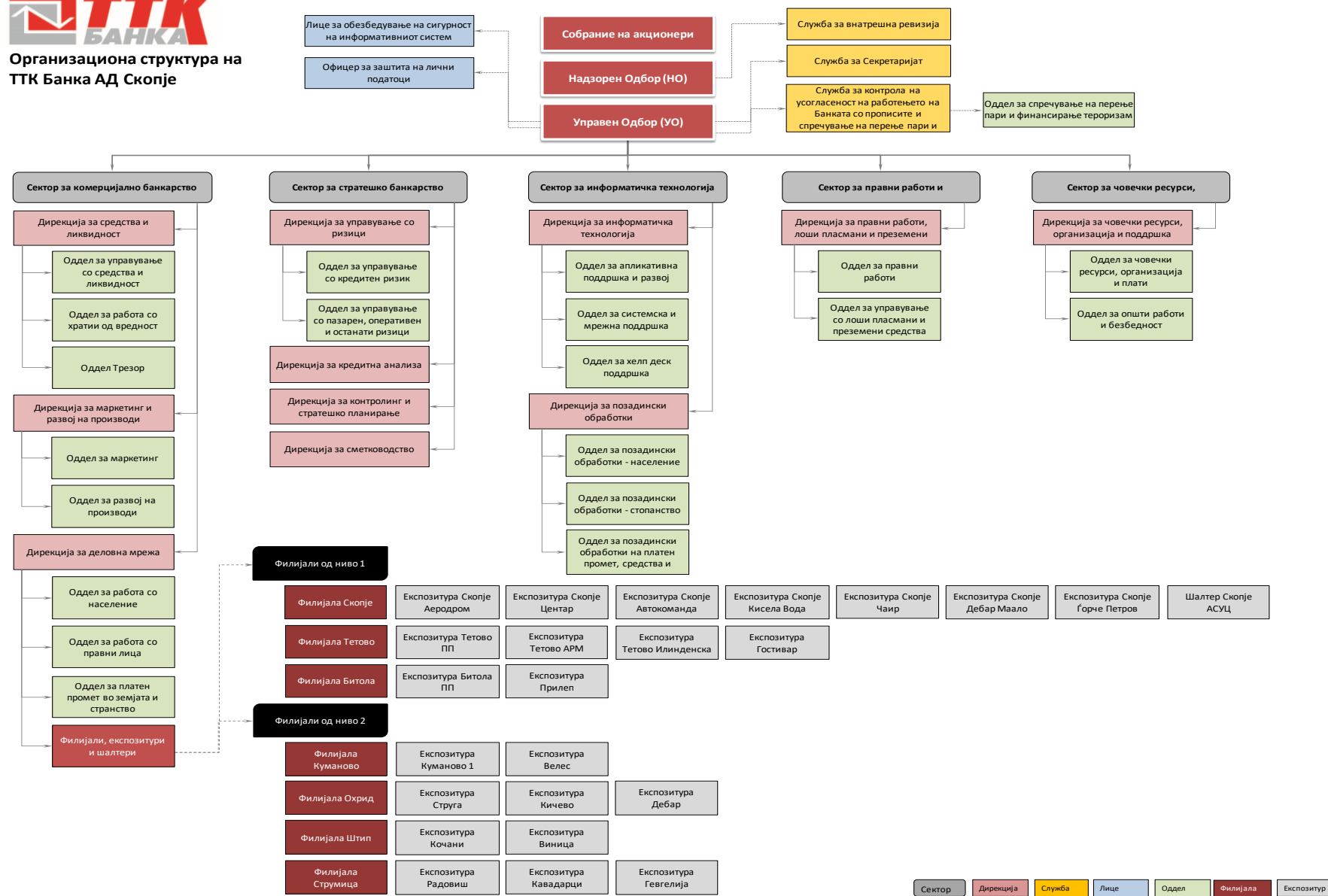
Бобан Гоговски

ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

Организациона структура на ТТК Банка АД Скопје

Сектор Дирекција Служба Лице Оддел Филијала Експозитур

ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

ТТК БАНКА АД Скопје

ул. „Народен фронт“ 19а

1000 Скопје, Македонија

Тел.: 02/32 47 000 факс: 02/31 31 387

www.ttk.com.mk

е-пошта: ttk@ttk.com.mk

ЕМБС: 6121110 ЕДБ: 4030006597638

тр. с-ка: 290-1000000000-46

Врз основа на член 384-а од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва (Сл.весник на РСМ бр. 290/2020) Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје ја дава следната

ИЗЈАВА

За примена на кодекс за корпоративно управување

1. ТТК Банка АД Скопје применува Кодекс за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје истиот е поставен на интернет страницата на Банката www.ttk.com.mk.
2. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата на надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.
3. Во текот на 2023 година нема отстапувања од правилата утврдени во Кодекс за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје.

Управен Одбор

Генерален извршен директор
Д-р Драгољуб Арсовски

Генерален директор за управување со ризици
Наталија Алексова

Генерален директор за комерцијално банкарство
М-р Димитри Трповски

ПРИЛОГ 3 – ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

TTK БАНКА АД Скопје

ул. „Народен фронт“ 19а

1000 Скопје, Македонија

Тел.: 02/32 47 000 факс: 02/31 31 387

www.ttk.com.mk

е-пошта: ttk@ttk.com.mk

ЕМБС: 6121110 ЕДБ: 4030006597638

тр. с-ка: 290-1000000000-46

Во согласност со член 42-а од Правилата за котација на Македонската берза АД – Скопје, Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје ја дава следната

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

со кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска Берза АД - Скопје

Ние, членовите на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје, изјавуваме дека ТТК Банка АД Скопје во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

ТТК Банка АД Скопје ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на Прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека Прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на ТТК Банка АД Скопје и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на ТТК Банка АД Скопје пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Управен Одбор

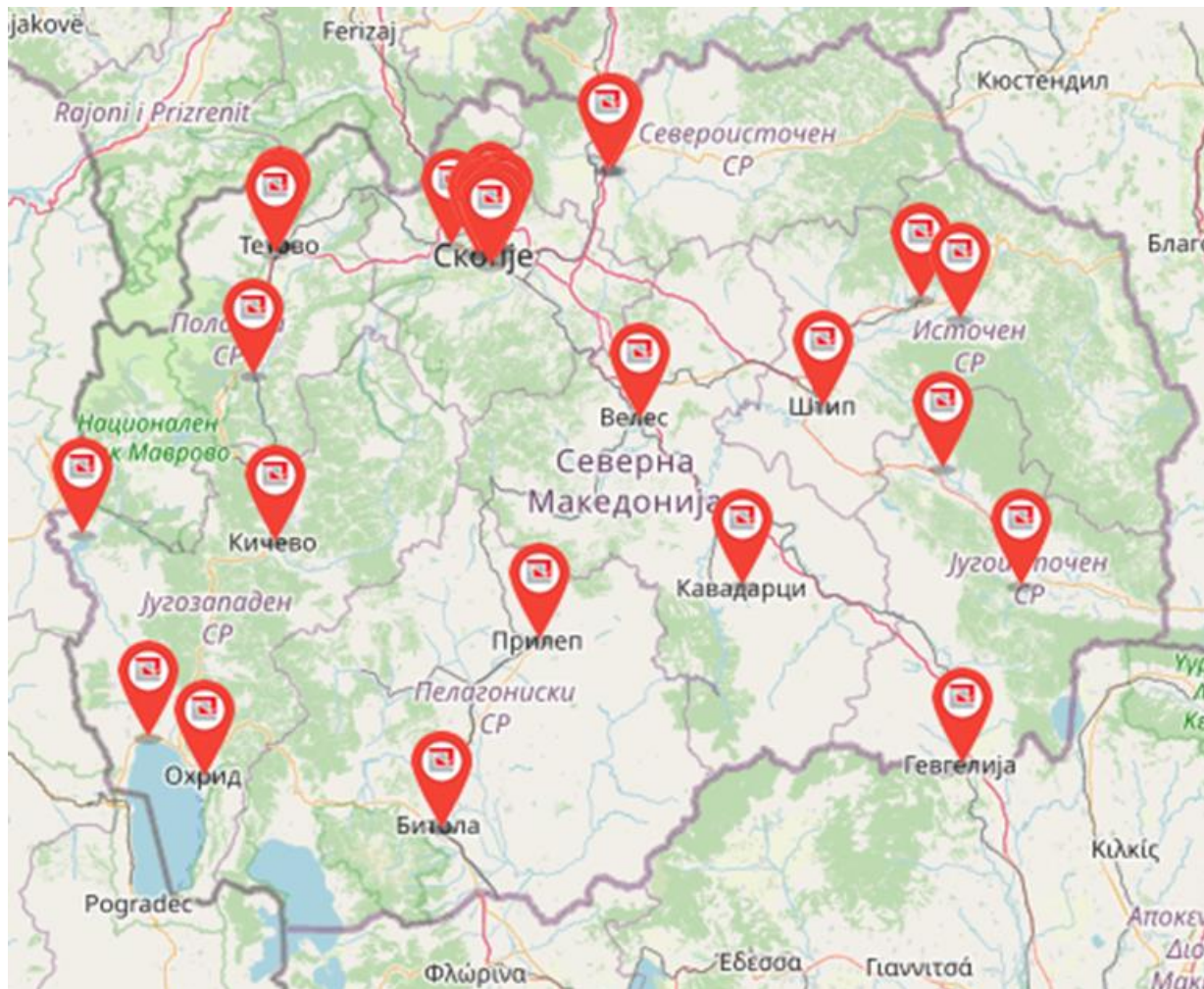

Генерален извршен директор
Д-р Драгољуб Арсовски

Генерален директор за управување со ризици
Наталија Алексова

Генерален директор за комерцијално банкарство
М-р Димитри Трповски

ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ

ПРИЛОГ 5 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ

СКОПЈЕ	
Филијала Скопје (Кеш ин)	ул. „Народен фронт“ бр. 19а, ТЦ „Беверли Хилс“
Експозитура Скопје Аеродром	бул. „Јане Сандански“ бр. 26, влез 2, локал 4
Експозитура Скопје Центар (достапни се 2 банкомати, од кои едниот е Кеш ин)	ул. „Димитрија Чуповски“ бр. 1а
Продавница „Тетекс“	ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 1, Рекорд-Центар
Експозитура Скопје Дебар Маало	бул. „Партизански одреди“ бр. 26 а
Експозитура Ѓорче Петров	ул. „Мице Козар“ бр.1
Експозитура Скопје Автокоманда	ул. „16-та Македонска Бригада“ бр. 2/3
Експозитура Скопје Кисела Вода	ул. „Христо Татарчев“ бр. 47 локал 12
Експозитура Скопје Чаир	ул. „Кемал Сејфула“ бр. 1/1/4
Трговски центар „Скопје Сити Мол“	ул. „Љубљанска“ бр. 4
Трговски центар „Веро“	ул. „Кочо Рацин“ бр. 1
Стара Чаршија	ул. "Архиепископ Ангелариј" бр. 2
Меѓународен аеродром Скопје (1)	автопат „Пријателство“, општина Петровец
Меѓународен аеродром Скопје (2)	автопат „Пријателство“, општина Петровец
Меѓународен аеродром Скопје (3)	автопат „Пријателство“, општина Петровец
Битпазарска (во простории на деловен објект)	ул. „Битпазарска“ бр. 119
Пекара Специјал	ул. „Македонија“ бр. 23
ГТЦ Скопје	ул. „Кеј 13-ти Ноември“
Фреш Бар Матка	150 Матка Сарај бр.2
ВЕЛЕС	
Експозитура Велес	ул. „8-ми Септември“ бр. 66
ТЕТОВО	
Филијала Тетово (Кеш ин)	ул. „Илинденска“ бр. 2 б
Експозитура Тетово АРМ	ул. „Методија Андонов Ченто“ бр. 4
Експозитура Тетово Илинденска	ул. „Илинденска“ бр. 226
Трговски центар „Палмамол“	ул. „Скопски пат“ бр. 8
Продавница „Римес“	ул. „Благоја Тоска“ бр.208/локал бр. 1
Менувачница Вива	Зелен пазар
Елегзон MoneyGram	ул. "Илинденска" бр. 72
Бензиска станица „Европа 92“	с. Лешок, магистрален пат Тетово - Јажинце
Киппер маркет - Желино	ул.101 бр.1 - Желино
Киппер маркет - Лешок	ул.101 бр.25 - Лешок
Киппер маркет - Каменџане	ул.101 бр.1 - Каменџане
ГОСТИВАР	
Експозитура Гостивар (Кеш ин)	ул. „Иво Лола Рибар“ бр. 18
Во простории на деловен објект	ул. „Кочо Зоци“ бб
Маркет „Гетро“	ул. „Илинденска“ бр. 4
Киппер маркет - Неготино Полог	ул.101 бб. - Врапчиште
Киппер Маркет - Гостивар	ул. „Боге Вељановски“ бб.
Чегране	ул. „Маршал Тито“ бб.
ДЕБАР	
Експозитура Дебар	ул. „8-ми Септември“ бр. 1/3
БИТОЛА	
Филијала Битола (Кеш ин)	ул. „Столарска“ бр. 7
Пицерија „Метро“	ул. „Маршал Тито“ бр. 18
Продавница „Комодоре“	ул. „Прилепска“ бр. 42
Продавница „Редлајн“	ул. „Генерал Васко Каранѓелески“ бб

ОХРИД	
Филијала Охрид	бул. „Македонски Просветители" бр. 8В
Продавница „Васидора“	ул. „Климент Охридски“ бр. 43
Меѓународен аеродром „Св. Апостол Павле“ (привремено вон употреба)	автопат „А 2“
Продавница „Орка“	ул. „Свети Климент Охридски“ бр. 138
Градски плоштад Охрид	Градски плоштад Охрид
Бербер Охрид	ул. „Гоце Делчев“ бр.345
Св. Софија Охрид	ул. „Коста Абраш“ бр. 73
Маркет „Топ Маркет Кеј“	ул. „Кеј Македонија“ бр. 21
Маркет „Топ Маркет Ориент“	ул. „Даме Груев“ бр. 2
Во простории на деловен објект	ул. „Коста Абраш“ бр. 30
Топ Маркет Дистрикт	ул. „Партизанска“ бр. 47
Стар град Кале (во просториите на деловен објект) (привремено вон употреба)	ул. „Кузман Капидан“ бр. 42
Топ Маркет Коњско (привремено вон употреба)	Долно Коњско бб.
Св. Наум Охридски	Манастир Св. Наум Охридски
Киппер маркет - Охрид	ул. „Гоце Делчев“ бр. 86А
Супер Маркет Пештани (привремено вон употреба)	Наум Охридски бб. - Пештани
Навада Доел (привремено вон употреба)	ул. „Кеј Македонија“ бр. 101
ШТИП	
Филијала Штип	ул. „Ванчо Прќе" бр. 67
Маркет „КАМ“	ул. „Сремски фронт" бр. 26
ПРОБИШТИП	
Хотел „Сан Нико“	ул. „Јордан Стојанов" бр. 2
КОЧАНИ	
Експозитура Кочани	ул. „Кеј на револуцијата" бр. 13
РАДОВИШ	
Експозитура Радовиш	ул. „22-ри Октомври" бб
КУМАНОВО	
Филијала Куманово	ул. „Гоце Делчев" бр. 38
Експозитура Куманово 1	ул. „ЈНА" бр. 102
Мултимедиа-Нет	ул. „Маршал Тито" бб.
Бензинска станица „Еко Петрол“	Автопат „Пријателство“ бб.
ПРИЛЕП	
Експозитура Прилеп	ул. „Борис Кидрич" бб
Очна оптика „Геталдус“	ул. „Гоце Делчев“ бр. 47
КАВАДАРЦИ	
Експозитура Кавадарци	ул. „Илинденска" бр. 76 г
СТРУГА	
Експозитура Струга	ул. „Пролетерски Бригади" бр. 42
Маркет „Топ Маркет Струга“	ул. „Партизанска“ бр. 18
СТРУМИЦА	
Филијала Струмица	ул. „Благој Јанков Мучето" бр. 2
ГЕВГЕЛИЈА	
Експозитура Гевгелија	ул. „Маршал Тито" бр. 99 влез V
ВИНИЦА	
Експозитура Веница	ул. „Никола Карев" бб
КИЧЕВО	
Експозитура Кичево	бул. „Ослободување“ бр. 1
Спортска обложувалница „Златна копачка“	ул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр. 11
Менувачница Бани	ул. „Маршал Тито“ бр. 305
СТРАЖА	
Превој Стража	Превој Стража